

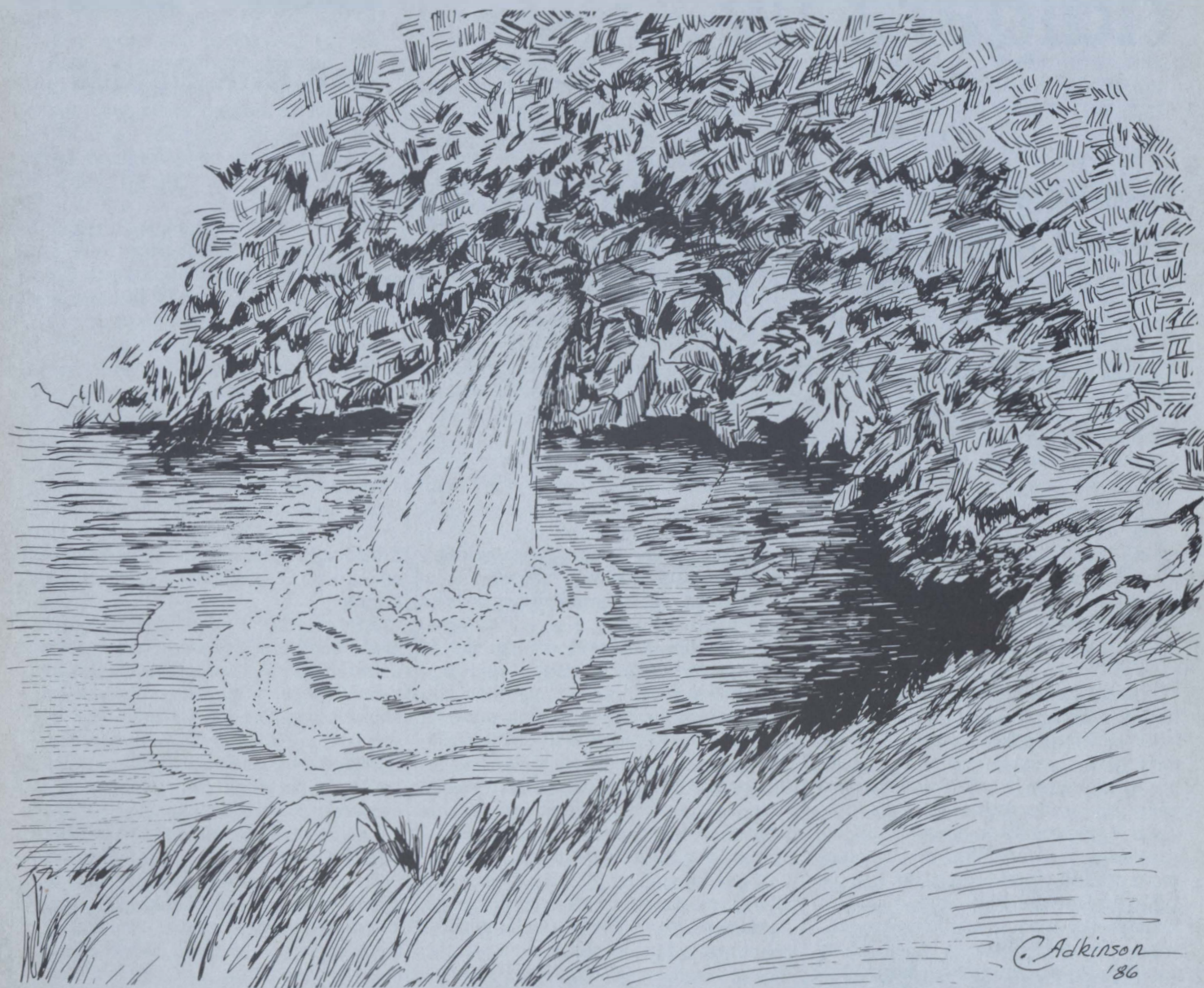
SÖKAREN

nr1

1990 ÅRGÅNG 27

PRIS 28:00 INKL. MOMS

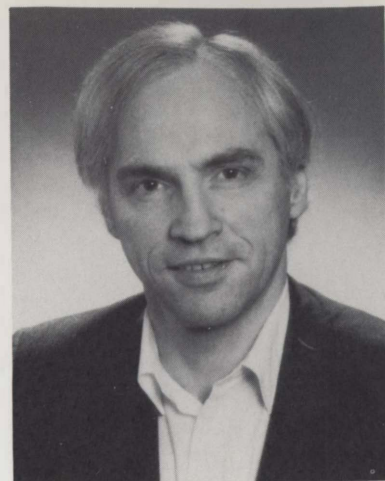
Oberoende tidskrift för livssynsfrågor

En källa av livets vatten, kan delar av Sökarens innehåll vara en sådan, en livgivande dryck, vilken vederkvicker själen i dess trångmål? – Teckning Charles Adkinson.

Regressioner till hypotetiska tidigare liv

Reinkarnationsterapeuten Jan Erik Sigdell, bosatt i Schweiz, men även verksam i Sverige, har reagerat mot Örjan Björkhems provokation i nr 7. Sigdell menar att Björkhem är fördomsfull.

Jan Erik Sigdell

Är det mer än en tillfällighet, att Örjan Björkhems kolumn "Provokation" och Alf Ahlbergs artikel "Parapsykologi och vidskepelse" har tryckts i samma nummer av Sökaren (7, 1989)?

När det gäller regressioner till hypotetiska tidigare liv, återspeglar Björkhems ord en inställning som Ahlberg med rätta kritiserar hos Jastrow. Det torde därför vara lämpligt att bidra med några tankar av annat slag.

En regression till en barndomsupplevelse (i detta liv) är allmänt accepterad inom psykologi och vetenskap. Det rör sig ju då om saker som relativt lätt kan kontrolleras och som inte hotar en etablerad världsbild. Man vet också att om en förträngd traumatisk barndomsupplevelse återupplevs på detta sätt, framför allt känslomässigt, så kan ett avgörande steg tas mot lösningen av de problem som uppstått ur barndoms-traumat. Material som trängts undan till någon vrå av det omedvetna, tycks ha en märklig makt över själslivet. När vi har modet att ta fram det i medvetandets ljus, avslöjas det mönsterspel som det har förorsakat, och vi blir fria. Sanningen i sådana regressionsupplevelser, som går tillbaka till barndomen,

betvivlas sällan, även om omgestaltningar kan förekomma.

Däremot, om regressionen går tillbaka till fosterstadiet eller till ett (annat) liv före födelsen, då kan det i mångas föreställning endast röra sig om fantasier, och inget annat – det får bara inte lov att vara sant – inte ens om regressionen till tidigare liv (liksom till barndomen) leder till en radikal hjälp vid personliga problem. I det senare fallet kan det, förstås, bara vara någon form av symboldrama – för tidigare inkarnationer får ju inte finnas...

Även om man tar reinkarnationen på allvar, nekar man sig på detta vis möjligheten att göra experimentella undersökningar och nöjer sig med ett ytterst litet material av sällsynta spontanupplevelser, som även de ofta bortförklaras.

Visserligen vänder sig nog Björkhem särskilt mot scientologi, dianetik och dylikt, som väl startades efter någorlunda vettiga principer, men sedan har urartat till business och en hjärntvättande maktinstitution av skrämmande slag. För min del räcker det att hänvisa till den mycket läsvärda danska boken "Scientology – fandens eget værk" av Kaj Moos (Havmågen

Silkeborg 1985). Men det finns faktiskt en seriös verksamhet utanför dessa kretsar.

Att människor verkligen upplever något under en regression till hypotetiska tidigare liv är ju odiskutabelt. Hur kan då sådana upplevelser förklaras?

Det har ställts upp följande hypoteser, som jag här indelar i två grupper. Den första utgår från antagandet att den upplevda personen (B) verkligen har existerat – vilket har kunnat verifieras i åtskilliga fall. Den andra gruppen består av de fall där personens existens inte har prövats. (En sådan prövning kräver vanligen mycket tid och stora kostnader. Om B var skomakare i Konstantinopel för 300 år sedan, tar nog ingen utan vidare på sig den kostsamma uppgiften att kanske under flera månader på ort och ställe leta fram bevis, vid låg chans att hitta dem.)

En person A upplever sig under regression som en annan person, B, i en annan tid.

1. B har existerat!

Det kan finnas fyra möjligheter att förklara A:s minnen av sitt liv som B.

A. Reinkarnation

- B. Kryptomnesi
- C. ESP (utomtinnlig varseblivning)
- D. Genetisk överföring.

2. Det är ovisst om B har existerat
Det som synes vara minnen kan bero på

- A-D. Reinkarnation, kryptomnesi, ESP eller genetisk överföring
- E. Fantasi
- F. Symboldrama

En tredje grupp som upptar fall där B:s existens har motbevisats, är rent akademisk. Det finns ju då inga data om B, men just avsaknaden av data lämnar frågan öppen och motbevisar ej hans existens. Dessutom förekommer faktiskt förväxlingar av ljudliknande ortsnamn samt omkastningar av siffror i årtal (1783 i stället för 1873). Man kan alltså inte utesluta att man söker på fel ort eller i fel tid.

Reinkarnationshypotesen är ju egentligen den enklaste förklaringen, men också den emotionellt svåraste för den som inte vill ha den i sin världsbild.

Kryptomnesi innebär antagandet att A t ex som barn skulle ha läst eller hört historien om B och att denna information dyker upp i regressionen, så att A identifierar sig med den och tror sig vara B.

ESP-hypotesen innebär att A i regressionens något förändrade medvetandetilstånd på paranormal väg omedvetet uppsnappar information om B (på liknande sätt som vid klärvoojans) och identifierar sig med denne.

Hypotesen genetisk överföring utgår från antagandet att B finns bland A:s förfäder (så långt borta i tid och rum att han inte längre är känd inom familjen) och att informationen har ärvts ned genom generna.

Låt mig kommentera dessa hypoteser!

Genetisk överföring: Experimentell erfarenhet visar att det är möjligt att få fram praktiskt taget alla data om B genom en regression med A, om man bara tar sig tillräckligt med tid – t ex vad B åt till middag dag för dag under en viss vecka. Genernas lagringskapacitet är helt klart begränsad. Varför skulle naturen slösa med en massa meningslös information? Naturen är vis och gör inte så. Dessutom är det inte ovanligt med fall där B inte hade några barn, så att det inte finns någon genetisk fortsättning efter hans död. Med genetisk överföring kan man inte heller förklara fall där A är en ung svensk och B var indian i Amazonas för bara 50 år sedan; en genetisk överföring är ju då omöjlig. Den stora mängd data om B, som kan erhållas, motsäger också

Jan Erik Sigdell

född i Göteborg 1938, har studerat medicinsk teknik vid Chalmers (tekn lic). 1968 kom han till Basel i Schweiz som anställd i läkemedelsindustrin, blev kvar där och arbetar sedan 1979 som självständig konsult i medicinsk teknik, vid sidan av en växande "alternativ" verksamhet. På grund av personliga upplevelser och inblickar bakom kulisserna i den farmaceutiska och medicintekniska industrin började han intressera sig för naturliga behandlingsformer. Han har studerat Ayurveda (Indiens traditionella medicin), och han har lärt känna Bryan Jameison i Denver, Kolorado, som utvecklat en icke-hypnotisk regressionsteknik; 1981 auktoriserad av denne som lärare. Han har utfört över 1 000 individuella regressioner och har lett 70 utbildningskurser. Han har medverkat i fem TV-program om reinkarnation och regression i Schweiz, Tyskland och Österrike.

kryptomnesihypotesen – men ej ESP.

Trots att Björkhem tydligen saknar direkt erfarenhet av detta, är faktiskt en regression till ett hypotetiskt tidigare liv i många fall en radikal hjälp till lösning av vissa personliga problem! Vi som arbetar med regressioner har massor av erfarenhetsmaterial. Men det är ju självklart att det också finns många fall där den sökta problemlösningen inte har uppnåtts. Att för den skull vilja förkasta metoden är ett önsketänkande som Ahlberg behandlade i sin artikel. I det av Björkhem nämnda exemplet skulle upplevelsen i en riktigt utförd regression har lett till att flickan försonades med sin chef. Och är upplevelsen inte symbolisk, så är målsättningen i terapin att personen skall kunna förlåta sin dåvarande gärningsman. För den skull kan det vara viktigt att gå ett steg längre tillbaka i inkarnationernas rad. Man finner då ofta att man själv i ett annat liv gjorde en liknande gärning och kan då se det man blev utsatt för som en behövlig lektion i stället för som en obegriplig grymhet. Man fick skörda vad man en gång sådde. Meningen är förstås inte att vi som utomstående skall betrakta offer på det viset – "du har bara fått vad du förtjänat" – det vore kärlekslöst, men att personen själv skall kunna ta det på det viset, så att försoning kan ske. Det har skrivits tillräckligt om konkreta fall, så jag behöver inte använda utrymmet till att beskriva sådana. Med denna artikel har jag ett annat syfte: att belysa verklighetsfrågan ur logiska och vetenskapliga aspekter – man kan beteckna det som sant vetenskapligt som antar allt, som är rimligt, som möjligt, så länge det inte har motbevisats.

De radikalt positiva effekter av regressionsterapi, som ofta har iakttagits, kan inte lätt förklaras med kryptomnesi, ESP eller genetisk överföring. Man kan visserligen tänka sig att man omedvetet valt ut något som passar till en sorts symboldrama, som illustrerar den personliga problematiken, men den förklaringen är mycket mer långsökt än den egentligen enklaste, men för många världsbildsmässigt svåraste,

nämligen att det hos A och B rör sig om samma själ i två olika kroppar och att alltså A under regression precis som vid regression till barndomen upplever något som hans själ varit med om, men i en annan kropp.

De hypotetiska förklaringarna i grupp 2 kan knappast skiljas åt. Varje fantasi är ju full av symbolisk information om den fantiserande själv. Skillnaden mellan fantasi och symboldrama är snarast intensiteten i upplevelsen. Och symboldramer förekommer faktiskt vid regressioner. I den av mig använda icke-hypnotiska teknik som utvecklats av Bryan Jameison (USA) används sk inre hjälpare. En sådan "hjälpare" är helt enkelt en manifestation av personens eget omedvetna jag, som anlitas för att klara upp det aktuella problemet. Vid tvivel kan vi fråga denna "hjälpare" om upplevelsen var från en tidigare inkarnation eller ej. Vi får ofta svaret att den var det men att vissa detaljer inte stämde (som vi då kan korrigera). Men ibland visar det sig att upplevelsen var ett symboldrama, och inget annat. ("Hjälparen" kan då förklara symboliken.)

Vilka indicier finns då för att reinkarnationshypotesen är riktig? Den hjälp som upplevelsen under regression kan ge är i sig ett indicium, liksom de känslor som förbinds med upplevelsen (fysiska och själsliga) – sådana kan man bara inte fantisera. Känner man tydligt smärtan eller sorgen, eller också glädjen, är det inte bara fantasi!

Andra indicier är följande. Jameison har regrederat omkring fem blindfödda personer, som inte visste vad det betyder att se. Alla "såg" minnesbilder från andra liv och alla började därefter drömma i bilder. Jameison gavs också av en astrolog idén att fråga efter födelsedata i den tidigare inkarnationen. Gång på gång framträdde en högst märklig synastri mellan A:s och B:s horoskop! I B:s horoskop stod t ex Jupiter vid 6° Väduren och Venus vid 23° Skytten. I A:s horoskop står kanske mars vid 7° Väduren och Saturnus vid 22° Skytten. Om en sådan överens-

Forts på sidan 39

Svar till Jan Erik Sigdell

Fantasier, inte reinkarnationsminnen

Fall där den "tidigare inkarnationens" existens har motbevisats är avgörande vid en bedömning av regressioner till "tidigare liv".

Det finns en rad fall där man klart kunnat visa att en personlighet som uppträtt under regression till tidigare liv, inte kan ha existerat i verkligheten.

I nr 2, 1964 av Sökaren redogjorde Nils-Olof Jacobson, då ung medicine studerande, för några experiment med hypnotisk regression, som han gjort.

Försökspersonen, som inte trodde på reinkarnation, var en kvinnlig matematikstuderande, 23 år gammal, utan speciellt intresse för parapsykologi. När hon försatts i trans, gavs hon suggestioner att flytta sitt medvetande tillbaka till olika tidigare åldrar i sitt nuvarande liv och därefter till tidigare liv.

Nils-Olof skrev att försökspersonen presterade en konsekvent och logisk berättelse, hon motsade sig sällan, men berättelsen blandades ständigt med namn och förhållanden från hennes liv idag. Namn på personer kunde exempelvis härledas till hennes nuvarande bekantskapskrets. Nils-Olof kunde inte föreslå en tolkning i överensstämmelse med reinkarnationstanken. "Det finns alltför mycket i transtalet som klart och otvetydigt kommer från försökspersonens nuvarande medvetande och minne", skrev han. "Det synes mig sannolikt att försökspersonen på suggestionerna om att gå tillbaka till ett tidigare liv svarar med en fantasiprodukt så som hon under hypnosen bildar sig en föreställning om det tidigare livet. Och när fantasin inte räcker till, fyller hon i med minnen från sitt nuvarande liv."

1972 gjorde jag en brevvintervju med den kände parapsykologen professor Ian Stevenson i Charlottesville, USA, vilken undersökt en stor mängd fall som tyder på reinkarnation. På frågan om han trodde att de transpersonligheter som kommer fram under regressionsexperiment med hypnos verkligen är de hypnotiserades tidigare inkarnationer, svarade han:

"Nej, det tror jag definitivt inte – med få undantag. Jag tror att de flesta av de 'föregående inkarnationer', som framkallas under så kallade hypnotiska regressionsexperiment, är fantasier som uppkommer under inflytande av hypnotisören och suggestionen att 'gå tillbaka till ett föregående liv'. Det är lätt att visa att den 'föregående inkarnationen' i många fall måste vara en fantasiprodukt på grund av de orimligheter och anakronismer som kommer in i det 'föregående livet'. Många av dessa fall publiceras uppenbarligen av halvbildade personer som börjar hypnotisera som amatörer och tar dessa transpersonligheter för vad de omedelbart synes vara utan förstånd att studera materialet kritiskt. I ett publicerat fall uppgavs t ex den 'föregående inkarnationen' ha varit engagerad som regeringskurir av något slag under korstågstiden i Frankrike. 'Han' sa att han förmedlade budskap mellan Versailles och andra franska städer, såsom Bordeaux. Försökspersonen och hypnotisören visste tydligen inte att Versailles inte blev centrum för den franska regeringen förrän på 1600-talet och med

säkerhet inte var det under korstågstiden."

Stevenson ansåg att man måste utesluta 95 procent av sådana fall som värdelösa, men att det likväl någon gång kan röra sig om minnen från tidigare liv.

I boken "Övernaturligt" ger den framstående brittiske psykologen Hans J. Eysenck och parapsykologen Carl Sargent uttryck för en liknande uppfattning som Stevenson. De skriver:

"En balanserad syn på hypnos visar att 95 procent av vad som händer 95 procent av hypnotiserade personer är att de helt enkelt spelar en roll. De svarar på suggestion, agerar och håller med hypnotisören. Det är de återstående fem procenten som är intressanta. Det är ganska troligt att den överväldigande majoriteten av påstådda upplevelser under hypnos består av uppspelade fantasier som rekonstruerats från halvt glömda romaner och tidningsnoveller."

Bland det mest intressanta tycker Eysenck och Sargent är det som gäller "Jane Evans" i Bloxhams material. Och de ger en redogörelse för det fallet.

Men, alas, just "Jane Evans" undersöktes noga av journalisten Melvin Harris, som klart kunde visa att hennes s k tidigare liv inte hade något med verkligheten att göra. Vi skrev om detta i nr 4-5, 1987, och återger här ett stycke ur den artikeln.

Melvin Harris gjorde en egen undersökning av Bloxhambanden. Han koncentrerade sig på Jane Evans sex föregående liv, eftersom TV-producenten Jeffrey Iverson betraktade dessa som de allra märkligaste i Bloxhams samling.

Harris fann snart att det saknades anledning tro att Jane Evans hade berättat om verkliga tidigare liv. Ett av hennes liv, som tjänarinna åt Catherine av Aragon, kan ha baserats, sekvens efter sekvens, på Jean Plaidys historiska roman *Katherine, The Virgin Widow*.

När det gäller Jane Evans liv som Alison, en tonårig tjänarinna åt Jacques Coeur, sades det att hon visade anmärkningsvärd kännedom om medeltidens Frankrike, fastän hon i sitt vanliga vakentillstånd sa att hon aldrig hade läst något om Jacques Coeur, ja inte ens hört talas om honom.

Iverson menade att Jane Evans inte kunde ha plockat upp sina kunskaper ur standardkällor om medeltidens Frankrike. Det var ju så mycket hon visste: hon hade exempelvis kännedom om de intriger som omgav kungens älskarinna Agnes Sorel, och hon kunde beskriva både exteriörer och interiörer i Coeurs magnifika hus – hon beskrev bland annat detaljer i skulpturerna ovanför eldstaden i hans stora festsal. Ännu mer häpnadsväckande var det hon sa om Agnes Sorels grav, som fanns i en kyrka. Enligt Iverson hade denna grav under franska revolutionen placerats i en källare, så att ingen visste om dess existens förrän den återupptäcktes 1970. Men liksom så mycket annat i boken *More Lives Than One?* klarar inte detta påstående en kritisk granskning. Sanningen är att Agnes Sorels grav sattes på sin nuvarande

plats inte senare än 1809. Den har varit en turistattraktion under hela 1900-talet, och den beskrivs ingående i H.D. Sedgwicks *A History of France*, som utgavs 1930. Boken var mycket läst i decennier och fanns på många bibliotek. Sorels grav har också nämnts i många andra böcker, och den har ofta varit fotograferad.

Det förhåller sig på liknande sätt med Jacques Coeurs hus. Det är ett av de mest fotograferade husen i Frankrike. Fina fotografier finns exempelvis i Dame Joan Evans bok *Life in Medieval France*. Där kan man se stensculpturerna ovanför eldstaden och få en god uppfattning om hur huset såg ut inuti och utanpå. Det är ganska klart att Jane Evans har sett dessa eller liknande fotografier. Och det finns mycket starka bevis för att det övriga som Jane Evans har sagt under hypnos om denna inkarnation i Frankrike kommer från en källa som var okänd för Iverson, nämligen romanen *The Moneyman* av C. B. Costain. Den baseras på Coeurs liv och innehåller nästan alla de karaktäristiska drag som finns i Jane Evans erinringar av tidigare liv. Boken besvarar en betydelsefull fråga som Iverson och en del andra ställt: Varför vet inte Alison att hennes husbonde är gift? Hur kommer det sig, undrar Iverson, att denna flicka kan veta att Coeur har en egyptisk slav som tjänare men inte vet att han är gift och har fyra barn – fakta som uppges i varje historisk redogörelse för Coeurs liv! Costains inledning till romanen förklarar mysteriet. Där står det: "Jag har inte skrivit något om Jacques Coeurs familj av det skälet att den inte spelade någon verklig roll i de händelser som förde hans karriär till dess kulmen."

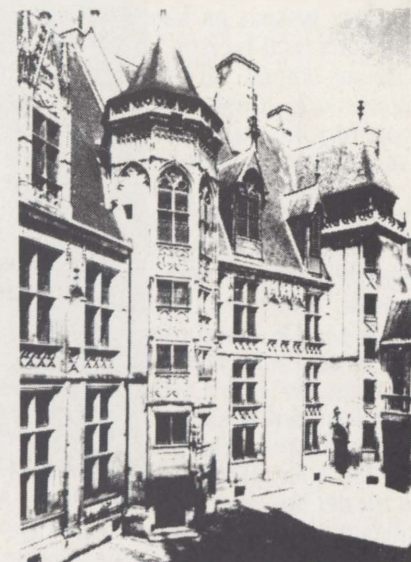
Ett par av Jane Evans andra tidigare inkarnationer har också kontrollerats. Som Rebecca, judinnan i York, skall hon ha mött döden under en massaker 1190. Hennes död inträffade i en kyrkakällare, dit hon hade tagit sin tillflykt. Det har sagts att kyrkan är St. Marys i Castlegate och att en krypta upptäcktes där efter Janes regression. Sanningen är att i det ursprungliga TV-programmet sades det att det fanns tre kyrkor som kunde vara den kyrka som dessa judar hade flytt till. St. Marys valdes för filminspelningen, eftersom den passade bäst då den hade gjorts om till museum. Och det var den förändringen som hade lett till att man upptäckte en öppning under koret. För troende var detta naturligtvis en medeltida krypta och ett bevis på sanningen i Rebeccas berättelse. Men i en rapport från *Royal Commission on Historical Monuments* 1981 sägs att det under östra delen av koret finns ett likvalv, förmodligen av senare datum och nu otillgängligt.

Agnes Sorels grav.

Men, menar Melvin Harris, striden om kryptan är meningslös, eftersom personligheten Rebecca helt klart är en fantasiprodukt.

Beviset för att det rör sig om fantasier ligger i de historiska orimligheter som finns i Jane Evans berättelse. Rebecca säger flera gånger att judarna i York tvingades bära ett gult märke som kännetecken. Hon beskrev detta som "en cirkel över hjärtat". Men det judiska märket infördes inte förrän under följande århundrade, och det bestod i England av två avlånga vita tygremsor, vilka representerade Moses stentavlor. Den gula cirkeln var det märke som judar bar i Frankrike och Tyskland efter 1215.

Jacques Coeurs förnåma medeltidshus i Bourges, Frankrike.

Andra orimligheter har upptäckts i de delar av banden som inte togs med i filmen och boken. I dessa avsnitt berättar Rebecca att hon bor i ghettot i norra delen av York. Detta ghetto är ett ormåde där endast rika judar bor, säger hon, och hon nämner en fattig jude som är tvungen att bo mitt i York vid en gata med namnet *Coney Street*.

Men det fanns aldrig något judiskt ghetto i York. Judarna bodde utspridda bland de kristna i olika delar av staden. Tanken att en jude tvingades bo på Coney Street på grund av sin fattigdom är löjlig. Coney Street var en gata där många rika judar valde att bo, inklusive Josce, ledaren för det judiska samfundet!

För övrigt, påpekar Harris, tillkom det första judiska ghettot så sent som 1516 i Venedig, Italien!

Det står helt klart, anser Harris, att Jane Evans har förmågan att lagra livfulla historier i sitt undermedvetna och sedan skapa om detta till berättelser där hon själv är en huvudperson. Beviset för att det är så utgör personligheten Livonia. Den regressionen är grundad på en enda källa. Livonia lever under en orolig tid i Britanniens historia, med uppror och instabila förhållanden. Namnet på den romerske guvernören i Britannien under denna tid finns inte i historiska dokument. Men Jane Evans uppger att hans namn är Constantius, fader till Konstantin den store. Sedan Iverson tittat efter i referensböcker, drar han den glada slutsatsen att denna regression inte kan avfärdas som en fantasi, byggd kring en blank period i historien. Livonia känner till åtskilliga historiska fakta som kan verifieras, anser Iverson och tillägger att ingen historiker i våra dagar kan tillbakavisa de namn och händelser som hon berättar om. Professor Brian Hartley, en auktoritet på Britannien under romerskt styre, har lyssnat på banden, och han tycks hålla med Iverson i det han säger att Evans kände till en del anmärkningsvärda historiska fakta och att om någon försökt skissera huvuddragen i en sådan historia, hade han behövt konsultera ett stort antal publicerade verk.

Professor Hartley hade rätt, konstaterar Harris. Det låg mycket forskningsarbete bakom Janes historia, men det hade utförts av Louis De Wohl. 1947 utgav De Wohl romanen *The Living Wood*, som blev en bästsäljare, och Janes liv som Livonia är hämtat direkt från den boken.

Livonias berättelse börjar i Britannien 286 e Kr. Hon beskriver trädgården till det hus som ägs av guvernören Constantius. Hans hustru är Lady Helena, och hans son heter Constantine. Om sonen berättar Evans att han fick undervisning i hur man använder

sköld, svärd och vapen av sin militära lärare Marcus Favonius Facilis. Hela denna berättelse är hämtad från bok 2, kapitel 2 i De Wohls roman, där Constantine tränas i användningen av vapen av sin lärare Marcus Favonius, kallad Facilis, eftersom allt var så lätt för honom. De Wohl baserade denna karaktär på en befälhavare som verkligen levat och vars grav finns i *Colchester Castle Museum*. Men hans berättelse om denna befälhavares liv är ren fiktion, eftersom Facilis dog under första århundradet e Kr.

Livonia berättar också om ett besök av Allectus, som är en historisk gestalt. Han har med sig ett brådsäkande budskap från Rom till Constantius, men trots brådsäkan "stannade Constantius i Gessoriacum för att träffa Carausius som stod i spetsen för flottan". Detta avsnitt i Livonias berättelse är hämtat från samma del av romanen som det ovan nämnda, där besöket leder till att den upproriske Carausius tar över makten i Britannien och får hjälp av Allectus. Iverson skriver: "Livonia ger en i grunden korrekt bild av denna dunkla historiska händelse." Helt riktigt, men det beror endast på att det hon berättar grundar sig på de kunskaper som De Wohl hade skaffat sig.

På samma sätt kan varje del i Jane

Evans berättelse spåras till De Wohls påhittade historia. Hon berättar om händelserna i samma ordningsföljd som De Wohl gör, och hon talar om de påhittade gestalterna, såsom Curio och Velius, som om de vore verkliga människor.

Melvin Harris har visat att de viktiga och till synes mest övertygande av Jane Evans "tidigare liv" är blott och bart fantasiskapelser av den hypnotiserade kvinnan.

Nu kanske Sigdell invänder att han inte *hypnotiserar* någon, utan använder avslappning, varvid minnena kommer upp spontant. Men jag tror att det rör sig om samma typ av psykologiska fenomen.

Att inte heller inre bilder under regressionsterapi har något att göra med tidigare liv, kan man klart se.

I en recension av Johan Wretmans bok "Kommer vi tillbaka?" skrev jag bland annat följande.

I tre olika liv skall Bengt ha omkommit i vatten och dy, *nedtryckt* av ovänner. (Upplevelsen av dessa livs slut knöt an till en händelse i det nuvarande livet, när Bengt, förhånad av kamrater, försökte fiska upp en sked från botten av en sjö.) Det torde vara osannolikt

att en person i tre inkarnationer råkat ut för döden genom dränkning. Det är ju ett dödsdåd som inte är särskilt vanligt. I sitt nuvarande liv känner sig Bengt *nedtryckt* av andra människor. Det verkar ganska troligt att det är denna känsla som återkommer i de drömmartade reinkarnationsupplevelserna. I ett av de tre liv när han dränktes, tycks han ha använts som "fyllnadsmaterial" i en spång, som många människor trampade på (vilket verkar mera drömmartat än verkligt). I sitt nuvarande liv använder Bengt ofta uttrycket "människor trampar på mig" om sin situation.

Ett annat skäl för skepsis:

Det verkar som om alltför många Bengt-inkarnationer förläggs till de senaste 150 åren. Man behöver nog stoppa in åtminstone fyra-fem av dem från mitten av 1800-talet till omkring 1930, när Bengt föddes. En person var barn på krinolinernas tid – krinolinmodet började omkring 1850. En norsk dvärg levde på ånglokens tid – järnvägarna kom till Skandinavien i mitten av 1800-talet. En person var med om en spiritistisk bordsseans i en sekt – folklig religiös rörelse kring borddansfenomenet torde vara en företeelse från tidigast mitten av 1800-talet. En f d gruvarbetare i Wales, som sålde försäkringar till allmogen, torde också få placeras in i tiden efter 1850. Även några andra av Bengts inkarnationer får

nog anses höra hemma i relativt sen tid, såsom emigranten till Kanada, den kristnade afrikanen, mannen med idéer om egendomsgemenskap, den lungsjuke poeten och den misslyckade Uppsala studenten. Det blir en trängsel av Bengt-inkarnationer inom en tidsrymd där de knappast alla får plats.

Flera beskrivningar av händelser i föregående liv kan, som Wretman själv påpekar, mycket väl ses om uttryck för attityder hos Bengt i hans nuvarande liv: "Jag kommer krypande till dem", "Jag ligger vid deras fötter", "De ser ner på mig", osv.

Sigdell nämner Helen Wambach. 1983 tillskrev jag professor Ian Stevenson angående Wambach. Han svarade att han för några år sedan läste en av hennes böcker och blev mycket besviken; hon tycktes vara okunnig om hypnotisk regression och inte medveten om vad vetenskap är. Stevenson kunde bara ignorera hennes arbete.

Hur skall man då förklara upplevelser under regression till tidigare liv?

Jag tror det är så här:

Hjärnan hittar själv på... När ingående sinnesintryck är reducerade till ett minimum, exempelvis vid stor av-

slappning, och ibland vid meditation, börjar hjärnan lätt att själv producera inre bilder.

Detta händer troligen vid reinkarnationsterapi, där en person får ligga ned och slappna av. Terapeuten uppmanar personen att slappna av, kroppsdel för kroppsdel: i tårna, i vaderna, i knäna osv tills hela kroppen har gått igenom och personen ligger fullkomligt avslappad. I det tillståndet börjar hjärnan att producera bilder efter frågor som terapeuten ställer, och bilderna uppfattas som minnen av tidigare liv. Personer som den avslappnade känner i det nuvarande livet uppträder ofta i andra skepnader som vore det i ett annat liv. Illusionen av verkliga minnen blir mycket stark.

Även under hypnos sker ju en avskärmning från omgivningen – och då hittar hjärnan på...

Eller kanske vi skall säga att det är det undermedvetna som fantiserar, genom hjärnan. I vilket fall som helst har vi en benägenhet för oavsiktliga fantasier, när medvetandet inte tar emot de vanliga sinnesintrycken från omgivningen.

Jag skulle tro, också, att det är denna egenhet hos oss som gett upphov till inre upplevelser av den typ som Rudolf Steiner hade.

SM

Arnall Bloxham, t v, tillsammans med en man som under hypnos berättade om ett liv som sjöman.

Illustrationerna är hämtade ur tidskriften Free Inquiry, höstnumret 1986.

Återfödelse?

Fall av reinkarnationstyp

Små barn börjar prata om ett tidigare liv. Barnen nämner inte sitt namn i det föregående livet, men ger sådana uppgifter att den tidigare inkarnationen kan identifieras.

Thusitha Silva föddes den 29 juli 1981 i närheten av Payagala i Sri Lanka som dotter till en skräddare, det sjätte av familjens sju barn.

När Thusitha var i treårsåldern, hörde hon någon nämna Kataragama och började då prata om att hon var därifrån. Hon sa att hon hade bott i närheten av floden där och att en stum pojke hade knuffat henne i floden. Hon antydde att hon hade drunknat. (Thusitha var rädd för vatten.) Hennes far hade varit bonde och även haft en blombutik i närheten av en buddhiststupa. Det hus där hon bodde låg i närheten av hindutemplet i Kataragama. Hennes far hette Rathu Herath, var flintskallig och gick klädd i sarong. (Thusithas far hade byxor.)

Thusitha sa inte vad hon själv hette i det föregående livet, och hon uppgav inte direkt att hon var flicka, men eftersom hon nämnde klänningar, drog hennes föräldrar slutsatsen att hon pratade om ett liv som flicka.

Tissa Jayawardane fick höra talas om detta fall hösten 1985 och besökte Thusitha och hennes familj första gången i november 1985. Han noterade ovanstående påståenden som barnet gjorde, och några andra, och begav sig därefter till Kataragama, en stad med cirka 17 500 invånare, välkänd som pilgrimsmål, belägen på omkring 220 kilometers vägstånd från Payagala, där Thusitha bodde. En flod, Manik Ganga, rinner genom Kataragama. Jayawardane begav sig först till polisstationen i Kataragama, där han frågade efter en familj som hade en stum son. Han visades till en rad blomstånd på trottoaren till huvudgatan mot budd-

histstupan Kiri Vehera. I dessa stånd säljs blommor till pilgrimer. Genom att fråga blomförsäljarna blev han visad till ett av stånden, där han fick veta att en ung dotter i familjen hade drunknat i floden några år tidigare och att det fanns en son som var stum.

Enligt Tissa Jayawardanes anteckningar hade Thusitha gjort 13 uttalanden som var möjliga att kontrollera, och alla utom tre av dessa visade sig vara korrekta för familjen med en stum son och en dotter som omkommit genom drunkning.

I en andra fas av undersökningen av fallet (december 1985) fick Godwin Samararatne reda på ytterligare 17 uttalanden som Thusitha hade gjort, och han antecknade dessa. De två familjerna hade aldrig träffats. Två av de 17 uttalandena var inte möjliga att kontrollera, men de andra 15 var korrekta för familjen med den drunknade flickan. En del av vad Thusitha sagt, såsom att ett av de hus där familjen bodde, hade halmtak, kunde gälla många familjer. Annat, såsom att det fanns krokodiler i floden, var sådant som var välbekant om Kataragama. Men Thusitha gjorde också flera uttalanden, som forskaren nedtecknade, vilka gällde ovanliga detaljer. Thusitha sa att hennes far, förutom att han var bonde och sålde blommor, också var präst i templet. Hon nämnde att hennes familj hade två hem och att ett av dem hade glas i taket – något som är ovanligt i Sri Lanka. Hon sa att vattnet i floden varit lågt, och hon nämnde att hennes tidigare familj hade ett redskap för att sikta ris vilket var bättre än det som hennes nuvarande familj ägde.

Det är inte svårt att i Sydästen, Mellanöstern, Västafrika och en del andra delar av världen hitta barn som säger sig minnas tidigare liv. I Nordindien har forskarna D. R. Barker och S. K. Pasricha i ett slumpurval av befolkningen inom ett område funnit ett fall av reinkarnationstyp på 500 personer.

Forskaren Ian Stevenson har i böcker och artiklar gett noggranna redogörelser för över 60 fall som tyder på reinkarnation.

De barn som pratar om ett tidigare liv har ofta ett beteende, såsom fobier och lek, som är otypiskt för deras familj men stämmer med den person som barnet erinrar sig ha varit.

Bland det allra mest intressanta är uttalanden som barnen gör och som *leder forskare till den familj och den person som stämmer med barnets uppgifter.*

Hon beskrev, och imiterade, hur pilgrimer krossade kokosnötter på marken vid templet i Kataragama.

I den tredje fasen av undersökningarna reste professor Ian Stevenson från Virginiauniversitetet i USA tillsammans med Godwin Samararatne och Tissa Jayawardane till Thusithas familj och därefter till Kataragama. Varje familj besöktes två gånger, först i november 1986 och sedan i oktober 1987. De fick veta att flickan som drunknat och som hette Nimalkanthi, inte varit fullt två år gammal, när hon dog 1974. Modern hade gått till floden för att tvätta kläder, och Nimalkanthi och två

av hennes bröder var med; den ene av dem var stum. Barnen lekte i närheten av sin mor. Plötsligt upptäckte modern att Nimalkanthi var borta. Den broder som kunde tala, visste inte var hon var. Man började söka efter flickan, och till slut hittades hon drunknad i floden.

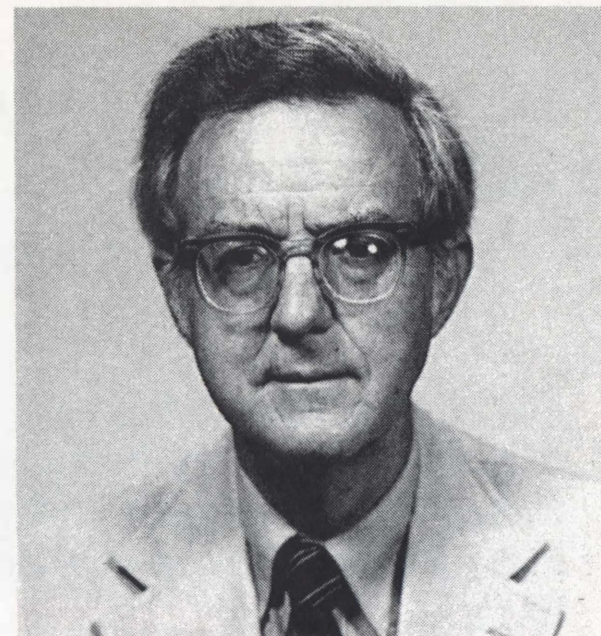
Två av Thusithas uttalanden var felaktiga. Hon sa att hennes far var flintskallig, men Nimalkanthis far, som forskarna talade med, hade rikligt med hår på huvudet. Hon sa att hans namn var Rathu Herath, men han hette Dharmadasa. Dock fanns det två flintskalliga män bland släktingarna, nämligen Nimalkanthis morfar och en morbror. En kusin hette Herath.

Ett uttalande var oriktigt för Nimalkanthis livstid, men inte för tiden närmast efter. Thusitha sa att hon hade systrar. Nimalkanthi hade en syster, men 18 månader efter hennes död födde modern ännu en dotter.

Kan de båda familjerna ha haft någon kontakt, innan flickan började prata om sitt föregående liv? Forskarna är säkra på att de inte haft det. Nimalkanthis familj hade aldrig hört talas om Thusitha, när forskarna först träffade dem. Nimalkanthis far hade aldrig varit i Payagala; han hade bara en gång farit genom staden på väg till en annan plats. Thusithas far hade "mycket ofta" besökt Kataragama åren 1980–1981. Vid ett tillfälle hade hans hustru varit med honom; då var hon gravid i andra månaden med Thusitha. Fadern hade badat i floden på det sätt som pilgrimer brukar göra, och han hade köpt blommor i blombutikerna. Men Thusithas familj hade aldrig begett sig till Kataragama för att få bekräftelse på flickans uttalanden.

Forskarna gjorde förfrågningar i Kataragama om hur vanligt det var med drunkningsolyckor i floden. På polisstationen fanns det uppgifter bara för åren 1985–1987. Det hade varit en drunkning 1985, ingen 1986 och en 1987. Forskarna frågade i samtliga 20-talet blombutiker vid templet om de hade någon familjemedlem som var stum och någon som hade drunknat. En familj hade en kusin som var stum; ingen familj utom Nimalkanthis hade förlorat någon familjemedlem genom drunkning.

Ian Stevenson och Godwin Samararatne, som skrivit en rapport om fallet, är säkra på att de hittat den familj som Thusitha pratat om och att de identifierat det barn som hon sa sig ha varit i det tidigare livet. Ingen annan familj stämde med de uppgifter som flickan gav. Den detaljen att hennes far hade ett blomstånd i närheten av buddhisttemplet i Kataragama begränsade möjligheterna till omkring 20 familjer. Av

Professorn i psykiatri vid Virginiauniversitetet i Charlottesville, USA, Ian Stevenson, är världens ledande forskare på området fall som tyder på återfödelse. Han menar att det mest sannolika är att barns minnen av tidigare liv är äkta, även om det saknas avgörande bevis. – Men det är vetenskapligt otillfredsställande att inte fler forskare undersöker fall av reinkarnationstyp. Stevenson är nästan ensam.

dessa 20 fanns det en enda som både hade en stum son och en dotter som drunknat i floden.

Professor Stevenson och medarbetare har undersökt fler fall av samma typ som Thusitha Silva, där barnets uttalanden om det föregående livet antecknats, innan man funnit den tidigare inkarnationen, och där man kunnat sluta sig till vilken familj och vilken person som uttalandena avsett. I ett fall hade fadern i den föregående inkarnationen sålt bananer. Det fanns sex bananförsäljare på den aktuella platsen; av dem hade endast två förlorat döttrar; av de två hade den ena mist två döttrar som var i förskoleåldern, medan den andra mist en dotter som gått i skolan. Barnet, Iranga, som berättade om det tidigare livet, nämnde att

hon gått i en stor skola. Den tidigare inkarnationen identifierades som flickan Punchiamie, som dött 13 år gammal. Identifieringen stöds av många andra uttalanden som Iranga gjorde, och det står klart att det var Punchiamie och ingen annan, som hon talade om som sin föregående inkarnation. Iranga gjorde 43 uttalanden om sitt tidigare liv, vilka kunde kontrolleras; av dem var 37 korrekta för Punchiamies liv, och tre oriktiga. Bland de riktiga uttalandena var att Punchiamies mor var från Matugama, att föräldrarna hade fyra döttrar av vilka en hade gift sig, att hon själv gått i skola och burit vit skolkostym, att hon hade gått i buddhistisk söndagsskola och att hon burit öronringar av guld, som hon fått av sin far.

Källa: Journal of Scientific Exploration, nummer 2, 1988, en redogörelse av Ian Stevenson och Godwin Samararatne.

UFO-gåtan

Majestic-12-dokumenten

Det finns förkrossande bevis för att utomjordiska civilisationer besöker oss, anser en gymnasieadjunkt i Sundsvall. Men är de oberopade dokumenten äkta?

De så kallade MJ-12-dokumenterna har rönt stor uppmärksamhet bland UFO-intresserade i USA, och meningarna har varit delade om deras äkthet. De ifrågasatta dokumenten är en preliminär rapport till den nyvalde president Eisenhower den 18 november 1952 med påskriften "topphemligt", från amiral Hillenkoetter. Rapporten gäller "operation Majestic 12", i media senare förkortad MJ-12.

Tidskriften UFO-Aktuellt har i nr 3, 1989 en artikel, "Sanningen om UFO", skriven av Sune Hjorth, som handlar om MJ-12-dokumenterna och där en väsentlig del av dessa återges i en svensk översättning.

I dokumenten upplyses den nyvalde presidenten om att operation Majestic 12 är en topphemlig forsknings-, utvecklings- och underrättelseoperation som är direkt underställd Förenta staternas president. MJ-12 upprättades på hemlig order av president Truman 1947 efter rekommendation av dr Vannevar Bush och försvarsminister James Forrestal. Till medlemmar i gruppen utsågs amiral Roscoe Hillenkoetter (ordförande), dr Vannevar Bush, minister James Forrestal, general Nathan Twining, general Hoyt S. Vandenberg, dr Detlev Bronk (obducent), dr Jerome Hunsaker, Sidney W. Souers, Gordon Gray, dr Donald Menzel, general Robert M. Montague och dr Lloyd Berkner.

Efter Forrestals självmord 1949 utsågs följande år general Walter B. Smith till ersättare.

MJ-12-dokumenterna meddelar att det finns hundratals rapporter om att skivformade luftfarkoster har iakttagits i

USA. Tyngdpunkten i meddelandet ligger på den s k Roswell-händelsen. En farmare rapporterade att ett okänt föremål hade störtat i ett avsides beläget område i New Mexico, ungefär 120 km från arméns flygbas vid Roswell.

Vi citerar ur översättningen i UFO-Aktuellt:

"Den 7 juli 1947 påbörjades en hemlig operation för att säkerställa bärgningen av vraket efter detta föremål för vetenskapligt studium. Under loppet av denna operation upptäckte flygspaningen att fyra små människoliknande varelser synbarligen hade slängts ut från farkosten någon gång innan den exploderade. Dessa hade fallit till marken omkring 3 km öster om nedslagsplatsen. Alla fyra var döda och svårt sönderfallna beroende på inverkan från rovdjur, väder och vind under den tid, ca en vecka, som förflutit fram till upptäckten. Ett arbetslag av vetenskapliga specialister tog ansvaret för att flytta iväg dessa kroppar för studium (se bilaga B). Civila och militära vittnen utfrågades, och journalister fick sig till livs den effektiva täckhistorien att föremålet hade varit en väderballong på avvägar."

En hemlig utredning resulterade i uppfattningen att skivan högst sannolikt var en spaningsfarkost för kortare distanser. En undersökning av de döda besättningsmännen gav slutsatsen att varelserna var människolika, men att de biologiska och evolutionära processer som legat till grund för deras utveckling tydligen hade följt helt andra linjer än hos människan.

Det ansågs så gott som säkert att farkosterna inte kom från jorden. Planeten

Mars bedömdes vara en möjlighet "fastän några vetenskapsmän, särskilt dr Menzel, anser det vara sannolikare att vi har att göra med varelser från ett helt annat solsystem".

Försöken att komma underfund med farkostens framdrivningssätt misslyckades.

Sune Hjorth är helt övertygad om att dokumenterna är äkta och menar att de utgör "ett förkrossande bevis för att vi har att göra med en eller flera utomjordiska civilisationer, som vetenskapligt-tekniskt ligger århundraden före oss." Hjorth skriver också att "vi lever i en värld där vissa makthavare, som själva mycket väl känner till sanningen om UFO, av själviska och kortsynta motiv försöker föra både forskare och allmänhet bakom ljuset med hjälp av systematiska bortförklaringar, förlöjliganden och andra fula knep och manipulationer".

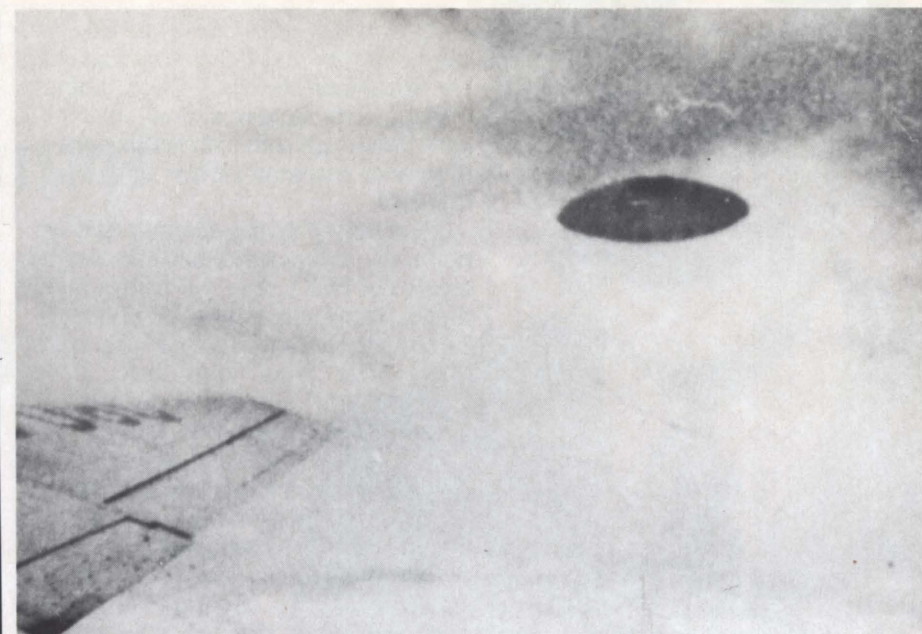
Jag har inte följt debatten i Amerika om MJ-12-dokumenterna. Men av MUFON UFO Journal, en ledande amerikansk UFO-tidskrift, septembernumret 1989, framgår att fysikern och välkände UFO-forskaren Stanton T. Friedman håller på och undersöker om dokumenterna är äkta. Han har inte funnit något som visar att de är falska. Tvärtom har vissa bekräftelser på äktheten erhållits. Oliver Wendell "Pappy" Henderson (död 1986) var pilot vid Roswell-flygbasen i juli 1947. Hans hustru, dotter och son uppger enligt Friedman att Pappy berättade för

dem att han hade flugit delar av vraket efter ett kraschat flygande tefat till Wright Field från Roswell och att han hade sett kroppar. (Friedman skall återkomma med en utförlig rapoport om sina undersökningar.)

Det förvånar att professor Donald Menzel nämns som deltagare i MJ-12. Det uppges att han ansåg det "mer sannolikt att vi har att göra med varelser från ett helt annat solsystem". Menzel gjorde sig ju känd som de flygande tefatens ärkefiende, mycket verksam för att visa att alla UFO-rapporter hade naturliga förklaringar. Om Menzel hade fått veta att man tagit tillvara icke-mänskliga varelser, och kanske även sett kropparna, borde han ha haft en annan attityd till UFO-rapporter än den han alltid visade.

Regeringens UFO-projekt – under de olika namnen SIGN, GRUDGE och BLUE BOOK – nämns i dokumenten. Från personer knutna till projektet har såvitt jag vet aldrig kommit några uppgifter om tillvaratagna kroppar av icke-jordiskt ursprung. Bland personalen där fanns, med något undantag, en sval och ofta negativ inställning till UFO-undersökningar. Det tyder knappast på kännedom om kraschade flygande tefat och icke-mänskliga kroppar.

En möjlighet – som inte syns mig särskilt sannolik – är att regeringen och de inblandade, bland dem Menzel, medvetet vilselett allmänheten för att

Ett äkta flygande tefat? Foto taget av en mexikansk affärsman från passagerarplats i flygplan över Mexico, augusti 1968.

undvika panik. Någon antydning från hög ort i USA om icke-jordiska rymdfarkoster har inte förekommit.

En annan möjlighet – som tycks mig mer trolig – är att dokumenterna är äkta, men ett s k olycksfall i arbetet och att där givna uppgifter senare togs tillbaka som ogrundade. Amiral Hillenkoetter

kanske blev tillrättavisad av andra, som förklarade att det där med störtat UFO och främmande kroppar inte var sant. Det rör sig ju om en "preliminär" rapport från tidigt 50-tal. Något motsvarande från senare decennier har, mig veterligt, inte avslöjats.

SM

Majestic-12-dokumenterna

Anders Liljegen

Störtade ett UFO i närheten av Roswell, New Mexico i juli 1947? Togs tefatet till vara av en topphemlig undersökningsgrupp, kallad Majestic-12, tillsatt på president Trumans order? Bestod gruppen av en rad framstående generaler och vetenskapsmän, inklusive den gamle ärkeskeptikern på UFO-området, astronomen Donald H. Menzel (1901–1976), författare till tre UFO-böcker som alla utgav sig för att kunna förklara UFO-fenomenen...?

Debatten i amerikanska media och UFO-kretsar om MJ-12 (Majestic-12) har nu nått fram även till svenska me-

dia. I UFO-Aktuellt nr 3, 1989, och i en rad insändare i dagspressen, har Sune Hjorth, gymnasielärare i Sundsvall, presenterat det s k MJ-12-dokumentet. Så här skriver han:

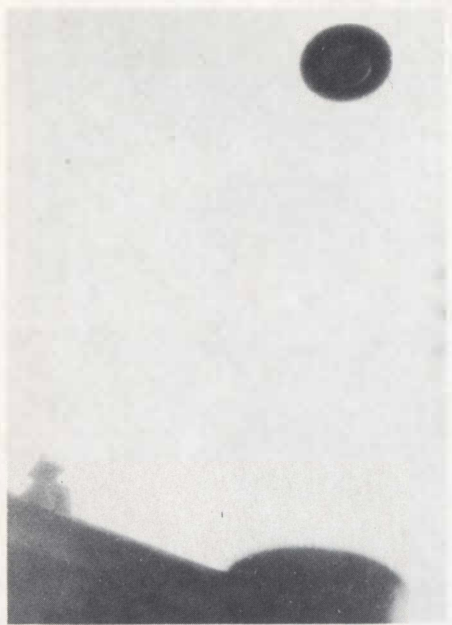
"År 1979 lyckades en organisation av UFO-intresserade i USA genom åberopande av lagen om fri information efter långa och hårda domstolsförhandlingar och med hjälp av en skicklig advokat tvinga CIA att frisläppa bl a ett dokument om en topphemlig undersökningskommission – Majestic 12 – tillsatt efter bemyndigande av president Harry S. Truman den 24 september 1947, ett par månader efter att ett

UFO hade störtat i New Mexico."

Formuleringarna avslöjar att Hjorth – som intresserar sig för UFO-fenomenet sedan något år tillbaka – är en nybörjare på UFO-området och inte alls brytt sig om att kolla fakta eller fördjupa sig i ämnet.

MJ-12-dokumentet kom till allmänhetens kännedom under våren 1987 (ej 1979). Det publicerades samtidigt i både USA och England. I USA mottog en TV-producent, Jaime Shandera, redan i dec 1984 ett anonymt brev som innehöll en filmrulle med dokumentet.

1987 fick den engelske ufologen Timothy Good tag i samma dokument,

Skivformat föremål, fotograferat av Yusef J. Matsumura utanför hans bostad i Yokohama, Japan, 17 januari 1957. APRO.

via "en underrättelsekälla", som i sin tur fått det 1985. Good höll på med slutredigeringen av boken "Above Top Secret", som handlar om UFO-konspirationer världen runt, då den mystiska urkunden "dök upp". Exakt på vilket sätt Good mottog dokumentet är oklart; han vägrar ge närmare detaljer. Hade det varit den legala vägen via den amerikanska *Freedom of Information Act* (FOIA) skulle Good naturligtvis ha skrivit så i boken; det hade ju varit ett tecken på dokumentets äkthet.

När Good gick ut med dokumentet för att skapa köpintresse för "Above Top Secret" (1987) såg sig de två amerikaner, William Moore och Stanton Friedman, som arbetar tillsammans med Shandera, tvingade att parallellt publicera MJ-12 i USA, trots att dokumentet skulle ha behövt några år till av prövande undersökningar i all tysthet. Nästan samtidigt (okt. 1986) iscensattes för övrigt i England ett tredje försök att "pränga ut" liknande fantastisk information via ufologen Jenny Randles.

Hjorths historiskrivning är således felaktig. Han blandar ihop 1) försöken att med hjälp av FOIA-lagen få ut hemliga dokument från CIA, NSA med flera, med 2) de mycket suspekta förhållanden under vilka MJ-12-dokumentet kom till ufologers och offentlighetens kännedom. Dessutom är jag inte enig med honom i värderingen av dokumentet (som egentligen är flera dokument, men att berätta den historien skulle leda för långt).

Den UFO-organisation som via domstolar och advokaten Peter Gersten försökt få fram dokument ur CIA:s och NSA:s gömmor heter *Citizens Against*

UFO Secrecy (CAUS) och leds av Barry Greenwood och Larry Fawcett. De författade boken "Clear Intent" (1984), som återger en rad avhemligade dokument som man helt *legalt* fått ut genom ansökningar hos olika myndigheter.

Med MJ-12 är det däremot helt anorlunda. Dokumentet har inte släppts *legalt* via FOIA eller via någon myndighet, än mindre genom ett domstolsförfarande eller med hjälp av någon advokat. Det kom, som sagt, i ett anonymt brev hem till en ufolog och förmedlades sedan till Moore och Friedman vilka än idag arbetar på att försöka bevisa dess autenticitet. Allt talar för att också Timothy Good mottog dokumentet på liknande sätt.

Fawcett, Greenwood och Gersten, som arbetat med hundratals avhemligade dokument, tror inte ett dugg på MJ-12. Av flera skäl tog de ställning mot dokumentet redan i september 1987-numret av tidskriften "Just Cause". De menar att MJ-12 ingår i en *desinformationskampanj* för att leda ufologin in på ett villospår.

Samma skepticism har många ufologer och underrättelseexperter gett uttryck för i det femtiotal artiklar och debattinlägg jag läst om MJ-12 de senaste åren. Det är inte bara CSICOP-skeptikern Philip Klass som argumenterat mot MJ-12. Kritiken är, om möjligt, hårdare i UFO-kretsar. Att sammanfatta denna omfattande debatt, alla argument och invecklade intriger är nästan en omöjlighet.

MJ-12-affären har nu i sommar tagit en verkligt sensationell vändning. William Moore, som spritt dokumenten i USA, har inför auditoriet på den årliga MUFON-konferensen den 1 juli erkänt att han alltsedan september 1980 verkat som agent och rapportör för en amerikansk underrättelseorganisation. I det amerikanska klimatet med misstankar om konspirationer från myndigheternas sida har detta erkännande väckt bestörtning.

I utbyte mot information om pågående aktiviteter på UFO-området (Moore var exempelvis styrelsemedlem i APRO), och deltagande i andra minst sagt makabra aktioner, har Moore försökt köpa sig till upplysningar om de hemliga sidorna av UFO-saken. Moore har tydligen gjort detta i den *naiva tron att han för egen del skulle få ut korrekta och sannfärdiga uppgifter om amerikanska myndigheters arbete med UFO-problemet*.

Moore, som arbetar som frilansskribent, var ett lättköpt byte för den som ville sprida desinformation. När Shandera i slutet av 1984 fick filmrullen med posten var Shanderas vän Moore redan rekryterad som informatör och

agent åt en hemlig organisation. Kan man lita på ett sådant dokument?

Kontentan blir att MJ-12-dokumentet framstår som en tillfälligt lyckosam desinformationskampanj, kanske avsedd att dölja något annat. Enklaste förklaringen är att MJ-12 är ett exempel på avancerat skämtlynn, men i så fall mycket skickligt utfört. Den som förfalskat dokumentet måste ha haft en omfattande bakgrundskunskap om UFO-problemet.

Idag är det knappast någon välorienterad ufolog som tror på MJ-12. Det kan komma att visa sig att det istället är "tefatskraschen" vid Roswell som i längden håller för kritiken och som är det verkligt intressanta. Att "knäcka" det fallet är det hägrande målet för William Moore.

Fransmannen Jean Sider presenterar en del fakta som stöder teorin att Moore utsatts för en komplott. Sider tror att Moores envist fortgående Roswell-utredning oroar underrättelsefolket så till den grad att man beslutat sig för att försöka kompromettera Moore genom att pränga ut falska dokument via en av Moores vänner (Shandera) och två engelska ufologer (Good och Randles) som båda, lägligt nog, höll på att skriva böcker om UFO-konspirationer!

Vad många kanske inte lagt märke till är att överstrykningarna med tusch är olika utförda på de dokument som spritts i USA resp England. Detta är misstänkt. Ett äkta dokument borde väl ha samma överstrykningar oavsett vem som får kopian!?

Personligen har jag brevväxlat en del med Moore och läst hans artiklar. Han är en intelligent och duktig utredare med sinne för detaljer, knappast någon fanatiker. Men hans stora nyfikenhet på det som rör sig bakom kulisserna blev ett problem för honom. Det förde honom in på mycket, mycket tveklaktiga vägar som är etiskt oförsvarbara.

Philip Klass har, mellan raderna, pekat ut Moore själv som den som skulle ha förfalskat dokumenten. Inget är omöjligt, men särskilt sannolikt förefaller det inte. I den invecklade intrigen bakom MJ-12 förekommer flera personer som av allt att döma arbetar för det amerikanska flygvapnets underrättelsejänst, och som man i så fall har större anledning att misstänka för detta "skämt" som fört amerikansk ufologi vilse under flera år och som ännu inte är ett avslutat kapitel. Stanton Friedman har nämligen fått ett bidrag på över 100.000 kr från Fund for UFO Research för att med hjälp av olika arkiv försöka komma till större klarhet om MJ-12. En slutrapport väntas inom kort.

Vetenskapsman med en holistisk syn

David Bohm: – Allt i världen är dynamiskt förbundet med vartannat.

David Bohm, 71, professor emeritus i teoretisk fysik vid Birkbeck College, Londonuniversitetet, är ett känt och beundrat namn inom fysiken. Han är också litet av filosof och mystiker. En huvudidé hos honom är att allting i universum hänger samman på ett mera fundamentalt sätt än vi insett.

Vi måste förstå att världen är en enhet, säger han. Vi måste överge vår nuvarande tendens att bryta upp allting och se världen i en massa fragment.

Långt gången specialisering har negativa följder, understryker han.

Det finns olika yrkeskategorier – vetenskapsmän, lekmän, medicinare, affärsmän osv – och inom vetenskapen finns olika grenar, såsom fysiken, biologin och samhällsvetenskaperna. Inom varje vetenskapsgren finns sedan specialiteter, och dessa förstår knappt varandra. Inom medicinen har specialister på en kroppsdel svårt att förstå vad som sker i en närbelägen del av kroppen.

Visst är ögat en särskild kroppsdel och örat en annan, men delarna samverkar, poängterar Bohm. Om det är något fel på ögat, söker specialisterna felet i ögat självt. Men det är inte säkert att felet finns där. Det kan finnas i kroppen som helhet eller i medvetandet eller i miljön.

Orsaken till en sjukdom kan vara allmän stress eller den utbredda miljöförstörelsen. Den miljö vi har skapat påverkar negativt alla delar av kroppen. Man kan tillfälligt reparera sjuka delar, men det är som att släppa ut miljögifter uppe i en flod och samtidigt försöka avlägsna dem längre ner i floden.

Miljöförstörelsen är en typisk följd av den fragmentariska synen på naturen. Vi bidrar alla med vår del till miljöns förstöring, och alla delar samverkar i en global förstöring – jorden och luften smutsas ner, fiskar dör, klimatet förändras osv.

Den fragmentariska synen leder till att vi plockar ut värdefulla delar ur sitt sammanhang i naturen, och det leder till biprodukter, dvs avfall, som vi inte vet var vi skall göra av. Med en helhetssyn hade vi aldrig handlat så, och aldrig råkat ut för problemet med avfall.

Några sysslar med att tillverka kylskåp – det är deras bit, deras fragment av det hela. Men gasen från kylskåpen läcker ut och angriper det livsviktiga ozonskiktet i atmosfären. Det är fragmentets inverkan på helheten.

Vi måste förstå, säger David Bohm, att allt i världen är dynamiskt förbundet med vartannat. Nationer tror att de är

suveräna, men om klimatet förändras, då kan svält uppstå överallt.

Hur har vi nu kommit att uppfatta allt som separata delar?

På 1600-talet, förklarar David Bohm, hade man idén att universum var att likna vid en maskin, eller ett urverk, gjort av Gud. Varje del var oberoende men påverkade andra delar. En maskin kan repareras genom att man byter ut delar.

Senare har idén uppstått att världen är byggd av atomer, som verkar på varandra. Numer liknar vi gärna världen vid en superdator. Vilken den senast uppfunna maskinen än är, så tror folk att den är en modell av naturen.

Den mekaniska modellen gör att vi ser naturen som ett medel för att nå våra mål: naturen finns där för vår skull, för att vi skall kunna utnyttja den till vår fördel. David Bohm menar att den modellen inte är riktig. Man kan visserligen betrakta delarna som delar, men man måste samtidigt ha klart för sig att delen saknar mening annat än i ett sammanhang. En del är alltid en del av någonting. Idén att betrakta en del som bara en del kan fungera under en kort tid, men inte i längden.

Källa: New Age Journal, september-oktober 1989.

Ett ljusmirakel

Örjan Björkhem

Märkliga ting kan rapporteras hända ute i stugorna. Det är inte lätt att bedöma vad som är sant. Men man bör nog vara öppen för miraklet.

Högt uppe i landet, vid en by som heter By, bor den sjuttiofemårige urmakaren Helge Andersson med sin Annmarie och katten. Han borde varit pensionerad för länge sedan, men som han slarvat med pengarna finns det inte riktigt förutsättningar för det, så han fortsätter arbeta. Men nu verkar den tiden vara över då han for ut och in på sjukhuset med blödande magsår, när växelomsättningarna blev för besvärliga och bönderna i omgivningen var dåliga på att köpa guldlockor.

Men det verkar inte som om Helge egentligen varit besvärad av alla de fysiska problemen, eller som om det ständiga hotet om ruin någonsin knäckt honom.

För Helge har också i hela sitt liv styrts av en märklig inre röst, av en övertygande kraft som liksom Sokrates Daimon vid enstaka tillfällen har höjt sin stämma och lett in Helge på andra vägar.

Romanfigur

Och nu på gamla dar har han också blivit romanfigur. I Bror Karlssons roman "Gengångarna på Sjöberga" talas det om ett egendomligt ljusmirakel – om vanliga stearinljus som tänder sig själva. Jag blev nyfiken, för den berättelsen hade jag hört talas om tidigare, men då sades den handla om verkliga händelser. Efter litet forskning fick jag kontakt med Helge Andersson och infann mig där med videokameran i högsta hugg för att i bästa fall kunna fånga och dokumentera detta säregna paranormala fenomen.

Helge Andersson framför de ljus som brukar tändas på ett oförklarligt sätt. Foto Örjan Björkhem.

För det är så att hemma hos Helge lär det verkligen då och då inträffa att vanliga stearinljus tänds av sig själva. Vid det här laget har det inträffat ett femtiotal gånger i vittnes närvaro.

Första gången det inträffade var tredjedag jul år 1976. Helge, som är framstående violinist, hade varit ute och spelat och kom hem ganska sent på kvällen.

Sätt dig

– Jag hade ställt in fiolen och skulle gå och lägga mig då jag plötsligt hörde en röst som sa: "Sätt dig här i fåtöljen. Vi vill visa dig någonting."

Men Helge Andersson är van vid plötsliga infall, också om han inte så ofta hör röster, så han hade tänkt gå och lägga sig i alla fall. Men då kom det som en order: "Sitt!"

– Så jag satte på en skiva, Tjajkovskijs sjätte symfoni, Patetique, och tände min adventsstake. Det första ljuset var nästan nedbrunnet, så jag släckte det igen.

– Så satte jag mig att lyssna. Det hände ingenting alls, men när jag väl hade satt mig tänkte jag att jag lika gärna kunde ge rösten en chans.

Helge gick till och med upp och vände på skivan för att höra andra sidan. Men sedan den slutat spela, reste han sig för att släcka ljusen och gå och lägga sig. Kanske hade han bara varit trött.

Men då såg han det: *Alla fyra ljusen brann!*

Skeptisk

Det var den historia jag hade fått höra, och jag var ganska skeptisk. För människor kan ta miste. Och det är också så att ett ljus som varit tänt ännu en stund efteråt ger ifrån sig förgasat stearin, och om det brinner ett ljus i närheten, kan det antända det otända ljuset. Det är visst inte vanligt, men det är heller inte oförklarligt.

Men det var inte det enda som Helge var med om den kvällen. Han samlade sig så småningom så pass att han kunde gå och släcka ljusen. En stund stod han kvar vid ljusen han hade blåst ut.

– Jag vet inte hur länge jag stod så, du förstår ju att jag var ganska förvirrad och inte riktigt visste vad jag skulle tro.

– Då får jag plötsligt se hur det börjar lysa vid roten till det ljus som hade tänts av sig själv. Det började nere i paraffinet. Ljuset blev allt starkare och jag såg hur glöden långsamt rörde sig uppåt. När den nått den svarta delen av veken slog lågan ut!

För Helge blev denna upplevelse till

den största i hans liv. Riktigt varför kan han fortfarande inte förklara.

För Helge har i många Herrans år varit aktiv inom spiritualismen, men han vet ändå inte riktigt vad han skall tro.

Vet inte vem det är

– Du förstår när de hör av sig, säger de alltid "vi", men jag vet ju inte vilka de är, eller ens om de finns. Jag vet bara att jag oftast lyder.

Helge Andersson har faktiskt anledning att lyda. Hans röster eller impulser har åtskilliga gånger mer eller mindre räddat livet på honom.

Helge har försöjt sig som kringresande urmakare och varit en sorts gård-farihandlare med bilen fullstoppad med gökur och guldlockor.

– Men med ekonomin har det aldrig fungerat. Till för ett tiotal år sedan har hela mitt liv varit en enda växelkarusell. Det gick nog aldrig en vecka utan att jag hade åtminstone två växlar att omsätta. Och jag tror nästan aldrig att det hände att jag hade pengarna redo till rätt dag. Men när växeln hade förfallit, hade jag ju tre dagar på mig. Var jag bara på banken med pengarna före klockan tre den sista dagen, så gick allting bra. Men jag var aldrig orolig, förstår du.

Jag försöker invända att alla de blödande magsåren kanske i alla fall avspeglar någon sorts oro, och det håller Helge med om, men det tycker han ändå på sätt och vis varit ett billigt pris.

Omhändertagen

– Du förstår, jag visste ju alltid att jag på något sätt blev omhändertagen. En gång hade jag en växel som skulle omsättas, och klockan började gå på tolv den sista dagen.

– Jag stod och räfsade och kom på att nu var det i senaste laget. Jag var tvungen att ta bilen och göra ett försök att sälja några klockor.

– Det var väl litet desperat, för här runtomkring hade jag väl sålt de klockor jag kunde och det var en hel del jag behövde göra mig av med för att kunna omsätta växeln.

– Då kommer rösten och säger till mig att jag lugnt kan fortsätta räfsa.

Så Helge stannade kvar på gården. Och inom några minuter kommer det en ung man som vill köpa en guld-klocka till sin fästmo. Och naturligtvis slutar det med att Helge får sälja en och kan komma till banken och betala innan de stänger för dagen.

– Du förstår att så här var det nästan varje gång. Jag vet att jag på något sätt

blev omhändertagen, att det fanns en förtröstan för mig.

– En annan gång då det var kärvt, sa rösten åt mig att fara upp till en viss gård och sälja en speciell klocka till en gruvarbetare. Jag visste att det skulle vara meningslöst, för jag hade just sålt klockor där. Och dessutom skulle jag ha reparerat en klocka till hans far som inte var färdig än. Så jag vågade inte gå in.

Men Helge lydde i alla fall. Det har han fått lära sig att göra. Och naturligtvis möttes han redan utanför gården av gruvarbetaren som slagit sönder sin egen klocka och köpte just den som rösten sagt.

– Så du förstår att jag fått lära mig att lyda. Jag vet inte vilka "de" är, men jag vet att de inte lurar mig, utan hjälper mig.

Fysiskt fenomen

Helge är naturligtvis inte ensam om att få impulser av den här typen. Trots att parapsykologin varken har några bevis för att sådana här upplevelser finns, eller för övrigt har några vetenskapliga bevis på några av sina fenomen, så är åtminstone jag personligen övertygad om att de finns, och som jag i andra sammanhang har visat, kan de framkallas hos vilken människa som helst om man använder den rätta tekniken.

Men Helges ljuslägor är någonting helt annat. Där handlar det om ett fysiskt paranormalt fenomen av en typ som vi knappast sett sedan Eusapia Palladinos dagar. Här måste man vara väsentligt mer skeptisk.

Men det är inte bara Helge själv som sett ljuslägor tändas och släckas på oförklarligt sätt. Vid det här laget har det hänt ett femtiotal gånger, och vid de allra flesta tillfällena har en präst varit med som vittne.

Då vi kommer till Helge, är prästen där. Av naturliga skäl vill han inte framträda med namn, så jag kallar honom Hans. Det är inte bara de eventuella kyrkliga reaktionerna han oroar sig för, han är också med i ett politiskt parti som kraftigt motsatt sig existensen av sådana här borgerliga spökerier. Men då jag frågar om de två eventuellt kan ha misstagit sig, blir han nästan arg.

– Jag kan svära på mitt liv att det är sant! Tror du inte vi har kontrollerat och dubbelkontrollerat? Det här har hänt otaliga gånger, då vi inte varit förberedda, så jag inte vetat exakt vad jag och Helge gjort alldeles innan. Så de tillfällena har jag inte räknat.

"Prövat andarna"

Hans blev så oroad av fenomenet att han bad till Gud om ledning. Han bad att om det var onda makter, så skulle ett visst ljus slockna. Och det gjorde det.

Men när Hans och Helge undersökte ljuset, fann de att det nästan inte hade någon veke alls, så det var kanske inte så underligt om det slocknade. Hans gjorde tillsammans med Helge ett nytt försök att "pröva andarna". Om det var goda makter skulle istället ett av de fyra ljusen på TV:n, som aldrig varit tända, tändas.

Inom någon timme brann ett av ljusen!

Kommer inte när man kallar på det

Med den berättelsen i bakhuvudet är det kanske inte underligt att jag var fylld av förväntan när jag satte på videokameran och riktade den mot två

ljus i köket och sedan satte mig tillsammans med min gode vän Göran, Helge Andersson och Hans. Vi lyssnade på Patetiquen, för åtminstone Helge tror att den har med saken att göra på något sätt.

Men "ljusmiraklet" kommer inte när man kallar på det. När vi kom tillbaka till köket, såg där ut som förut, det ena ljuset brann och det andra var släckt.

Nu hade jag väl inte trott att vi skulle lyckas. Inte ens Helge kan förutse när det ska inträffa någonting konstigt med hans ljus. Jag hoppas på att kunna göra om försöket någon gång.

Till dess kan jag bara säga att Helge Andersson är trovärdig, att han och Hans är fullkomligt bergfasta övertygade om vad de har varit med om.

Jag tror dem. Visst är det möjligt att det finns en naturlig förklaring. Hade ljusen tänts då vi kom indunsande för att göra experiment, är jag nästan säker på att jag kunnat hitta en naturlig förklaring. För kommer det varje gång, har det troligen någon vanlig förklaring.

Nu är jag inte lika säker.

Fast Helge Andersson fyllt 75 år arbetar han fortfarande som urmakare med den gamla tekniken. Foto Örjan Björkhem.

Kan TM minska krig och brott?

I decembernumret, 1988, av den ansedda tidskriften *Journal of Conflict Resolution*, som ges ut av Yaleuniversitetet i USA, fanns en redogörelse för en undersökning av effekter av TM-meditation. Resultatet av studien var att den så kallade maharishieffekten tycktes vara verklig. Grupper av meditatörer hade samlats på ett hotell i Jerusalem 1983 i avsikt att meditera för att minska kriget. Forskarna anser att meditatörerna lyckades reducera krigsintensiteten i Libanon genom att de positivt påverkade det kollektiva medvetandet i området. När antalet meditatörer ökade, kunde en "statistiskt signifikant effekt" iaktas i den rapporterade krigsintensiteten och i antalet dödade.

I decembernumret, 1988, av *Journal of Mind and Behavior* fanns en rapport om ett liknande försök. Man provade att med gruppmeditation minska brottsligheten i Washington.

Åtskilliga liknande rapporter har publicerats alltsedan början av 1960-talet, när TM-gurun Maharishi Mahesh Yogi först började prata om att gruppmeditation hade en effekt på mänskligt beteende inom ett område. Omkring 35 undersökningar som redovisats av framför allt forskare vid *Maharishi International University* i Fairfield,

Iowa, USA, har visat att TM-meditation i grupper kan påverka omgivningen så att bland annat brottslighet och trafikolyckor minskar och förhållandet mellan USA och Sovjetunionen blir varmare. Enligt TM-rörelsen behövs det bara att en procent av befolkningen i ett område TM-mediterar för att åstadkomma positiva förändringar i människornas tankar och handlingar.

Men TM-rörelsen har svårt att vinna gehör inom det vetenskapliga etablissemanget.

Redaktör Raymond Russ vid *Journal of Mind and Behavior*, som publicerade rapporten om Washingtonförsöket, sa att han kunde acceptera studien som vetenskap, även om han inte trodde att meditationen verkligen hade orsakat lägre brottslighet.

Källa: New Age Journal, maj-juni 1989.

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET — PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Ej som gammalt bröd

"Tidskriften Sökaren är det alltid roligt att läsa. Många kulturtidskrifter är geditet tråkiga och att läsa dem kan vara som att tugga i sig torrt gammalt bröd. I Sökaren ställs man direkt inför de stora livsfrågorna om livets mening, liv efter döden, parapsykologi osv. Sökaren är ofta kritisk: falska profeter avslöjas och huvuden rullar."

Så inleder Bengt Petersen en liten artikel om Sökaren i Helsingborgs Dagblad 25 september.

Erfarenhet är att veta en massa saker man inte bör göra.
William S. Knudsen

I rikedom finns det aldrig någon brist på vänner.
Euripides

Fred kan inte vidmakthållas med våld. Det kan endast uppnås genom förståelse.
Albert Einstein

Ingen lögn kan leva i evighet.
Thomas Carlyle

Nytt om den fria energin

Nils-Olof Jacobson

I Sökaren 4/89 skrev jag om kollektivet Methernitha i Schweiz och dess frienergikonverter. I tidningen DIFØT-Nyt nr 16 och 17 (organ för Dansk Institut for Økologisk Teknik) finns fler artiklar om Methernitha. Det framkommer att kollektivet nu har åtminstone tio sådana generatorer i olika storlekar, vilka tillsammans med tre vindkraftverk gör de 180 medlemmarna självförsörjande på elektrisk energi. När det blåser bra kan man t o m sälja el till det offentliga kraftbolaget.

I nr 17 har fysikern Stefan Marinov från Graz, känd i alternativa energisammanhang, skrivit en lång artikel om sitt besök i Methernitha. Han är fascinerad av samfundets sätt att leva: "Jag tillbragte flera dagar i Linden, där jag kände mig som Thomas More på ön Utopia. Jag såg där en äkta kristlig gemenskap, som den Jesus och hans lärjungar talade om, och som också bogomilerna, katarerna och andra har förverkligat..."

I Samfundet cirkulerar inga pengar. Ingen lön betalas. Maten tillagas i ett gemensamt kök... Vad man behöver för livets nödortf kan man hämta gratis i en "butik". Om något saknas där, kan man handla för pengar i den gemensamma kassan. Men medlemmarna i Methernitha behöver bara det nödvändigaste. De säger att vad som kommer därutöver är inte längre förnödenheter: det är inte bara överflödigt utan också skadligt.

I Samfundet röker man inte, och ingen form av alkohol förekommer...

Folket i Methernitha gör allt själva: De bygger sina hus, de har egen film- och ljudstudio, de har eget internt telefonnät med över 300 anknypningar, de bakar sitt eget bröd osv. För att köpa sådant de inte kan göra själva säljer de produkter från sina verksamheter...

Kronan i Samfundets forskning är maskinen TESTATIKA... Såvitt jag vet (och jag är mycket väl informerad

på området) är TESTATIKA den enda maskin i världen som producerar fri energi. Ty steget från en försöksmaskin, som överträder lagen om energins konstans, till en producerande självgående maskin (perpetuum mobile), det kan vara tämligen långt. TESTATIKA är inte bara en självgående maskin, den frambringar samtidigt fri energi.

...Som avslutning vill jag gärna berätta följande historia. En medlem i Methernitha visade mig ett brev från en firma i Liechtenstein. Där stod: "Var vänlig sänd oss ett exemplar av maskinen TESTATIKA. Efter mottagandet överför vi 300.000 Fr till Ert konto." Min samtalspartner log: "Dessa människor vill för 300.000 Fr köpa ett under. Är det överhuvudtaget möjligt att köpa ett Guds under?"

Marinov har gett ut en serie böcker under namnet *The Thorny Way of Truth*. Artikeln är hämtad från del 5, som till stor del ägnas TESTATIKA.* Han berättar hur han har tillbringat åtskilliga timmar med maskinens konstruktör Paul Baumann, som byggde den första modellen redan 1978. Marinov är övertygad om att principen är mycket enkel, men han kunde ändå (eller kanske just därför) inte förstå den: "För mig var det som om han beskrev maskinen på ett okänt språk". Marinov konstaterar att Baumann närmar sig ämnet på ett helt annat sätt än skolfysikerna. "När det kommer till kritan är jag själv inget annat än en blind skolfysiker. Men till skillnad från mina kolleger täcker jag inte för mina blinda ögon med händerna när jag möter fenomen som är fulla av motsättningar."

Redaktören för DIFØT-Nyt kommenterar att Marinov enligt uppgift nu själv har blivit medlem i Methernitha: "Betyder det att han nu får del av maskinens hemlighet, men inte får berätta om den för omvärlden?"

27-29 oktober hölls i Einsideln i Schweiz en internationell konferens

om fri energi. Bland de medverkande fanns kända storheter på området, och dessutom folk från Methernitha.

I varje fall på försöksstadiet finns det fler maskiner som förefaller bryta mot lagen om energins konstans. I nr 15 berättas om Schumacher Magnet KG, en tysk firma som kommersiellt producerar och säljer en frienergikonverter. Den finns i fem modeller med "ett garanterat överskott av energi" på från 6 till 76 kW. Konstruktören har nyligen fått ett (hemligt) tyskt patent på sin uppfinning, och hävdar att han är den ende i världen som har ett nu gällande patent på en sådan maskin.

Wilhelm Seibel, en 73-årig professor i Schweiz, har också en konstruktion som tycks vara mogen för kommersiell produktion. Prototypen skulle leverera 4-5 kW överskottsenergi.

Jan Capjon från DIFØT, som besökt Schumacher och Seibel, reserverar sig för att han själv bara har sett maskinerna köra utan belastning. Vidare undersökningar pågår.

I Norge finns också en enligt uppgift fungerande prototyp till en konverter efter tills vidare hemlig princip. Det rör sig tydligen på frienergiområdet... Den som vill följa med rekommenderar jag varmt att bli medlem i DIFØT, som jag anser är det mest seriösa föreningen på området i Skandinavien. Tidskriften kommer fyra gånger om året; den är läsvärd och prydligt producerad. Dessutom ordnas föredrag i Köpenhamn med kvalificerade medverkande.

Medlemskap i DIFØT kostar 200 dkr om året. Man kan anmäla sig genom att betala till danskt postgiro 939 4966, DIFØT, Christoffers Allé 84, 1.th., DK 2800 Lyngby.

* Stefan Marinov: *The Thorny Way of Truth*, Part V. Est-Ovest, Graz 1989. 320 sidor, pris 25 US dollar.

Ditt ord är ditt trollspö

Barbro Johansson

"Inget är för bra för att vara sant. Inget är för underbart för att det ska kunna hända. Inget är för bra för att det ska kunna bestå."

Orden skulle kunna vara tagna ur vilken som helst av 80-talets många böcker om positivt tänkande, men de är skrivna redan för sextio år sedan.

Kvinnan bakom orden hette Florence Scovel Shinn och verkade som andlig rådgivare i USA på 1920-talet. Före första världskriget gjorde hon sig känd som illustratör av många populära verk, men hon gav upp sitt konstnärliga arbete för att ägna sig åt undervisning, författande och föreläsning i metafysiska frågor. Hon pekade på den väldiga kraft som tanken har, hon talade om Universums givmildhet och hon introducerade begreppet affirmationer innan Shakti Gawain, Louise Hay och Sondra Ray ens var födda.

Bästsäljaren *Hur man spelar livets spel* är den enda av Florence Scovel Shinns böcker som är översatt till svenska. Det är en liten tunn bok, fullspäckad med exempel på vad som händer om man vågar lita på det författaren kallar Den Oändlige Anden, Den Oändliga Intelligensen, eller helt enkelt Gud.

Regndans

Hon har också skrivit *The secret door to success* (Den hemliga porten till framgång), *Your word is your wand* (Ditt ord är ditt trollspö), som är en uppföljning till *Hur man spelar livets spel*, med affirmationer för många tillfällen i livet samt *The power of the spoken word* (Det talade ordets makt), vilken är en postum sammanställning av hennes anteckningar.

Tilliten till Universum är den röda tråden i Florence Scovel Shinns böcker. Allt, i såväl den andliga, den mentala, som den fysiska världen menade hon kan påverkas av en stark tro. Att tron bokstavligen förflyttar berg var för

henne en realitet. Hon berättar om en kvinna som med sina ord fick en tjock dimma över havet att läta och om indianer i öknen som helt förlitade sig på böner för att få regn till grödorna och som med sina regndanser kunde framkalla regn från en klar himmel.

Brödet och fiskarna

Florence Scovel Shinns böcker är lättlästa och inspirerande, såvida man inte har för svårt med den starka religiösa framtöningen. Hon citerar gärna Bibeln och hänvisar ofta till Jesus. Ett exempel: "En studerande frågade mig en gång: 'Hur länge skall man förbli i detta mörker?' Jag svarade: 'Tills man kan se. Kastar vi vår börda på Herren, så förhjälp oss detta till att se i mörkret.' Trons gärningar är alltid nödvändiga för att inpräglade något i det undermedvetna. 'Tron utan gärningar är död.' Det var en trons gärning, när Jesus bjöd folket att lägga sig på marken, innan han tackade för brödet och fiskarna. Trons gärningar är bron, på vilken man drar in i det förlovade landet."

Detta är en viktig bit i Florence Scovel Shinns världsbild: Att bekräfta det man vill ha genom att visa det i gärning. Det betyder att man köper möbler till den lägenhet man önskar sig, redan innan man vet om man får lägenheten, eller att man ger ut mer pengar än man egentligen har råd med, därför att man önskar att bli välbärgad. På så sätt, menar Florence Scovel Shinn, skapar man en bild i sitt undermedvetna av att man redan äger det som man vill ha, och det undermedvetna fullföljer ordern.

Slå sönder grammo-fonskivor

Det är spännande att ta del av de exempel på människor som kommit till Florence Scovel Shinn och fått hjälp med små och stora problem. Framför allt

slås man av de konkreta resultaten. Hon berättar t ex om en man som köpte en mycket dyr rock, med övertygelsen om att han skulle vinna stora framgångar i den rocken. En månad senare fick han en väslavlönad anställning. "Rocken hade", säger Florence Scovel Shinn, "ingivit honom ett sådant medvetande om burgenhet, att han kommit i förbindelse med framgång och välstånd. Den var en kapitalplacering, som förräntade sig." Förlåtelse, förmågan att släppa taget om bitterhet och hat, är viktigt, menar Florence Scovel Shinn. "Fler hem har ruinerats av harm än av dryckenskap, och fler människor har dött av bitterhet än i krig", skriver hon. Och hon berättar om kvinnan som förlorade sin make. Han hade testamenterat en stor del av sina ägodelar till en släkting och detta gjorde kvinnan så bitter att hon gick ner i vikt, fick gallsten och blev svårt sjuk. Först när hon kunde släppa sitt hat och sin bitterhet, blev hon frisk igen.

En annan person hade lyckats dra på sig en mycket ovanlig sjukdom bara genom att oroa sig mycket just för denna sjukdom, och föreställa sig hur den skulle kännas och visa sig på hans kropp. "Det undermedvetna är den trogne tjänaren, den tyste, alltid närvarande åhöraren. Därför måste vi vara varsamma med våra befallningar, ty varje tanke och ord inpräglas och utföres med osviklig precision", skriver hon.

Eftersom Florence Scovel Shinn levde före dataåldern, talar hon inte om att "omprogrammera" sitt undermedvetna. Däremot jämför hon det undermedvetna med en grammo-fonskiva, som tar in varje skiftning i rösten hos sångaren som sjunger in den, och hon föreslår oss att slå sönder alla gamla dåliga skivor och ersätta dem med nya och väljudande.

Hur gör man då, när man slår sönder de gamla grammo-fonskivorna, hur lär man sig att spela livets spel? Jo, säger Florence Scovel Shinn, genom att följa

de andliga lagarna, helt enkelt genom att känna till spelreglerna.

De andliga lagarna

De viktigaste andliga lagarna är:

* Vad en människa sår, skall hon också skörda, alltså karmalagen. Jag kan inte möta kärlek, förtroende och givmildhet om jag själv sänder ut hat, misstro och snålhet.

* Det finns alltid ett överflöd, men jag måste utlösa det genom att på något sätt be om det. Jag kan få det som enligt gudomlig bestämmelse är mitt, genom att öppna mig för det, be om det, men jag skall inte precisera, utan överlåta valet åt Gud. Istället för att be om t ex en bestämd man eller ett bestämt hus som jag vill ha, ber jag om den partner eller det hus eller det arbete som enligt gudomlig bestämmelse är mitt.

* Lagen om framgång. Jag har redan det som jag önskar. Allt jag behöver göra är att tacka för det. Då kommer det att visa sig också på det fysiska planet.

* Lagen om icke-motstånd, eller helt enkelt det Jesus uttrycker i Getsemane när han säger: "Fader, ske icke min vilja, utan din." Inte som en uppgiven gest, utan i den fullkomliga förvisningen att Fadern ger mig just det jag behöver.

* Lagen om överlämnande. Det är inte meningen att vi själva ska bära våra bördor, säger Florence Scovel Shinn. Jag ska "kasta dem på Kristus i mig", dvs mitt övermedvetna, där det förvandlas till ljus och upplöses. Att föreställa sig att man "kastar sina problem på Kristus" innebär att man skapar en bild av hur man kan släppa taget om oro och rädsla och utan negativa förväntningar möta världen omkring sig.

* Lagen om jämvikt. Jag behöver aldrig vara rädd för att ge ut eller ta emot vad som verkar för mycket. Det balanseras ständigt. "Det är alltid en fullkomlig jämvikt mellan givande och tagande", skriver Florence Scovel Shinn. "Och man kränker lagen om man avvisar gengåvor. Ty alla gåvor är av Gud, och människan är endast förmedlare."

Människans öde

Trots Florence Scovel Shinns starka kristna framtöning finns alltså begreppet karma med i hennes filosofi, liksom reinkarnation. Om reinkarnation skriver hon:

"Ofta undrar man varför en föds rik och frisk och en annan fattig och sjuk. Där det finns en verkan, måste det ju också finnas en orsak. Det existerar

ingen slump. Frågan besvaras genom återfödelsens lag. Människan går så ofta genom födelse och död, till dess hon lär känna sanningen som gör henne fri. Hon dras till jorden genom otillfredsställda begär – för att gälda sina kosmiska skulder eller för att 'fullborda sitt öde'."

Och vårt öde är, enligt Florence Scovel Shinn, att under våra liv på jorden göra oss alltmer förtrogna med de andliga lagarna. Att lära oss att bli allt skickligare spelare av livets spel, tills vi har nått så långt att vi ser att ingenting längre kan göra oss illa, att det endast är Guds kärlek som omger oss. Eller som filosofen Martinus skulle komma att uttrycka det, några årtionden senare: Allt är mycket gott.

Slutligen några visdomsord och affirmationer ur boken *Your word is your wand*:

* Christopher Columbus följde en ingivelse.

* Gör inte idag, vad intuitionen säger dig att göra imorgon.

* Det du gör för andra, gör du för dig själv.

* Visshet är starkare än Optimism.

* Gudomliga idéer strider aldrig.

* Jag befinner mig alltid under direkt ledning. Jag vet vad jag ska göra, och följer ögonblickligen min intuitiva ledning.

* Jag kastar min börda på Kristus i mig och är fri.

* Jag förvisar det förflutna och lever nu i det underbara nuet där glada överraskningar möter mig varje dag.

* Det finns inga förlorade chanser i det Gudomliga Medvetandet, när en dörr stängs öppnas en annan.

* Jag begränsar inte Gud, genom att begränsa mig själv. Genom Gud och mig är allting möjligt.

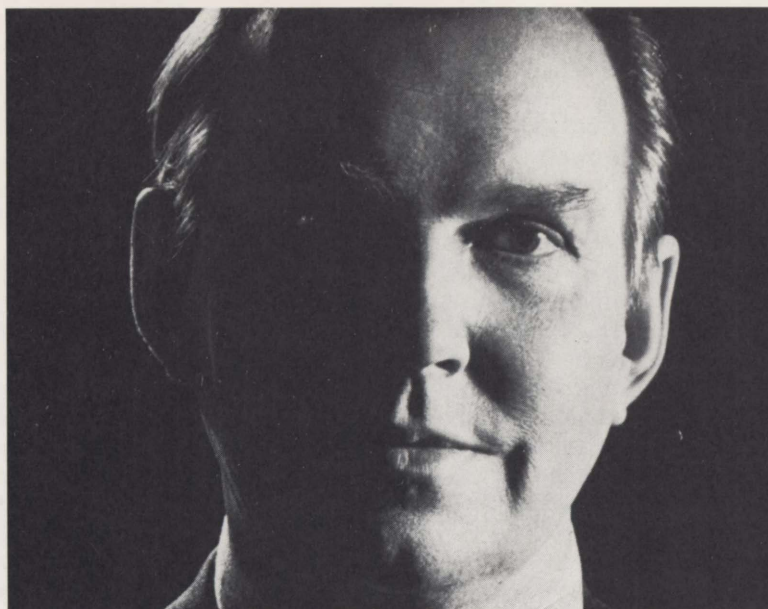
* Varje människa är en gyllene länk i det godas kedja.

* Jag tackar för beständig lycka, beständig hälsa, beständigt välbefinnande och beständig kärlek.

— Den som har
inre ro kan tänka
klart och träffa
rätta avgöranden.
Han vinner
livets
spel

Från omslaget till en äldre upplaga av *Hur man spelar livets spel*.

Den märklige Olle Jönsson

"Jag såg naturlagarna sättas ur spel. Föremål flyttades genom stängda dörrar och tavlor snurrade på sina krokar..." Sune Stigsjö

Författaren Sune Stigsjö – tidigare i många år chef för Zindermans förlag – var mycket nära vän med "mirakelmannen" Olle Jönsson och utförde tusentals parapsykologiska experiment tillsammans med honom.

Stigsjö berättar:

– Det började när jag var i tjugooårsåldern. Under sommaren 1947, när jag arbetade som frilansjournalist i Stockholm, träffade jag Olle Jönsson praktiskt taget varje kväll. Tillsammans höll vi på timme efter timme, kväll efter kväll i tre månader och gjorde alla tänkbara sorters experiment. Jag såg verkligen naturlagarna sättas ur spel. Föremål flyttades genom stängda dörrar, och tavlor snurrade runt på sina

krokar – ibland dagar efter det Jönsson varit på besök.

– Jag vidtog alla tänkbara kontrollåtgärder. Man får ibland höra att en trollkonstnär med lätthet kan lura folk, exempelvis med magneter, trådar, speglar med mera i sitt eget hem, men experiment som jag gjorde med Jönsson, skedde i rum där han aldrig förut hade varit och dit han inte hade fått komma in före experimentet.

– Minst 5.000 experiment gjorde jag i enrum med honom på betingelser som jag själv bestämde. Oftast var det i en avspänd och privat situation som han blommade upp och åstadkom de verkligt stora sakerna. Det mest fantastiska var väl apportfenomenen. En gång för-

flyttades en hyacint i en kruka till rummet intill. Jag stirrade på hyacinten tills den plötsligt var borta. Sedan återfanns den i nästa rum, dit dörren var låst. Anmärkningsvärt är att den visnade efter en kvart.

Sune Stigsjö skrev flera artiklar om Olle Jönsson, bland annat i Husmodern, Vecko-Journalen, Aftonbladet och Göteborgs-Posten. Men det var inte lätt att få artiklar om paranormala företeelser publicerade i svensk press på den tiden – 40- och 50-talet. Attityden hos redaktörerna var i hög grad negativ. Stigsjö uttalar sig med bitterhet över den behandling som Olle

Jönsson fick utstå i Sverige från en del av pressen och från vissa vetenskapsmän.

– Några tidningar, såsom Expressen och Se, jagade honom som en fredlös, så att han till slut flyttade från Sverige och bosatte sig i USA. Han skulle ju till varje pris avslöjas, och det diktades också upp "avslöjanden", som publicerades. En gång var Expressens och Ses medarbetare i Varberg, där Jönsson bodde. Ett experiment gick till så att Jönsson gav trollkonstnären Cubiz från Göteborg papper och penna och uppmanade honom att skriva 20 bokstäver och 20 siffror i den ordningsföljd han själv önskade. Triumferande tog trollkonstnären papperet och skrev hastigt ned sin rad. Sedan han gjort detta, sa Jönsson: Lyft bordduken! Cubiz lyfte duken – och där låg ett papper med exakt den rad av siffror och bokstäver som Cubiz just hade skrivit. Båda papperen fotograferades för att utesluta att det kunde vara fråga om suggestion eller hypnos, och jag såg sedan den framkallade bilden – båda de skrivna raderna var exakt likadana! Jönsson hade alltså genom telepatisk påverkan fått Cubiz att skriva det som han ville. Men efteråt fick man i Expressen läsa att "spegel i bordskivan hjälpte mirakelman". Någon sådan spegel påträffades givetvis aldrig. Avslöjandet var ett rent lögnaktigt påhitt. Vad skulle fören en spegel hjälpt vid det experimentet! Undra sedan på att Jönsson stack iväg från det här landet!

– En gång var jag med om ett experiment, när författaren och journalisten Olle Strandberg var närvarande. Försöksbetingelserna var perfekta. På golvet i ett rum stod en vas med påskris och fjädrar – det var påsken 1947 – och Jönsson fick inte komma in i rummet; dörren var låst. Pass på! ropade han genom dörren – och plötsligt började fjädrarna darra som inför en stormvind och reste sig rätt upp. Påskriset i vasen flög ut och hamnade på golvet. Detta bevitnade Olle Strandberg med egna ögon. Efteråt skrev han en artikel i Vecko-Journalen, där han "avslöjade" att Jönsson hade använt trådar! Men jag var ju med från början till slut. Jönsson var aldrig inne i rummet, medan detta hände. I vanliga fall fungerar sådana här personers intelligens, men när de ställs inför fenomen som dessa, säger de sig: *det är ju omöjligt* – alltså *måste* han fusk!

– Det hände också att läkare och vetenskapsmän, som deltog i försök och strax efteråt var helt entusiastiska, sedan tog avstånd från alltsammans. Påsken 1947 var två läkare med och bevitnade telekinetiska experiment. Får jag skriva om det här i DN och nämna era namn? frågade jag dem. Javisst! sa de.

Men när de senare tillfrågades av andra, ville de inte stå för det. Det har också hänt, att folk som träffat Jönsson vid något enstaka tillfälle, kanske på någon tillställning sent på kvällen och varit med om någon timmes oordnade experiment – för han var ju alldeles för snäll och gick med på vilka experimentbetingelser som helst – har misstolkat vad de sett och sedan trätt fram och sagt att Jönsson fuskade. Men jag gjorde ju sådana massor av experiment med Jönsson, så jag om någon borde veta vad han går för, och jag observerade *aldrig* något fusk. Men skulle han någon gång, pressad av folk som hade stora förväntningar på fenomen, ha frestats att något förenkla vissa fenomen, t ex telepati, så tycker jag det i så fall är mycket mänskligt. Han kunde väl inte vid varje tillfälle vara på toppen av sin förmåga.

– Hur han lyckas numer vet jag inte. Det kan ju vara så att sådana här fenomen inte alltid följer en människa genom hela livet, utan blommar under en viss period för att sedan försvagas eller upphöra. Men på den tiden jag kände honom, utförde han alltså de mest otroliga saker. För att sätta honom på prov gick jag en gång in i ett antikvariat och köpte en gammal tysk bok på 600–700 sidor. Jag öppnade den inte utan satte bara in den i bokhyllan. Jag hade inte läst den, och det hade inte heller Jönsson gjort – och skulle han mot allt rimligt antagande ha läst den, så kunde han ju ändå inte ha lärt sig den utantill. Jag bad honom säga vad som stod på en viss rad, en viss sida. Han skrev upp det på gammaltyska, jag jämförde, och det stämde! Antingen kunde Jönsson se bokens dolda text, eller också var det förutvetande om framtiden, så att han visste vad jag skulle finna, när jag sedan slog upp boken.

Verkligheten är ett mysterium, säger Sune Stigsjö.

– Den fungerar enligt "lagar" som vi inte har en aning om. Det som vi kallar naturlagar, vad är det? Inget annat än statistiska sannolikheter! Och vad är materia? Kanske allting egentligen är "mentalt", så att det mer eller mindre är en biologiskt betingad förenkling, en "yta", det som vi upplever med våra grova sinnesorgan. Kanske verkligheten inte är mer "materiell" än en dröm är handfast påtaglig, hur verklig och logisk den än ter sig för den som drömer.

– Jag drar inga bestämda filosofiska religiösa slutsatser av de fenomen jag bevitnat. Jag vet bara att de existerar och är säkra på att vetenskapen om låt oss säga 100 år har nått fram till en helt

annan verklighetsuppfattning än den nuvarande.

– De paranormala fenomenen pekar på något större och vidunderligare än den så kallade materiella verklighet vi upplever.

Alla "mirakelmän", "paragnoster" och liknande har förstås beskyllts för att i själva verket vara mycket skickliga illusionister. Många människor som är "skeptiska" till alla slag av paranormala fenomen, tar *för givet* att Uri Geller, Olle Jönsson och andra är fuskare, som av någon anledning låtsas frambringa äkta fenomen.

Kan det då inte vara så att Jönsson & Co när allt kommer omkring är kolleger till Truxa & Co?

Erik Truxa är en skicklig trollkarl. Tillsammans åstadkommer makarna Truxa vad som synes vara klärvoajans eller telepati. Gulli kan till exempel med förbundna ögon ange namn och nummer på ett körkort, som hennes man håller i handen.

Har någon verkligen kunnat förklara – och avslöja – paret Truxas metoder? Det har gissats på någon form av kodsystem. Men ingen har lyckats hitta något dolt språk i deras samtal på scenen.

Ser fru Gulli genom bindeln som hon har över ögonen? Innehåller hennes örhängen en radiomottagare?

Litteraturprofessorn Olle Holmberg, som var mycket intresserad av frågan om det finns paranormala fenomen, ansåg att det i fallet Truxa måste röra sig om trick – eftersom uppvisningarna aldrig misslyckas! Äkta medier lyckas ibland, men de har svårt att alltid visa fram fenomen.

Om Olle Jönsson har Erik Truxa sagt:

– Olle är en stor bluff. Jag avslöjade honom för många år sen. Det är bedrövt att till och med ansedda forskare säger sig tro på honom.

Till Truxas uttalande har Olle Jönsson svarat:

– Det har visat sig upprepade gånger att människor med mycket liten förståelse för parapsykologi är de första att uttala sig om ett fenomenens existens. Tyvärr har jag endast träffat Truxa helt flyktigt ett par gånger i Stockholm, så jag förstår inte vad det är för avslöjande han talar om. Det fordras åratals studier och experiment för att utröna dylika fenomen. Kanske han tänker på s k uppvärmningsförsök? Truxa är säkerligen en skicklig trollkonstnär med sina sinnrika kodsystém, men när det gäller parapsykologi, avslöjar hans uttalanden att han ingenting känner till. Jag har blivit testad vid hundraprocent

tigt vattentäta experiment tusentals gånger, både av skickliga trollkonstnärer och av vetenskapsmän från alla delar av världen.

Om det som Jönsson utan att ge närmare informationer kallar "uppvärmningsförsök", skriver Olle Holmberg i sin bok "Den osannolika verkligheten": "Han förklarar leende sitt fusk på olika sätt: han behöver värma upp sig i början av en seans, inge åskådarna förtroende, ge dem de sensationer som de är ute efter, och själv spara den koncentration som kan ge honom huvudvärk till de gånger då den behövs" (sid 138, första upplagan).

Holmberg skriver också att forskarna i Amerika blev irriterade på Jönsson för att han så ofta fuskade.

I "Årsbok för kristen humanism" 1969 hade tre herrar Laurent en recension av Olle Holmbergs "Den osannolika verkligheten".

De diskuterar ingående Olle Jönssons exceptionella färdigheter som de bevitnat och som i synnerhet professor Torbern Laurent studerat.

De berättar att Jönsson alltid gjorde sina försök med telekinesi (benämns även psykikinesi, PK), dvs att med tanken påverka fysiska föremål, i mörker och under musik, vilket naturligtvis försvårade både syn- och hörselkontroll. "Trots detta kunde fusk uppdragas. Därmed nog sagt om telekinesi."

Herrarna Laurent menar att Olle Jönsson inte har någon ESP- eller PK-förmåga, utan att han i stället är en skicklig illusionist och hypnotisör, som förvänder synen på åskådarna. Han blockerar deras minnesregistrering, så att de omedelbart glömmar vad de hört eller sett och i stället upplever ett nytt påstående som ett minne eller upplever sinnesförnimmelser (hallucinationer) utan yttre retning. De tolkar vid kortgissningsexperimentet det slutligen uppvisade kortet som det rätta, även om det inte är det.

För att undgå suggestionens inflytande konstruerade professor Laurent på sin tid en s k robotsekreterare, en apparat som automatiskt registrerar resultat vid experiment av Rhine-typ. Författarna meddelar att många "medier" har testats med denna apparat, bl a Olle Jönsson och "fjärrskådare Karlsson". "I samtliga fall har endast rena slumpresultat erhållits." Av bland annat detta drar de slutsatsen att "Rhine inte förstått att gardera sig mot suggestionens inflytande i sina experiment".

Vid ett tillfälle såg professor Torbern Laurent Jönsson göra kortkonster av den typ han är specialist på. Vi läser: "Olle Jönsson bad en av de närvarande att nämna ett spelkort vilket som helst.

Olle Jönsson gör experiment på Tekniska Högskolan i Stockholm tillsammans med professor Torbern Laurent, t h. Foto Per Angré. Ur "Bakom ridån till det okända".

Jag vill minnas att han sade spaderdam. Jag hade med mig en egen kortlek, som jag lagt på bordet framför mig, och Olle Jönsson frågade min fru i vilken ordningsföljd spaderdam skulle komma fram ur min kortlek. Hon föreslog som nr 17. Slutligen bad Olle Jönsson mig att blanda min kortlek väl och därefter taga upp 17 kort. Jag har aldrig förr blandat en kortlek så väl. Därefter tog jag ett kort i taget, lade det på bordet, och det 17:e kortet var spaderdam. Försöket upprepades ännu en gång med lika gott resultat. När jag några dagar senare tänkte över saken, fann jag det troligast, att det påtänkta kortet inte var spaderdam men att Olle Jönsson med hypnos fått oss att tro detta."

Författarna stöder sin suggestionshypotes på resultat av försök där manipulation med minnesfunktionen varit omöjlig och där inga träffar erhållits. Jönsson fick bland annat på ogenomskinliga kuvert skriva vilket kort han ansåg fanns i kuvertet. Sedan fotograferades det framtagna kortet tillsammans med Jönssons anteckning. Dessa försök misslyckades. Och författarna uppger att "så fort man vidtar fullt effektiva kontrollåtgärder misslyckas försöken". Detta ledde Torbern Laurent till att lägga fram suggestionshypotesen såsom slutresultat.

Suggestionshypotesen är intressant, men det finns svårigheter

med den. Detta kan illustreras av bland annat följande, som de tre Laurent skriver: "Enligt vår erfarenhet är deltagarna i hans seanser heller aldrig oense om det faktiska utfallet av något enskilt försök – antingen betraktas det som lyckat av samtliga eller som misslyckat av samtliga. Suggestionshypotesen förutsätter därför att Olle Jönsson har effektiv kontroll över samtliga deltagare; något som möjligen kunde anses strida mot det faktum, att misslyckade försök är vanliga även i de mest lyckade försöksserier. Man får emellertid inte glömma att misslyckanden i och för sig är lätta att simulera."

Olle Jönsson skulle alltså, enligt Laurents suggestionshypotes, hypnotisera samtliga deltagare att ibland tro sig ha sett äkta fenomen och ibland anse sig inte ha sett några fenomen alls. Det torde vara mycket svårt – intill det omöjliga – att ha sådan "effektiv kontroll" över *samtliga* närvarande.

Laurents hypotes är knappast tillräckligt testad och bekräftad. Den kan inte anses ha slagit ut de två paranormala förklaringar som finns: antingen kunde Jönsson styra blandningen av kortleken så att det kort man bestämt sig för, hamnade på utsedd plats, eller också kunde han förutse var kortet efter blandningen skulle hamna i leken och sedan telepatiskt överföra detta till den person som skulle bestämma ordningen.

Sune Stigsjö har ingen större respekt för dem som anser sig ha avslöjat Olle Jönsson. Han säger att sannolikt ingen annan haft samma möjligheter som han att under årtal och vid tusentals experiment på hans egna villkor bilda sig en uppfattning om fenomenens äkthet. Kritikerna har däremot mycket lättvindigt försökt bortförklara parapsykologiska fenomen, bland dem Jönssons.

Stigsjö i ett skriftligt inlägg, 1972: "Ingen illusionist med självaktning har genom åren förmått erkänna existensen av parapsykologiska fenomen. Många har i likhet med Truxa försökt 'avlivna myten om Jönsson', många påstår sig ha avslöjat honom efter 'ingående studium'. Men sanningen är att ingen av dem mer än högst ytligt haft kontakt med Jönsson. Truxa är inget undantag. Paret Truxas 'tankeläsning' är en fantastisk teknisk prestation, självklart baserad på ett närmast genialt kodsystém vid den muntliga kommunikationen dem emellan. Ingen har någonsin hört fru Truxa 'tankeläsa' utan hjälp av sin mans munväder. Några äkta telepatiska prestationer har de aldrig utfört, och de har heller aldrig påstått detta. Jag är full av beundran för deras scenshow. Men de bör inte yttra sig om parapsykologi och de jönssonska prestationerna. Om detta vet de ingenting.

Professor Torbern Laurents kommentar är intressantare. Laurent genomförde i slutet av 40-talet en rad lyckade experiment med Jönsson på Tekniska Högskolan. Men sedan hette det att Jönsson förvände synen på de närvarande, han blockerade deras minnesregistrering så att de glömde vad de sett och såg vad de inte sett! Detta är en typisk 'förklaring', då somliga professorer vill slå vakt om sin drag- och stötmekaniska världsbild. För min del tycker jag den förklaringen är betydligt krångligare och osannolikare än den rent parapsykologiska. I Jönssons fall är den dessutom inte tillämplig.

Professor Laurent framlade sin förklaring mer än 20 år efter experimenten. Han hade tydligen under dessa år helt ändrat mening. Några månader efter experimenten gjorde jag i Vecko-Journalen en artikel om Jönsson, vari också professor Laurent intervjuades. Han skrev själv ner sina kommentarer för att inga missförstånd skulle uppstå. Hans mycket positiva inlägg slutade med förhoppningen att man skulle inreda en docentur vid Uppsala universitet, så att de jönssonska experimenten vetenskapligt skulle bli klarlagda. 1972 kallar Laurent samma Jönsson för 'en skicklig illusionist'.

Det blev inget av med docenturen, och Jönsson flyttade strax därefter till USA, delvis beroende på de gemena lögnkampanjer han utsattes för.

Här följer ett utdrag ur professor Laurents vittnesmål i Vecko-Journalen nr 47, 1949.

"Vid ett försök bad han mig att blanda min kortlek, breda ut den på mitt skrivbord med bildsidan nedåt, taga ett godtyckligt kort utan att titta på det, stoppa in det i ett kuvert (sådana fanns i min skrivbordslåda), klistra igen detta samt lägga kuvertet på skrivbordet. Under tiden gick ingenjör Jönsson ut ur rummet, så att jag ogenerat kunde kontrollera att det inte var något fuffens med kortleken. När uppdraget var färdigt ropades ingenjör Jönsson in, och han bad därefter att få låna en av mina tärningar. Jag gav honom en, som var onormalt liten, och han kastade den på kuvertet. Det blev en femma. Ingenjör Jönsson sade då: 'Kortet är en hjärterfem, var god och se efter.' Det visade sig mycket riktigt vara hjärterfem. Kortet och tärningen fotograferades, och efter framkallningen kunde vi konstatera, att vi ej varit suggererade. Försöket utfördes två gånger med samma goda resultat. Ingenjör Jönsson påstod, att han visste vad kortet var genom klärvoajans och att han påverkade tärningen med telekinesi.

Vid ett fjärde försök, som utfördes i en av mina kollegers bostad, blandade vi kortleken och bredde ut den på ett bord med bildsidan nedåt. Ingenjör Jönsson bad oss nämna ett kort, och med fingertopparna strök han över kortens ryggsidor tills han fastnade för ett kort, som han tog upp, och som visade sig vara det nämnda kortet. Han upprepade försöken ett flertal gånger med samma resultat. Det såg så enkelt ut, att min kollega bad själv få försöka utföra experimentet. Jag bad då min kollega att taga upp en spadersjuva. Han tog upp halva kortleken utan resultat och bad sedan ingenjör Jönsson om hjälp. Ingenjör Jönsson sade då, att det femte kortet ni tager upp är en spadersjuva. Min kollega tog då upp fem kort, och det femte var spadersjuan."

Eftersom kort och tärning fotograferades var – som professor Laurent själv konstaterade – suggestion utesluten!

Experimenten utfördes under en rad kvällar i professor Laurents tjänsterum på Tekniska Högskolan. Man använde spelkort och tärningar som han själv hade ställt till Jönssons förfogande. Kontrollåtgärderna bestod av fotografering och ljudinspelning för att utesluta möjligheten av suggestion."

I ett genmäle till Stigsjö ansåg professor Laurent (1972) att det inte fanns någon motsägelse mellan hans uttalande i Vecko-Journalen (1949) och artikeln i Årsbok för kristen humanism (1969).

Laurent:

"Vid de första experimenten, redovisade 1949, deltog jag endast såsom en i parapsykologi oerfaren passiv åskådare. Jag yttrar ju följande vid intervjun i Vecko-Journalen: 'Ehuru ingenjör Jönssons experiment är de mest egendomliga jag hittills bevitnat, känner jag mig ej mogen att taga ställning till dem. För att kunna göra detta fordras ingående systematiska undersökningar av de parapsykologiska fenomenen efter strängt vetenskapliga principer, och detta är en krävande uppgift, som fordrar både tid och pengar.'

1949 uttalade jag alltså ingen bestämd uppfattning. 20 år senare hade jag hunnit vinna nya erfarenheter och synpunkter på parapsykologin, vilka påkallat en omprövning av min ursprungliga inställning.

De fortsatta parapsykologiska experimenten gav mig anledning förmoda, att suggestion och hypnos spelar en betydligt större roll i experimenten än vad jag först antog, och att människan, inte minst jag själv, fördens skull är opålitlig såsom kontrollant under pågående seanser. Det var då som jag fick uppslaget att bygga en s k 'robotsekreterare', vilken ledde experimenten och registrerade resultaten automatiskt och givetvis var oemottaglig för suggestion och hypnos. Skulle vi med robotsekreteraren kunna visa fram ett positivt resultat, vore det en stark indikation på existensen av äkta parapsykologiska fenomen. Men trots ihärdiga och talmodsprövande försök lyckades vi aldrig med detta.

Det är vetenskapligt bevisat, att en människa kan påverkas av suggestion och hypnos så att hon upplever något, som inte svarar mot den omgivande verkligheten. Detta beror på att de organ i hjärnan som bildar upplevelserna, under vissa förhållanden ej arbetar normalt, t ex vid alkohol- eller narkotikamissbruk. Ett annat exempel på anormalitet är den s k 'mänskliga faktorn', som i trafiken dagligen skördar människoliv. Ett som det synes mig avgörande skäl för att anta att de parapsykologiska fenomenen är illusioner åstadkomna med suggestion och hypnos är, att man då inte kommer i konflikt med naturlagarna.

Det är fortfarande min mening att de s k parapsykologiska fenomenen är utomordentligt intressanta och därför bör göras till föremål för djuplodande

forskning, gärna under ledning av en docent, men sådan forskning bör åtminstone till att börja med använda sig av arbetshypoteser, som inte strider mot de kända naturlagarna. Det är ju exempelvis ingen vettig människa i våra dagar som vill syssla med perpetuum mobile."

Professor Laurent fick alltså inga psi-positiva resultat när "robotsekreteraren" användes, och inte heller, när Jönsson fick skriva ned sin gissning och denna sedan jämfördes med det verkliga kortet, som Jönsson gissat på.

Laurents mening är att de uteblivna positiva resultaten starkt talar för att suggestion eller hypnos har förekommit och förvänt synen på experimentatorerna.

Det bör här erinras om att det är ett i den parapsykologiska litteraturen mycket omdiskuterat förhållande att paranormala fenomen har en tendens att krympa ihop ju mer noggranna säkerhetsåtgärder som vidtas. Naturligtvis kan det då synas närliggande att säga: "Alltså finns det inga äkta fenomen." Men den slutsatsen är diskutabel. De uteblivna resultaten kan möjligen bero på störande inflytande på "mediets" psyke i samband med användning av testmetoder.

Ett bevis för att suggestionshypotesen är den rätta kunde ernås, om man i hemlighet fotograferade eller filmade en "seans" med kortgissning och kunde konstatera att i fall, där mediet påstår att ett kort är tex spaderknekt och där experimentdeltagarna medger detta, det likväl visar sig vid kontroll av filmen att kortet var ett annat! Till dess experiment av den typen har gjorts, kan man, såvitt jag förstår, inte finna ett riktigt stöd för suggestions- och hypnosteorin.

Stigsjö i en kommentar 1972:

"Professor Torbern Laurents försvar för sin 'suggestions- och hypnosteori' fordrar en slutkommentar från min sida. Laurent anser att Jönsson inte har någon ESP-förmåga, utan att han i stället är en skicklig illusionist och hypnotisör som förvänder synen på åskådarna: 'När jag några dagar senare tänkte över saken, fann jag det troligast, att det påtänkta kortet inte var spaderdam men att OJ med hypnos fått oss att tro detta.' 'Så fort man vidtar fullt effektiva kontrollåtgärder misslyckas försöken.' Laurent säger vidare att han deltog som passiv åskådare vid experimenten med OJ 1949. När han 1969 kommenterar experimenten skriver han: 'Sedan fotograferades det framtagna kortet tillsammans med J:s anteckning. Dessa försök misslyckades.' Han lägger fram suggestionshypotesen som slutresultat. Och han finner ingen motsägelse mellan sina

Ett telekinesieexperiment. Med händerna på bordet hjälper deltagarna till att ge kraft åt Olle Jönssons försök. Här gäller det att förflytta en blomma, placerad i flaskan på bordskanten. Foto W Månsson. Ur "Bakom ridån till det okända".

slutsatser 1949, publicerade i Vecko-Journalen, och slutsatserna tjugo år senare. Jag skall nedan citera ur hans artikel i VJ och överlåter åt läsarna att avgöra om det föreligger någon motsägelse eller inte.

Laurent var ingen passiv åskådare. Experimenten ägde rum på hans tjänsterum på Tekniska Högskolan i Stockholm: 'J. hade inget tillfälle att införa dolda tekniska hjälpmedel i mitt ämbetsrum.' 'De närvarande utgjordes av några av mina familjemedlemmar samt några av mina assistenter och deras familjemedlemmar.' 'J. utförde sina intressantaste experiment med vanliga spelkort och tärningar, som jag medtagit och ställt till hans förfogande.'

Laurent beskriver fyra experiment, 'som synes mig omöjliga att förklara som illusionistiska konststycken'. De kontrollåtgärder som vidtogs var 'fotografering och ljudinspelning för att kontrollera att vi ej blev offer för suggestion'. (Min kurs.) Ett experiment: J. går ut ur rummet. Laurent blandar sin egen kortlek, tar ett kort utan att se på det, stoppar in det i ett kuvert, klistrar igen kuvertet. Jönsson ropas in, får en tärning, kastar den mot kuvertet, det blir en femma. J. säger: Kortet är en hjärterfemma. Laurent kommenterar: 'Det visade sig mycket riktigt vara hjärterfemma. Kortet och tärningen fotograferades, och efter framkallningen kunde vi konstatera att vi ej varit sug-

gerade. Försöket utfördes två gånger med samma goda resultat.' (Min kurs.) Föreligger det ingen motsägelse mellan denna rapport nedtecknad några månader efter experimenten och kommentarerna tjugo år senare, då allt förklaras som trick, suggestion och hypnos?

Det är inte bara i den citerade artikeln i VJ som Laurent ställt sig positiv. I ett stencilerat (men opublicerat) protokoll daterat 1.3.1953 vilket under-tecknats av Laurent och professorn i fysikalisk kemi Arne Ölander vid Stockholms universitet – avfattat på engelska – uppger undertecknarna att av företagna experiment med OJ 'åtminstone 20 procent lyckades, och mycket mer än så om man frånräknar inledningsskedet av experimenten'. Experimenten visade också enligt protokollet OJ:s förmåga att få de bägge forskarna själva 'att ådagalägga parapsykologisk förmåga'.

I boken 'Bakom ridån till det okända', utgiven 1953, publicerades med Laurents godkännande några av hans egna protokoll från experiment med OJ. Här nämns inte ett ord om suggestion. Laurent säger i stället att han vid kort- och tärningsexperimenten fotograferade kort och tärningar för att gardera sig mot 'synförvändning'.

Inför Sällskapet för Parapsykologisk Forskning i Stockholm höll Laurent ett föredrag i vilket han yttrade att OJ vid de tillfällen då denne blev undersökt på Tekniska Högskolan inte hade 'tillgång till medhjälpare, tekniska hjälpmedel eller möjlighet att använda fingerfärdighet'. Inte heller 'psykologiska trick' var möjliga, uppgav Laurent. (Ur Olle Holmbergs 'Den osannolika verkligheten', pocketutgåvan 1970, citerat efter Laurents föredragsmanuskript.)

Professor Olle Holmberg var närvarande en experimentkväll på Tekniska Högskolan, då 'mycket goda resultat' framkom. Holmberg skriver: 'Laurent kunde inte förklara saken som fusk, inte som slump, inte som följd av någon ouppmärksamhet från hans egen sida.' Holmberg själv, som bevitnade åtskilliga av OJ:s experiment, anser att 'Laurents suggestionshypotes som generell förklaring av hela det parapsykologiska fenomenet alltjämt inte kan anses som annat än orimlig'.

Till råga på allt fanns Laurent hösten 1949 med bland undertecknarna av ett upprop som syftade till åstadkommande av universitetsforskning kring de parapsykologiska fenomenen. I uppropet heter det bl a: 'Området ESP och mediumistiska problem, som allmänheten känner under namn av klarsyn, telepati, förutvetande över tid och rum, kräver en egen arbetsram: parapsykologiens. – Studiet av dessa ämnen är ägnat väcka det djupaste intresse, så mycket mer som fysiken,

fysiologien och psykologien är nära förbundna med problemen.'

Det är inte bara Laurents egna experiment som motsäger suggestionshypotesen – den rika parapsykologiska litteraturen gör det också. Ett enda exempel: en experimentserie som ägde rum hos Laurents kollega i Köpenhamn, professorn i fysik Christian Winther, på Teknologisk Institut. Efter flera års experiment med telekinesi fastslog Winther i skriften 'Experimentelle Untersuchungen über Telekinese': 'De iakttagna mycket komplicerade pendelsvängningarna är inte åstadkomna av skakningar eller andra mekaniska eller elektriska påverkningar. De torde således härröra från en energiform som fysiken ännu inte räknat med.' Professor Winther kommenterade 1949 sina experiment för mig på följande sätt: 'Min livsåskådning har i hög grad blivit påverkad av de erfarenheter jag gjort vid mitt arbete med den s k psykiska forskningen.'

Professor Laurent skriver: 'Ett som det synes mig avgörande skäl för att anta att de parapsykologiska fenomenen är illusioner åstadkomna med suggestion och hypnos är, att man då inte kommer i konflikt med naturlagarna.' En märkvärdigt dogmatisk utgångspunkt! 'Naturlagarna' har ju under tidernas lopp ständigt kompletterats och omformulerats, ända fram till Einstein och Niels Bohr. Självklart är 'naturlagarna' fortfarande inte slutgiltigt formulerade."

SM

Sune Stigsjö 1989: "Vid alla telekinesieexperiment som jag bevittnade och arrangerade, rådde total tystnad, och det var ljust i rummet. Jag var ofta ensam med Jönsson och hade total visuell kontroll."

Rune och Ingrid Olausson

Liber köper Hagaberg

Liber, som ingår i Procordia-koncernen och är ett av Sveriges största förlag, köper Hagaberg, ett snabbt växande kvalitetsförlag. Hagaberg, som startades 1983 av Ingrid Olausson, författare och journalist, och Rune Olausson, författare och PR-konsult, ger ut böcker om personlig utveckling och livsåskådning, men också skönlitteratur av t ex Oscar Wilde och Stefan Andhé.

"Hagaberg har en utgivning som passar in i Libers profil och tillför oss kunskaper inom områden, där vi vill utöka vår utgivning bl a inom livsåskådning och mänsklig utveckling", säger Birgitta Johansson-Hedberg, VD och koncernchef i Liber.

Hagaberg kommer att kvarstå som förlagsnamn och Ingrid och Rune Olausson kommer i fortsättningen att medverka som konsulter för förlagets affärsutveckling.

"Libers marknadsinriktning och försäljningskanaler passar vår utgivning mycket bra", säger Ingrid Olausson, VD i Hagaberg AB. "Nu kan vi förverkliga flera av våra idéer och vi ser fram emot detta."

Ur ett pressmeddelande från Liber, oktober 1989.

Det finns något bortom bergen...

"Vi tror att Gud är Kärlek och Makt och Sanning och Ljus... att alla hans barn en dag skall nå hans fotapall, hur långt på vilsna vägar de än må vandra..."

Upplev denna ljusa trosbekännelse i vår mässa söndagar kl 11.00 eller deltag i zenmeditation varannan torsdag kl 18.30.

LIBERALA KATOLSKA KYRKAN

Flottbrovägen 5, St Essingen, Stockholm
Tel 08-56 26 65

Församlingar finns också i Avesta 0226-517 30, Glimåkra 044-431 90, Göteborg 031-29 13 06, Lund 046-552 70, Norrköping 011-16 10 81 och Västerås 021-33 34 70.

Hisnande upplevelser med Olle Jönsson

Birger Qvarnström

Det finns människor som vägrar tro på utomnormala, parapsykologiska fenomen (vilka raserar den materialistiska, naturvetenskapliga världsbilden, om de är verklighet). Några tvivlar, fastän de gjort vissa egna undersökningar.

Nya tankar har alltid svårt att vinna resonans och slå igenom på det vetenskapliga planet. I hundra år betraktades hypnos och suggestion som utslag av humbug, fantasi och vidskeplighet, fast de hypnotiska fenomenen var lätta att konstatera och svåra operationer framgångsrikt utfördes under hypnos.

Camille Flammarion har i sin bok "Det okända" berättat en rolig episod om vad som hände i Franska Vetenskapsakademien den 11 mars 1878, då Edisons fonograf skulle demonstreras för det lärda sällskapet. En äldre ledamot av Akademien kastade sig över Edisons ombud, grep honom i kragen och röt: "Usling, vi låter inte lura oss av buktalare." Samme ståndaktige man förklarade vid en sammankomst sex månader senare att han vidhöll sin mening att det var fråga om buktaleri med den motiveringen att "en simpel metall" inte skulle kunna ersätta den mänskliga rösten.

Denna vanetänkandets makt över sinnena och sunda förnuftet har jag dragit mig till minnes mer än en gång då jag kommit att tänka på de telekinetiska fenomen som jag upplevt i Olle Jönssons sällskap. Om Olle Jönsson visat andra iakttagare fullt övertygande prov på telekinesi, vet jag inte med absolut säkerhet, men mig har han övertygat.

Första gången fick förloppet en anmärkningsvärt dramatisk form. Vi satt, tre till antalet, kring ett massivt sa-

longsbord med fingerspetsarna vilande på bordet. Stilla musik ljöd från ett angränsande rum och fullt dagsljus rädde. Vi behövde inte vänta länge. Plötsligt vacklade bordet till. Strax därpå visade det den egendomligaste aktivitet. Det höjde sig upp i luften och dunkade med benen mot golvet på ett istadigt, nästan skrämmande sätt. Krumsprången blev allt högre, så att vi måste springa upp från våra platser, samtidigt som vi försökte bevara kontakten med bordskivan. Bordet började nu dansa runt i rummet på ett för oss själva och även för inredningen riskabelt sätt. Det hoppade rakt upp i luften med riktning mot en bokhylla och mot fönstren, gott och väl två meter, med egendomligt kraftiga ansatser. Vi måste dra oss tillbaka. I bordskivan kändes vibrationer som av en kraftig motor. Det är det bästa uttryck jag kan välja. Då vi drog oss tillbaka, ebbade kraften ut. Efter några avslutande piruetter blev bordet stående i ett hörn av rummet. Vårdinnan, som låg sjuk ett par rum längre bort i lägenheten, ropade: "Vad gör ni, slår ni sönder möblerna!"

Ett något lugnare förlopp fick ett annat av Olle Jönssons försök, som jag på 1940-talet bevittnade i Varberg. Fem personer var närvarande. Jag anmodades att på ett litet lågt bord placera ett föremål, vilket som helst i rummet, och valde en ebonitask av en kaffekopps storlek, en helt vanlig, alldeles tom ask. O. J. ställde sig vid bordet, höll ut händerna på ungefär en halv

meters avstånd från den runda bordskivan och drog dem halvcirkelformigt mot sig. Asken gjorde ett plötsligt språng framåt över den blanka bordskivan och stannade sedan onaturligt hastigt, liksom fastnitad. Då handrörelsen fortsatte, gjorde asken ett nytt språng och hamnade på golvet, efter att ha beskrivit en båge, ungefär två meter från bordet. Jag tog upp den och tittade noga på den. Ingen teori om magneter, osynliga trådar o dyl duger som förklaring av fenomenet. Om rycket i en tråd hejdat asken, hade den inte kunnat stanna som den gjorde utan måste ha höjt sig något från bordytan. Jag vill eftertryckligt fastslå att O. J. inte hade något som helst tillfälle att manipulera asken på något sätt. Han vidrörde den inte ens.

Såsom eventuellt bidragande förklaring av de nu relaterade fallen skall ett par notiser bifogas. Då det gäller det första fallet, har jag småningom fått ett intryck av att värden i huset, där försöket ägde rum, hade en viss andel i förloppet. Han var en man av utpräglat nervös läggning, och jag minns att O. J. uttryckligen nämnde hans överskott på "nervenergi". Det är ingen hemlighet att den förenade energiströmmen från två eller flera individer är av betydelse vid sådana experiment som de nämnda.

Vid fallet nummer två är det också möjligt att något liknande varit med i spelet. Närvarande vid seansen var en

ungling som O. J. med hypnos botat för synnerligen besvärande stamning. Före seansens början sövdes han av O. J. och tillfrågades om han ville hjälpa till att med sin "kraft" flytta asken på bordet, vilken fråga besvarades jakande. För att parera en möjlig invändning bör kanske sägas att ynglingen ifråga inte hade ringaste möjlighet att vidröra asken.

Den som vill kan med dessa berättelser jämföra professor Olle Holmbergs likartade försök med O. J. i boken "Den osannolika verkligheten". Hos fotografen Türk i Köpenhamn ställde sig ett bord på två ben och förblev i den positionen med sådan kraft "att nätt och jämnt 70 kg:s tyngd kunde få ner det igen", och i Chicago höjde sig ett bord helt och hållet från golvet.

Olle Jönsson har också klärvoajansens gåva och har enligt Olle Holmbergs undersökningar även på det området nått utomordentliga resultat. Hans förmåga är underkastad stora växlingar och det förklarar åtminstone delvis att omdömena om honom är skiftande. Vad Strindberg yttrade om sin inspiration i ett uttalande på 60-årsdagen passar förträffligt på de flesta s k medier och inte minst på O. J.:

"Men det går inte på beställning och inte när jag behagar. När det behagar, så kommer det."

Anm. Läroverksadjunkt Birger Qvarnström var en kännare av den parapsykologiska litteraturen och författare till boken "Parapsykologi", som utkom på förlaget Natur och Kultur 1959.

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 64

Telefontid
vardagar 9.00-20.00.

VATTUMANNEN

FÖRLAG & BOKHANDEL

...är Sveriges äldsta, fristående bokhandel för esoterisk litteratur.

Vi har också ett gott sortiment av tal- och musikkassetter för meditation och avspänning m.m.

Krystaller, halvådelstenar – både oarbetade och som smycken. Slagru-tor, pendlar, tarotkort, zonerterapi.

Datahoroskop och biorytm etc.

Du kan beställa diverse kataloger över bok- och musiksortiment kan du få mot en mindre kostnad. Beställ i så fall en ämnesområdeslista först. Ur den kan du sedan välja de områden som intresserar dig.

VATTUMANNEN, Box 45096, 104 30 Stockholm
(Drottninggatan 83) 08-10 96 15, 10 69 15

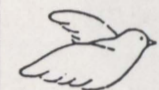
DR B TAMMAM, PhD

International Registered consultant. Psychologist Psychotherapist. Spiritual (NFSH, ISF, UCH) colour, magnetic, contact & absent healing.

A special interest: hair problems

57 Buckmaster Hse,
Holloway Rd (opposite
Johns Brothers)
London N7 9SB

Tel: 609 6305

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 200:-
Informationspaket 20:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-30 19 19

BUDDHASASANAFÖRLAGET
Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Vem var Jesus?

Jesus. Men hur han verkligen såg ut vet vi ju inte.

Sven Magnusson
Sökaren

Häromdagen läste jag en artikel i Sökaren nr 9, 1986. Den har rubriken "Vad kan vi lära av Jesus?", är skriven av Dig och synnerligen intressant, så intressant att jag nu har läst igenom evangelierna för att kolla Dina påståenden mot vad som står i evangelierna. Jag fann att en hel del av det som Du kallar "teologers påhitt" faktiskt står i evangelierna. Det är för den sakens skull jag nu skriver till Dig.

Du börjar med att påstå att talet om Jesus som Guds ende son är ett teologernas påhitt. Men i evangelierna omtalas Jesus som Guds son, Guds älskade son, Guds utvalde son eller Guds enfödde son: Joh. 1:34, Joh. 1:49, Joh. 3:16, Joh. 3:35, Mark. 9:7, Mark. 13:32, Mark. 14:61–62, Mark. 15:39, Matt. 10:33, Matt. 14:33, Matt. 3:17, Matt. 17:5, Matt. 26:63–64, Matt. 27:40, Matt. 27:43, Luk. 1:32, Luk. 1:35, Luk. 3:22, Luk. 4:3, Luk. 9:35, Luk. 22:70, Joh. 1:14, Joh. 1:18, Joh. 11:36. Ibland benämnes Jesus rätt och slätt Sonen. Jag undrar nu vad Du säger om allt detta. Märk väl, jag skriver inte för att diskutera huruvida det är sant eller inte,

att Jesus var Guds son; jag vill bara framhålla att den kristna läran om att Jesus var Guds son har sin grund i evangelierna.

För det andra säger Du att det är teologers påhitt, att Jesus var Gud själv. Här har Du rätt. För denna lära finns ingen grund i evangelierna.

Sen är det jungfrufödelsen, som skulle vara ett teologernas påhitt. Men tyvärr, denna lära har sin grund i evangelierna: Matt. 1:18.

Och så den övernaturliga uppståndelsen. Den är inget påhitt av teologer. Läs: Mark. 8:31, Mark. 9:9–10, Mark. 9:31, Mark. 10:34, Mark. 12:25, Mark. 14:28, Mark. 16:6, Mark. 16:14, Matt. 17:9, Matt. 17:23, Matt. 22:30, Matt. 27:63, Luk. 18:33, Luk. 24:6–7, Joh. 20, Joh. 21:14.

Himmelsfärden. Läs: Luk. 24:51. En mera detaljerad redogörelse finns i Apostlagärningarna 1:9–11.

Arvsynden. All grund för denna lära saknas i evangelierna.

Jesus som försonaren. Läs: Mark. 10:45, Joh. 6:51. Här känner jag viss tveksamhet. Jag skulle vilja ha Din kommentar; läran kontra ovan angivna bibelord.

Tro utan gärningar. På en del ställen i evangelierna betonas gärningarna, på en del ställen talar Jesus om trons värde utan att nämna krav på gärningar. Han talar om hur viktigt det är att tro; bara man tror, kan man flytta berg, säga till fikonsträd att de skall rycka upp sig själva med roten osv. Han betonar gång på gång hur avgörande det är att man tror honom, då han säger att det är Gud, som har sänt honom.

Nåden. Handlar detta måhända om nåden: Mark. 10:27, Luk. 6:35 Luk. 18:27, Joh. 1:17.

Bibeln som Guds ord. Här har Du rätt. Evangelierna säger inget om detta.

Jesu offerdöd på korset innebär, att Gud har förlåtit oss våra synder. Läs: Matt. 26:28.

Jesus framställde inte sig själv som den andra personen i en gudomlig treenighet, nedkommen till jorden för att leva ett mänskligt liv. Jovisst, det gjorde han. Läs: Matt. 28:19. Här talas om treenigheten, och att han ansåg att

Vidstående brev kom till Sökaren i juli 1988. Det blev liggande, men publiceras nu, med några kommentarer.

han kom från Gud, det säger han på många ställen. Långa förklaringar om att han kom från Gud finns i Jesu avskedstal i Joh. kap. 13–16.

Beträffande läran om Jesus såsom Guds son vill jag säga ytterligare några ord. Det kan väl hända, att det var på den tiden så som Du berättar, nämligen att stora män kallade sig Guds söner. Men av evangelierna framgår att judarna uppfattade detta som en mycket uppseendeväckande sak. Av Matt. 26:63–65 framgår att det ansågs vara en hädelse och enligt Mark. 14:61–64 är påståendet själva grunden för dödsdomen.

Tyckte Jesus om djur? Berättelsen, som Du återger i din artikel, finns inte med i evangelierna. Du skriver om "Evangeliet om det fullkomliga livet". Vad är detta för något? Var är det nedtecknat? Mycket tacksam för svar.

Nu har jag försökt att punkt för punkt bemöta Dina påståenden om teologernas påhitt. Jag menar, att vissa av dessa påhitt alls inte är påhitt, utan går direkt tillbaka på evangelierna. Jag vore mycket tacksam och intresserad om Du ville sända mig Dina kommentarer.

Bästa hälsningar.

Britt-Marie Lindström

Svar:

Det brukar sägas av vetenskapligt inriktade bibelkännare att åtskilligt som berättas om Jesus i Bibeln är "församlingsteologi", dvs det återger vad församlingen lärde om Jesus. Detta gäller såväl hans ord som hans gärningar. Bibelns fyra evangelier är bemängda med teologi. Paulus betecknas ibland som "den förste teologen", men även evangelisten Johannes är mycket teologisk i sin framställning av Jesu liv och lära. Minst teologiska är kanske de tre för-

fattarna till de synoptiska evangelierna, men där torde ändå en hel del teologi ha "smugit" sig in. Ett av de bibelställen som Du åberopar, anses vara typisk församlingsteologi, nämligen Matt. 28:19: "Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut." Detta anses vara ett teologiskt tillägg till en ursprungligare text.

Jag skrev 1986 att talet om Jesus som Guds ende son är ett teologiskt påhitt. I de synoptiska evangelierna, som jag har grundat min Jesusbild på, sägs ofta att Jesus var "Guds son", "Guds utvalde" och liknande, men inte att han var Guds ende son. Johannes går ett steg längre och påstår att Jesus var Guds ende son. Johannes är den yngsta av de fyra evangelieberättelser som fick plats i Bibeln. Dess författare är en utpräglad teolog, som tolkar Jesu framträdande i gudomliga termer.

Jungfrufödelsen torde vara ett teologiskt tillägg. Den strider ju mot Jesu stamtavla tillbaka till Abraham, som Matteus presenterar. Det är därför sannolikt att stamtavlan har funnits med först för att bevisa Jesu härstamning från kung David; därefter har myten om jungfrufödelsen lagts till för att visa Jesu gudomlighet.

Jesu kroppsliga uppståndelse från de döda är knappast ett historiskt väl grundat påstående. Det rör sig om en teologisering av rykten som spreds i den första kristna tiden. Ingen historiker vid sina sinnens fulla bruk skulle kunna påstå att Jesus från Nasaret var (kliniskt) död och blev levande igen. Men teologer kan påstå detta.

Himmelsfärden har en om möjligt ännu sämre grund. Ett klart teologiskt påhitt.

De ord som Du hänvisar till beträffande Jesus som försonaren kan jag inte se handlar om den saken. I ena fallet säger Jesus att Människosonen har kommit för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många, och i det andra säger Jesus att brödet han skall ge är hans kött, som han ger för att världen skall leva.

Jesu krav på gärningar kan man inte trola bort med hänvisning till några uttalanden om trons betydelse. Paulus uppfann Jesu lära om tro i stället för gärningar.

"Evangeliet om det fullkomliga livet", som jag nämnde, är ett med all sannolikhet icke autentiskt evangelium, som finns översatt till svenska. Översättningen har gjorts av Ebba Waerland. Min upplaga är från 1947, men det finns även en senare utgåva 1976 (Reformförlaget).

SM

Jesus

Den historiske Jesus från Nasaret är inte känd. Ingen kan med säkerhet teckna hans drag, varken de yttre eller de inre. Men man kan försöka tänka sig hur han var. Han var inte kristen. Kristendomen som teologiskt system utbildades ju först efter hans död. Jesus själv förblev livet igenom jude och visste ingenting om den kristna teologi som utpekulerades kring hans person, när han inte längre var i livet. Jesus har aldrig godkänt den kristna teologin. Och han skulle med stor säkerhet inte ha gjort det, om han ställts inför den.

evangelierna, berättar om den tomma graven och en ung man som sa att Jesus hade uppstått, men en tidig version av evangeliet nämner inget om att Jesus hade setts efter "uppståndelsen". (Slutet av Markus är satt inom klammer i vår Bibel.)

Det är rimligt att tänka sig att tron på Jesu andliga uppståndelse kom först (Paulus). Sedan kom tron på den tomma graven och Jesu kroppsliga uppståndelse (Markus). Därefter uppstod tron att Jesus verkligen hade visat sig kroppsligen uppstånden (det senare tillägget till Markus).

Jesu uppståndelse från de döda är den spets som de kristna teologierna vilar på. Om Jesus inte uppstod från de döda, framstår kristendomen som en osann lära.

Jesu uppståndelse är inte väl belagd. Tron på den kan ha uppkommit på grund av visioner hos lärjungar av den döde mästaren. Paulus hade en sådan vision.

Historievetenskapligt sett finns ingen möjlighet att anta att Jesus uppstod från de döda. Tron på denna för kristendomen avgörande händelse måste grundas i en inre upplevelse.

Jesu himmelsfärd är naturligtvis legendarisk.

Berättelserna om Jesus bör läsas med stor försiktighet. Inte mycket, om ens något, kan tas för gott. Historierna om hans tal och gärningar är bemängda med fromma fantasier. Varje underverk, som tillskrivs honom, är diskutabelt. Det blir till sist läsarens eget omdöme som får avgöra om något i Jesushistorierna skall anses vara sanning.

SM

Vår tids kris: Livets förlorade mening

Willis Harman och Howard Rheingold

Det moderna samhällets grundläggande problem är i grund och botten en kris som gäller livets mening. Det är en kris som gör belägenheten värre för de arbetslösa och undersysselsatta, som inte kan få en meningsfull plats i samhället, och den ger sig till känna i internationella problem som krigsrisk, underutvecklingen och miljöförstörelsen.

Både vår omvärld och vår inre värld tycks ha analyserats sönder och samman tills allt som återstår är en mekanistisk blandning av urverk och ren slump. Följden har blivit att sådana upplevelser som inspiration, upplysning och enhetsupplevelser har förlorat den religiösa och moraliska betydelse som de tidigare alltid haft. De stora filosofier och religioner som bygger på sådana upplevelser, och som ändrat historiens gång, har försvagats och seriöst utforskande av skapande, omedvetna processer har motarbetats.

Att finna en mening med livet är ett av människans starkaste behov. Svåra psykosomatiska och psykiska sjukdomstillstånd kan drabba den som inte kan finna mening i sitt liv, eller som förlorar tron på något som tidigare gett livet mening. I sådana fall kan ett självmord bära vittnesbörd om att döden är mer meningsfull än livet.

I traditionella samhällen är det samhällsgemenskapen som bibringar människorna en föreställning om livets mening. I sådana samhällen får också den uppväxande individen uppleva denna mening i ett socialt sammanhang. (Musikalen *Spelman på taket* visar på ett imponerande och underhållande sätt hur en sådan traditionell livsform faller samman.) Det högteknologiska masskonsumerande storsamhället leder däremot in människorna i beteendemönster som gör det allt svårare för dem att finna mening i livet.

Eftersom det inte finns någon gemensam uppfattning om livets mening baseras allt fler beslut – vare sig de fattas av stater eller av transnationella företag – på katastrofalt kortsikliga ekonomiska och politiska motiv, trots att resultaten påverkar kommande generationer i hela världen.

Den framväxande nya kunskapen om det mänskliga medvetandet ger en möjlighet att rätta till detta. Frågan om grundläggande värden och livets mening håller på att återta sin centrala plats i människornas liv. Breda samhällslager börjar intressera sig allt mer för olika slags meditation och religiösa läror, och bland vetenskapsmännen sprider sig intresset för forskning om medvetandet. Som nobelpristagaren och nervforskaren Roger Sperry skrev 1981:

Sociala värden är avhängiga av [...] om medvetandet antas vara dödligt, odödligt, återfött eller kosmiskt [...] bundet till en bestämd plats, nämligen hjärnan, eller i grunden universellt [...] Begreppsmässiga framsteg i vetenskaperna om hjärnan och medvetandet på senare tid tillbakavisar å ena sidan reduktionism och materialistisk determinism och å andra sidan dualism, vilket ger möjlighet att på ett rationellt sätt gripa sig an värdena i teorin och praktiken, och att förena naturvetenskap och religion på ett naturligt sätt. (Ur artikeln "Changing Priorities" i *Annual Review of Neurosciences*, 1981.)

Ingen lika respekterad vetenskapsman hade påstått något sådant före dr Sperry, och det vore naivt att tro att alla hans kolleger håller med honom. Icke desto mindre utgör det mänskliga medvetandet på 1980-talet ett helt forskningsområde som inte ens existerade för 20 år sedan, och det kan lätt visas att de kulturella värderingarna har förskjutits på motsvarande sätt – även om vi måste medge att detta till helt nyligen var mer påtagligt i *New Age*-tidskrifternas annonser för "sinnesexpanderande" kurser än i opinionsundersökningar. Men många av dessa idéer tillämpas på chefskurser i "mästerskap", "problemlösning" och "kreativt tänkande", vilket visar att de med tiden trängt djupt in i samhället.

De praktiska konsekvenserna av denna förskjutning av samhällets grundläggande värderingar är troligen större än vad man i förstone skulle kunna tro. Det moderna industrisamhället bygger, liksom alla andra samhällen i historien, på en samling i stor utsträckning utsagda antaganden om vilka vi är, vilken värld vi lever i och vad som är viktigast för oss. Den vetenskapliga materialism som erbjöd så tvärsäkra svar på dessa frågor för ett par generationer sedan är en döende ortodoxi. Nya rön inom fysik och psykologi gör att premisserna för detta tänkesätt måste ifrågasättas. Det krävs en djupare förståelse av människolivet – i inre och yttre avseende. Detta nya synsätt innebär bland annat större förtroende för förnuftet – om det vägleds av intuitionen.

Med andra ord håller samhället åter på att bli andligt. Förändringen grundar sig på upplevelser, inte på institutioner. Den är mindre dogmatisk, prästerlig och sektarisk än de flesta tidigare religioner. Med förändringen kommer en djupgående förändring av de rådande värderingarna och av samhällets och individens prioriteringar.

Det är svårt att bedöma vad det skulle innebära för den mellanfolkliga förståelsen och för möjligheterna till en bestående världsfred om vi över hela världen kunde komma överens om vilka mänsklighetens grundläggande gemensamma strävanden är, och vilket målet är. När biologer och fysiker kom överens om hur man skulle formulera kunskaper inom sina respektive områden lade de grunden för den moderna teknikens kunskaper. På samma sätt skulle en överenskommelse om grundläggande värden och definitioner kunna bli grundvalen för en användbar "kritisk religionsvetenskap" och ett globalt samhälle – ett som dels hyllar mänsklighetens universella strävanden, dels den mångfald av kulturer som, var och en på sitt sätt, uttrycker människolivets enhet.

Det är ingen överdrift att påstå att det pågår en omvälvning av det tänkesätt som utgör grunden för det västerländska samhället, och att detta innebär att hela världsuppfattningen förändras. Den kopernikanska revolutionen byggde till exempel inte på nya kunskaper. Alla rön som behövdes för att visa att jorden rör sig runt solen hade länge funnits tillgängliga. Den kopernikanska revolutionen var i själva verket en ny filosofisk uppfattning av universum. Den gjorde det möjligt att tolka data som i och för sig inte var nya på ett nytt sätt.

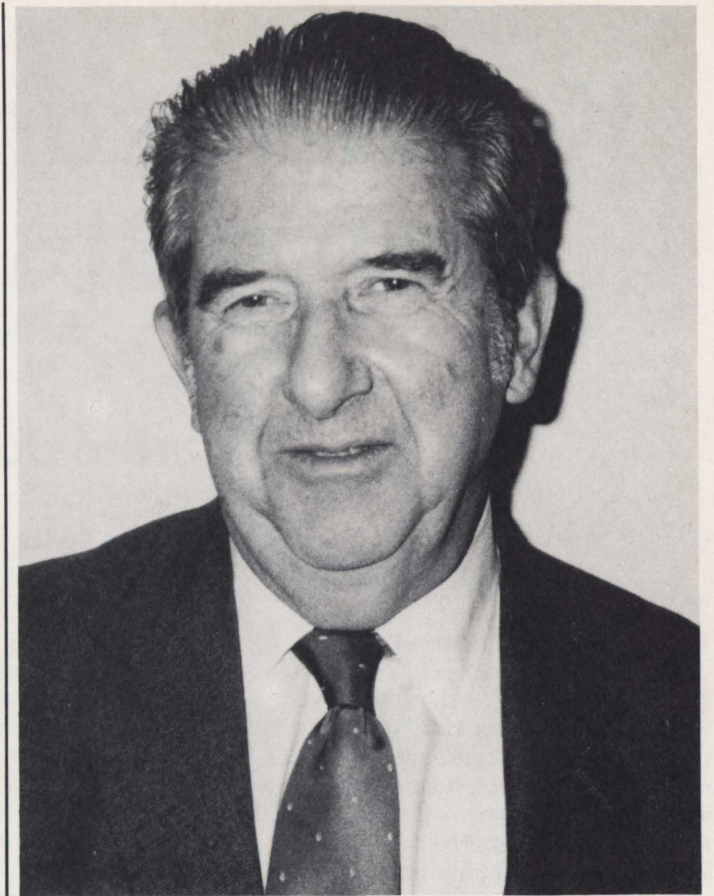
Den "nya kopernikanska revolutionen" bygger till stor del på experimentella rön och personliga erfarenheter som stöder den framväxande tanken om ett "dolt sinne" med en "guldgruva" av outnyttjade möjligheter. Mycket av detta är känt sedan länge – i vissa fall sedan tusentals år. Men på sista tiden har det skett en förändring av attityderna som gjort att intresset för sådana ting vuxit till något av en folkrörelse. Man har börjat göra nya tolkningar av material som tidigare alltid tolkats på andra sätt.

Knappast någonstans i vetenskapens historia tycks det finnas en upptäckt av samma betydelse som upptäckten av de omedvetna föreställningarnas betydelse som en port – eller ett hinder – till det dolda sinnet med dess outnyttjade möjligheter. Om vetenskapen och samhället drar nytta av denna upptäckt i stor skala förefaller det befogat att tala om en "andra kopernikansk revolution".

Skulle vi känna igen en ny kopernikansk revolution om vi stod mitt i den? Man kan föreställa sig hur svårt det skulle vara att i början av 1600-talet hävda att Kopernikus teorier och Galileis observationer skulle orsaka en revolution i tänkandet som skulle skaka västerlandet i grunden. Vi kan nästan höra invändningarna: att de där nya idéerna om planeterna kanske är intressanta för astronomer, teologer och filosofer, men att de knappast kan spela någon roll i det dagliga livet. Ändå vet vi alla att de så småningom ledde till att hela samhällssystemet förändrades.

Våra redogörelser i denna bok är högst blygsamma försök att dra upp konturerna för en ny bild av det mänskliga medvetandets möjligheter till genombrott, en bild av vårt inre universum som börjar åstadkomma en lika genomgripande omvälvning av vårt samhälle som Kopernikus nya världsbild gjorde på sin tid. Men den pågående förändringen är av större omfattning, och kommer att ske på mycket kortare tid, än övergången från en geocentrisk till en heliocentrisk världsbild.

Vi får en aning om hur genomgripande denna andra kopernikanska omvälvning är om vi tänker på att nästan hela den moderna vetenskapen bygger på en kosmologi som utgår från ett livlöst materiellt universum (som började med en "stor smäll" för miljarder år sedan), som så småningom alstrar levande materia som, genom slumpmässiga mutationer och naturligt urval, utvecklas till högre och högre former, vilket kulminerar i uppkomsten av självmedvetande hos människan. Men i den alternativa utvecklingsmodell som växer fram inom kvantfysiken är det inte universum som alstrar medvetande, utan snarare medvetandet som ger

Willis Harman: – Det pågår en omvälvning av det tänkesätt som utgör grunden för det västerländska samhället.

upphov till universum. Medvetandet tycks ha "lett" utvecklingen i en viss bestämd riktning, först så att medvetandet blev medvetet om sig själv, och därefter så att det blev medvetet om sina möjligheter. Konsekvenserna av tankegången att "medvetande alstrar verklighet" är så djupgående och långtgående att det är sannolikt att hela samhällssystemet kommer att påverkas.

Ur "Inspirationens ögonblick" av Willis Harman och Howard Rheingold (Hagaberg 1987). Bokens undertitel är "Om hur idéer uppstår och hur man kan utveckla sina dolda resurser". Översättning: Anders Lotsson.

Willis Harmans bok
INSPIRATIONENS ÖGONBLICK
kan erhållas från
Hagaberg/Liber
Box 3071, 103 61 Stockholm
Tel. 08-702 19 30 (att. Karin Hallberg)
Specialpris för Sökarens läsare: 150:- (porto tillkommer). (Bokhandelspriset är ca 162:-.)

INSPIRATIONENS ÖGONBLICK beskriver hur idéer uppstår. Willis Harman har undersökt hur de stora genierna gått tillväga när de gjort sina banbrytande upptäckter. Harman visar att det inte bara är genierna som kan få stora och viktiga insikter; vi kan alla bli mer "geniala". Det gäller att lyssna till vårt inre, att finna vårt omedvetna "idé-förråd" och att lära oss att utnyttja den kreativitet, inspiration och intuition som vi alla faktiskt har.

Kvinnan som bytte bort sin plats i himlen

Barbro Johansson

I en by i Västergötland levde en gång en man och en kvinna. De bodde i ett litet torp, och tio barn födde och fostrade de. Fem av dem överlevde till vuxen ålder och gav sig ut att söka sin lycka i världen, en som soldat, en annan som piga, en tredje som dräng och en fjärde som backstugusittare. Den femte övertog torpet, och mannen och kvinnan hamnade på undantag. Här skulle de nu framleva sina sista dagar, innan det var dags att lämna denna jämmerdalen för en annan och ljusare tillvaro. Och det var just detta som bekymrade och oroade kvinnan, när hon låg vaken bredvid sin snarkande man om nätterna och hörde vinden pipa genom de otäta fönstren.

Kvinnan var den mildaste och mest godhjärtade varelse som kunde tänkas. Aldrig sa hon ett hårt ord åt någon, alltid hade hon tid för dem som behövde hennes hjälp. Med kärlek och ömhet mötte hon världen omkring sig och grät bittra tårar över den ondska som finns i världen. Och nog hade hon att gråta över. Mannen var nämligen rakt motsatt sin hustru. Illa nog var det att han under alla år misshandlat, hånat och förbannat sin hustru och sina barn. Det gick heller inte en dag utan att han smådade och missbrukade Guds namn och åkallade mörkets makter. Hellre än att viska ömma ord utstötte han svordomar och förbannelser, hellre än att smeka utdelade han örfilar och sparkar. Inte blev han mildare för att kroppen blev skröpligare heller, nej, hans sinne tycktes bara bli hårdare ju närmare döden han kom.

Allt detta bekymrade kvinnan mycket. God och mild som hon alltid varit, frågade hon inte efter sitt eget lidande. När barnen varit små, hade hon skyddat dem för honom med sin egen kropp, och när de båda nu var ensamma, teg hon och led tyst, dock mer för hans skull än för sin egen. Hon förstod att

hela hans liv hade varit en vandring bort från Herren, och att han inte hade några möjligheter att komma in i Himmeleriket, om han inte före döden ångrade sig och gjorde bot. Om kvällarna när de gått till vila, försökte hon tala med honom om detta:

– Min käre vän, sa hon, vår levnads slut närmar sig. Är det inte dags nu att försona dig med Vår Herre och be om förlåtelse för dina synder?

– Dra du åt helvete, käring! fräste mannen bara, och lade sig på sidan, släppte väder och somnade tungt.

Men kvinnan låg länge vaken och hörde vinden pipa och vissla. Det var som om onda andar farit omkring i stugan och nosat och letat efter sitt byte. Kvinnan lade armarna om mannen som om hon ville skydda honom.

Så kom då den kvällen, då kvinnan för sista gången slöt sina ögon och med ett fridfullt leende lämnade denna världen. Lätt som med en vindpust flög hon raka vägen upp till Himmeleriket, där porten stod på vid gavel och Sankte Per stod och tog emot henne med öppna armar. Nu hade hon nått sitt mål efter den långa vandringen. En tillvaro av evigt ljus och evig salighet väntade henne.

Men kvinnan kunde ändå inte låta bli att bekymra sig för sin man. I en ängels skepnad flög hon ner till det lilla torpet för att se hur han hade det. Mannen hade nu blivit ganska vilsen efter sin hustrus död. Ingen hade han att gråla på och ingen att örfila upp. Hans son, som tagit över torpet, lät sig inte hunsas av sin far, utan höll honom helst instängd i den lilla undantagskammaren. Mannen hade inte mycket annat att göra än att sitta vid fönstret och svärja och dricka det alltför snålt tilltagna brännvin som hans son lät honom få. Kvinnan flög med sina änglavingar ivrigt runt hans huvud för att få honom att besinna sig och komma till bättring innan det

var för sent, men han viftade undan henne som om hon varit en irriterande fluga, och såg inte ens upp. Besviken och full av oro måste kvinnan återvända till Saligheten.

Men en dag var även mannens tillmätta tid ute. Efter att ha tömt sin brännvinsflaska i botten gick han en kväll ut för att gå på huset, snubblade på tröskeln, föll som en gammal gisten ek, slog pannan i stentrappan och tvärdog. Sonen och sonhustrun höll ett festligt gravöl efter honom och glädde sig åt att ha fått ett rum till.

När nu mannen var död, började hans själ sin långa vandring upp till Himmeleriket. Vägen dit var för honom både stenig och brant. Han halkade på hala klippor och fastnade med kläderna i törnen och hagtorn. Slutligen nådde han ändå Himmelerikets väldiga port, och bankade på med portklappen av guld. Sankte Per öppnade porten på glänt, men när han såg vem som stod där utanför, gick han ut och stängde dörren bakom sig.

– Vad vill du? sa Sankte Per.

– Jag vill komma in i Himlen, pep mannen.

– Du vill komma in i Himlen? På vad sätt har du gjort dig förtjänt av den eviga saligheten?

Det kunde mannen inte svara på.

– Är det inte du som under hela din levnad slagit, misshandlat och förbannat din hustru och dina barn? Är det inte du som hela ditt liv har åkallat djävulen och smådat Gud?

Detta kunde ju mannen inte neka till och han föll ner på sina knän och bad kvidande om nåd.

– Nåd kunde du fått medan du var i livet, sa Sankte Per strängt. Om du lyssnat på din gudfruktiga hustru och gjort bättring, så skulle porten stått öppen idag, men nu har du inget här att göra. Gack tillbaka samma väg du kom och ta sen till höger den branta svavelbe-

strödda vägen rakt ner, så kommer du dit du hör hemma.

– Nåd, nåd, jämrade sig mannen och böjde sig ännu djupare ner mot marken, men Sankte Per vände åter in i Himmeleriket och stängde porten efter sig.

Därinne hade mannens hustru stått och hört allt vad som hänt, och sett genom det lilla trappfönstret hur mannen fallit till marken i sin förtvivlan, när Sankte Per stängt porten efter sig. Kvinnan skyndade sig nu fram till den helige, och föll på knä framför honom.

– Käre herre, sa hon, kan jag få be om en sak.

– Stått upp, sa Sankte Per. Du vet att du i Himmeleriket får alla dina önskingar uppfyllda.

– Låt mig då få ta min mans plats i Helvetet, sa kvinnan och reste sig upp.

– Ta din mans plats...? Vill du lämna den himmelska härligheten för Helvetets fasa? Vill du byta gatorna av guld och ljudet av harpospel mot glödande kol och människors ångestskrik? Och låta en våldsman och drinkare ta din plats i Himmeleriket?

– Ja, jag vill det, sa kvinnan.

Sankte Per rynkade betänksamt pannan.

– Det här kan jag inte ensam besluta om, sa han. Den här frågan måste Vår Herre själv avgöra.

Och så tog han med sig kvinnan på den stjärnbeströdda vägen till Guds tron, där Han satt i sin strålände vita skrud i all sin härlighet och allsmäktighet.

– Fader, sa Sankte Per. Här är en kvinna som vill ge sin plats i Himmeleriket åt den slagskämpe och drinkare som

i jordelivet var hennes man.

– Varför vill du detta? frågade Gud.

Han vände sitt strålände ansikte mot kvinnan, och hon var tvungen att slå ner blicken för Hans väldighets skull.

Kvinnan svarade:

– Herre, min man har hela sitt liv levat i synd och aldrig i livet ångrat sina missgärningar. Men jag märker att han gör det nu. Jag kan inte njuta av den eviga saligheten om jag vet att han pinas där nere i Helvetet. Låt mig ta hans plats. Jag vet att jag klarar lidandet bättre än han. Och för mig är det viktigaste ändå att han får det bra.

Kvinnan vågade inte lyfta sin blick, utan stod med ödmjukt böjt huvud framför Vår Herre.

– Det må jag säga, sa Vår Herre. Sådan kärlek är det inte ofta man möter, inte ens bland dem som kommer hit.

Han satt tyst en stund och lät keruberna fläkta honom med sina palmläder.

– Du ska få som du vill, sa han sen. Vi ska öppna porten för din man, och du ska få ta hans plats i Helvetet. Men kom ihåg, att ditt beslut är oåterkalleligt. Från Helvetet finns ingen väg tillbaka.

– Jag vet det, Herre, svarade kvinnan, och jublade inom sig, för att Gud hade lyssnat till hennes bön.

Utanför Himmelerikets port låg mannen ännu kvar. Han visste att han snart måste börja den fasansfulla vandringen ner, men dröjde sig ändå kvar. Så öppnades plötsligt porten, och vem stod där, om inte hans älskade hustru, klädd i de vackraste vita kläder och med anletsdragen rena och klara som en dagfrisken morgon.

– Stå upp, sa hon. Himmelerikets port står öppen för dig.

Mannen reste sig på stela ben.

– Hur...? sa han.

– Jag lämnar min plats åt dig, svarade hon och log.

– Å, tack! Men...

Mannen såg på sin hustru, som var vackrare och vänare än han någonsin förut sett henne.

– Men... vad ska du själv göra?

– Jag tar din plats, min vän.

– Ska du... gå dit ner?

– Ja, sa kvinnan och log igen.

Visserligen hade mannen genom döden förlorat mycket av sin tidigare ondska och självishet, men han hade ännu långt kvar innan han kunde jämföras med sin hustru. Han försökte därför inte hindra henne, när hon nu redan satt foten på det första trappsteget ner.

– Tack, sa han bara. Tack min vän.

Så släpptes mannen in i Paradisets ljuvliga lundar, och kvinnan vandrade den steniga, slippriga vägen ner mot Underjorden. Hon passerade genom alla sju himlarna, och när de sista molnbankarna låg över henne, såg hon på avstånd människorna på jorden, och deras arbete, glädjeämnen och vedermödor. Hon mindes sin egen tid i dessa trakter.

– Så lite jag visste då, tänkte hon. Så lite jag visste då om salighet och kärlek och om Guds nåd.

Så fortsatte hon vägen ner. Det mörknade omkring henne. De grå släta stenarna byttes i vassa och svarta stenskrävor. Flisorna stack hennes mjuka, bara fötter och hon drog upp sin skira, vita klädnad för att skydda den mot smutsen

och gytjan, som trängde upp mellan stenarna. Hon gick den långa vägen ner till Helvetet utan att se tillbaka och med en stor glädje och förtrostan i sitt inners- ta. Vad gjorde det henne att hon skulle få brinna i evighet, när hon hade räddat den som hon älskade? För varje sår som tillfogades henne, skulle hon vara lycklig för att det var hon och inte han som fick det. För henne skulle lidandet bli en njutning istället för en pina. Så ofattbart stor var hennes kärlek.

Vägen mörknade alltmer och träden vid sidorna var inte längre lövade. Svarta, förbrända och kala pekade de med sina spretande grenar alla åt ett och samma håll: den branta vägen nedåt. Nu såg hon Helvetets port därframme, och ända hit nådde ljuden av de fördömdas och pinades gråt och tångnisslan.

Hon stod framme vid porten, den var blank och svart som en nysvärtad ugn-

lucka. Portklappen hade formen av Hin själv, med bockhorn och skägg och grnande mun. Nu skulle hon lyfta sin hand, fatta portklappen och bulta på dörren, men hennes hand lydde henne inte. Hon stod där och såg på den svarta porten och mindes Herrens ord:

– Kom ihåg att ditt beslut är oåterkal- leligt. Från Helvetet finns ingen väg tillbaka.

Kvinnan stod där och hörde ångest- skriken inifrån, kände lukten av svavel och bränt kött, rös i sin tunna klädnad. Ännu hade hon ett val. Ännu kunde hon vända om, springa fort, fort, hela vägen tillbaka till Himmelriket. Falla ner för Guds fötter och be om förlåtelse. Kan- ske kunde hon rentav be om att både hon och hennes man fick stanna i Him- len. Ännu kunde hon ångra sig. Hon såg på Djävulens stirrande ögon på portklappen. Det var som om han hade talat till henne:

– Än kan du ångra dig. Helvetet är ingenting för en sån som du. Vänd till- baka. Vänd tillbaka innan det är för sent.

– Vik hädan, Frestare, ropade kvin- nan, lyfte handen och slog tre tunga slag med portklappen på den svarta dör- ren.

Utan gnissel gled porten upp. En li- ten djävul med ett rödglödga ljuster i handen öppnade på glänt. När han fick se den ljusa gestalten därute, smällde han snabbt igen porten igen, och öpp- nade den sen försiktigt och kikade ut på henne.

– Vad gör du här? sa han misstänk- samt. Vi har inget otalt med er däruppe. Gack tillbaka.

– Jag ska inte vara däruppe, svarade kvinnan. Jag ska vara här.

– Det känner jag inte till något om, svarade den lille djävulen och kikade genom dörrspringan.

– Jag ska ta min makes plats i Helve- tet.

– Vafalls? Vad är det för dumt prat? Försöker du driva gäck med mig?

– Var snäll och släpp in mig, sa kvin- nan otåligt, jag har fått lov av Vår Herre att ta min makes plats i Helvetet.

Den lille djävulen funderade ett ögonblick, och så sedan:

– Det kan inte jag besluta om. Det får du tala med Satan själv om. Vänta lite.

Så smällde han igen porten. Kvinnan suckade. Att det skulle vara så svårt att komma in i Helvetet, det visste hon inte. Så hade det inte låtit på prosten därhemma i kyrkan om söndagarna.

Strax hördes tramp av klövar därin- nanför och porten öppnades, den här gången på vid gavel, och Hin håle själv stod där framför henne. Han var snyggt klädd i svart frack med långa skört, men hornen blänkte i hans panna, och hans ögon glödde av illa dold grymhet när han log mot henne med vassa gula tänder.

– Vad är det jag hör? Någon som vill byta till sig plats i Helvetet? Nå, vem är den olyckliga själ som har sluppit ur mina klor?

Kvinnan nämnde sin makes namn, och Satan slog i sin stora bok.

– Mm, mumlade han. Han står här. Han skulle ha blivit en riktig godbit för mig, ser jag. Jag hade redan eldat ugnen extra het för hans skull. Och så skickar han hit dig istället. Mm...

– Han har inte skickat mig. Jag ville själv gå.

– Mm, mm, mumlade Satan igen. Jag har aldrig varit med om något sådant tidigare, men jag antar att det går bra. Ditt vita kött ska väl också kunna fräsa under våra ljuster, och din lilla skära tunga ska väl också svullna upp i läng- tan efter några droppar friskt vatten.

Eller hur?

Han stirrade på henne med ögon som var som eldkol, och log ett fasansfullt leende.

– Säkert, sa kvinnan. Var snäll och släpp in mig nu.

Djävulen steg åt sidan och förde kvinnan in i Mörkrets boningar. Nog hade kvinnan sett mycket elände i sitt jordeliv, men inget som ens liknade detta. Här var ett inferno av lidande, ångest och skräck. I en avdelning låg människor fastbundna på britsar fulla av vassa spikar, medan tjutande små- djävar sprang runtom och stack dem med sina glödande ljuster. På ett annat ställe doppades de arma varelserna ner gång på gång i en gryta med bubblande, kokande svavel medan en ström av friskt klart vatten rann strax utom räck- håll för deras törstande strupar. Och i den stora ugnen fördes människor in och ut på heta plåtar som råglimporna i ugnen därhemma. Och överallt hördes alla dessas skrik och rop av smärta, ångest och djupaste nöd.

– Jojo, här är det ett riktigt helvetes liv, myste Satan och gnuggade hän- derna. Var vill du börja? Eftersom du kommer hit frivilligt, ska jag vara gene- rös, och låta dig välja. Inte för det har så stor betydelse. Du har ju gott om tid att lära känna det här stället, om man så säger.

Och han skrattade igen med sina maskstunga tänder.

– Jag har kommit för att ta min ma- kes plats, sa kvinnan, så var snäll och för mig dit där han skulle varit.

– Det blir ugnen det, sa Satan. En liten lagom uppvärmning, kan man säga.

Framme vid ugnen fick kvinnan klä av sig, i Helvetet var inga skyddande kläder tillåtna. En liten mager djävul med lömskt utseende slängde in den vita klädnaden i ugnen. Den flammade genast upp och var strax förvandlad till en hög aska.

– Oh! sa kvinnan.

– Jojo, sa den lille lömske. Du kom- mer nog att säga mer än så, när du själv ligger därinne. Skillnaden är bara att du inte kommer så lätt undan att du blir förvandlad till en hög med aska. Sådär, nu är din plåt riktigt varm och het. Var- sågod och stig upp.

En stor rödglödga plåt lades fram för kvinnan som hon skulle lägga sig på. Runt omkring henne vred sig andra arma i sina plågor, alltför upptagna av sin egen smärta för att lägga märke till att en ny hade tillkommit.

– Om jag bara kunde lindra smärtan för någon enda av dem, tänkte kvinnan med gråten i halsen, och steg upp på plåten.

Hon väntade sig att känna en brän- nande smärta under foten, men ingen-

ting hände. Det var som att sätta foten på det lena skurgolvet därhemma i stu- gan en solig lördagseftermiddag. För- vånad satte hon sig ner och lade sig sedan på rygg. Det brändes inte. Det var som att ligga i det mjuka gräset därhemma på backen. Den lille lömske vid hennes sida såg också betänksam ut.

– Vad nu då? Blev den inte tillräck- ligt varm?

Han slängde iväg en spottloska som genast fräste till på den heta plåten.

– Konstigt, mumlade han. Men det ska väl bli annat av när du åker in i ug- nen.

I ett huj var kvinnan inne i ugnen på sin plåt. Därinne brann elden värre än i prostens största bakugn, lågorna slic- kade väggar och tak och hela tiden sprang massor av smådjävar med mera bränsle till den eviga elden. Kvinnan kände lukten av svett hår och kött från de andra som låg där och pinades, men när hon rörde vid sin egen kropp var den lika sval och mjuk som alltid, och när hon blundande mot det starka lju- set, var det som om hon flyttats tillbaka till sin barndom, när hon gick vall med kreaturen därhemma, och låg i en skogsglänta i det mjuka gräset och blundade mot solen och åt små röda smultron som växte där. Ja, hon kunde nästan känna den söta smaken av sol- varma smultron när hon låg där i Hel- vetets väldiga ugn.

När hon kom ut ur ugnen, var hon lika vit och vänligt leende som när de skjutsat in henne, och den lille lömske tittade misslynt på henne, och gick för att hämta Hin Håle.

– Hon har inte blivit bränd, sa han. Det måste vara något fel på ugnen.

Djävulen drog fundersamt i sitt smala haksäck.

– Detta ante mig nästan, sa han för sig själv. Nåja, så lätt ger vi oss inte. Ta henne till svavelgrytan.

Men i svavelgrytan gick det lika- dant. Medan människorna omkring henne vrålade och skrek av smärta, kände kvinnan det som om hon tagit ett lavendeldoftande bad i baljan där- hemma på köksgolvet. Och den klara vattenströmmen, som rann så precis utom räckhåll för alla andras uttorkade munnar, vände av sig själv och rann generöst ner i kvinnans strupe, så att den djävul som var närmast skyndsamt fick stänga av flödet. Spikmattan blev till den skönaste bolsterbädd under kvinnans kropp, de rödglödga ljust- ren och piskorna blev till smekande händer, spiketunnan blev den skönaste vagga och sträckbänken blev lika mjuk och behaglig som hennes egen säng därhemma i stugan.

Snart tröttnade smådjävlarna på att försöka plåga henne. Hela deras glädje

låg ju i att se och höra människor lida. De hade själva en gång hört till dem som plågades, men lyckats avancera till djävulsgraden, och fick nu ge igen för allt vad de själva utsatts för. Att försöka plåga någon som plågorna inte bet på, det var inte roligt. De sparkade ut henne ur spiketunnan, och sa att hon kunde dra åt helvete, de var inte roade av henne längre.

Så satt kvinnan där ensam i ett hörn och var alldeles förtvivlad. Hon hade lovat att ta sin mans plats i Helvetet. Hon skulle lida i hans ställe, med glädje njuta alla de plågor som han skulle slippa. Och vad hände? Plågorna bet inte på henne. Lågorna vek undan, spikarna blev trubbiga, hennes kropp gick sval och hel igenom Helvetets alla plågestadier. Hon hade inte fått det som hon bett om. Hon hade inte ansetts värdig att ta någons plåga på sina egna skuldror. Hon var förtvivlad.

Men runt omkring henne hördes ro- pen och skriken från dem som ännu pinades. Människor törstade och för- smäktade, led dödens alla kval utan att dö. Kanske kunde hon ändå vara till någon nytta. Kanske kunde hon hjälpa dem.

Försiktigt gick hon fram till en kvinna, som låg fastbunden på en spik- bädd, jämrande och kvidande. Med sin svala hand, strök hon över hennes panna, lyfte så upp hennes huvud, och lade sin egen hand mellan spikarna och kvinnans huvud.

Den lidande kvinnan öppnade förvå- nad sina ögon och såg för första gången på en evigt lång tid ett vänligt ansikte, ett leende, någon som såg ut som en vän.

– Vem är du? fick hon fram.

– Jag har kommit till Helvetet för att lindra era plågor, sa kvinnan, ty just i det ögonblicket insåg hon att det var därför hon kommit dit.

Full av tacksamhet lutade sig den andra kvinnan tillbaka mot den mjuka handen. Ett leende sökte sig fram i hen- nes plågade ansikte.

– Inte visste jag att änglar hade till- träde till Helvetet, sa hon.

– Jag är ingen ängel, sa kvinnan, jag är bara en vän. Vänta lite, så ska jag hämta vatten åt dig.

Och hon gick bort till den klara vat- tenströmmen och kupade sina händer till en skål och bar vattnet bort till kvin- nan på spikbädden. Smådjävlarna ville nog hindra henne, och försökte också, men kvinnan gick sin väg förbi dem, som om de varit bräckliga vassrör och inte små onda djävar med tänder och klor. Förundrad insåg kvinnan att till och med i Helvetet är ljuset starkare än mörkret. Till och med i Djävulens egen hemort måste ondskan böja sig för kär- leken. I sin rena, fullkomliga kärlek var

kvinnan osårbar ända ner i det djupaste Mörkrets boningar.

Nu var hon fullt sysselsatt från morgon till kväll. Hon bar vatten till de lidande, hon smekte deras pannor och förband deras sår. Efter att ha hjälpt den lille djävulen som vaktade porten med att peta ut ett elakt skräp ur hans öga, fick hon tillåtelse att passera Helvetesporten så ofta hon ville. Och hon gav sig dagligen ut på långa promenader efter läkande örter att förbinda sår med och göra salvor av.

Satan såg nog vad hon höll på med. Från sin tron, där han i vanliga fall brukade sitta och njuta av skriken och plågoropen, fick han nu se denna kvinna ila från den ena till den andra med hjälp, tröst och lindring. Alla smådjävlar blev oroliga av vad som hände. De kryllade runt tronen och bad sin härskare om hjälp. De måste ju göra sig av med denna farliga varelse, innan hon hade gjort om Helvetet till ett himmelrike. Det hjälpte inte att elda ugnen allt hetare längre. Det var som om själva lågorna svalnade när hon kom nära, och som om de vek undan från offrens kroppar. De måste fort göra sig av med henne, innan det var försent.

Satan förstod nog deras oro. Han hade själv aldrig känt någon oro förut i sitt långa liv, men för var dag som gick växte hans fasa. Och den fasan var större än vad de andra av Helvetets bofasta kände. För de trodde att han hade makt att hindra henne. De trodde att allt han behövde göra var att sparka henne på porten, så var problemet löst. Men Satan visste att det inte var så. På en sådan fullkomligt oegennyttig kärlek rådde inte ens han. Han var hjälplös. Hjälplös i sitt eget helvete. Han skulle aldrig med våld kunna driva henne därifrån.

Därför satt han tyst på sin tron, och svarade inte på smådjävlarnas oroliga frågor. Han förstod att han måste bruka all list som han var mäktig, om inte hela hans rike och även han själv skulle gå under. Han satt tyst på sin tron och tänkte, i många dagar och många nätter, medan kvinnan skötte sina sysslor med oförtröttlig iver och hoppet och livslusten steg hos alla de förtappade för var dag som gick. Så en dag steg Djävulen ned från sin tron. I den stora salen framför ugnen samlade han alla män, kvinnor och djävlar i Helvetet, och kungjorde att han hade något att säga dem. Han bad kvinnan stiga fram, och när hon gjort det tog Satan till orda:

– Du har kommit hit till mitt Helvete från Salighetens rike. Du har besmittat mitt välde med kärlek och godhet. Du utgav dig för att vara en som skulle plågas i en annans ställe, men falskeligen har du nästlat dig in hos oss, och

hotar att slå hela det brinnande Gehenna överända.

– Dock, fortsatte Satan, ska jag vara storsint, och erbjuda dig en överenskommelse, som jag hoppas att du ska godta: På villkor att du lovar att återvända till din Himmel och aldrig komma tillbaka hit, så ska du få ta med dig härifrån, alla som av fri vilja lämnar Helvetet.

Ett mummel uppstod bland de närvarande. Frihetens timme hägrade. De skulle få lämna Helvetet! Ett så generöst erbjudande hade de då aldrig kunnat vänta sig.

Smådjävlarna trampade varandra på klövarna i upphetsningen. Hela Helvetet skulle ju tömmas, borde han begripa. Här skulle ju inte bli en enda kvar för dem att plåga. Hur kunde Satan som var så klok, komma med ett sådant erbjudande? Kvinnan blev först också alldeles stum över Djävulens generositet. Sen sa hon:

– Jag tackar er för ert vänliga erbjudande. Och jag godtar det naturligtvis.

– Då så, sa Satan. Då hoppas jag att ni inte har något emot att var och en personligen gör sitt val, så att vi får klarhet i vilka som verkligen vill lämna Helvetet. Vi måste ju ha allting helt klart för oss. Eller hur?

– Javisst.

Kvinnan såg frågande ut. Satan log så segervisst, trots att han nyss lovat att alla som ville lämna Helvetet skulle få göra det. Inte trodde han väl att någon ville stanna kvar?

Nu beordrade Satan fram alla sina djävlar och radade upp dem vid ena långväggen i salen. Sedan bad han alla människor att ställa sig mittemot.

– Ja, sa Satan, och vände sig till människorna. Här står ni nu öga mot öga med era plågoandar. Här har ni dem framför er, de som har pinat och torterat er i tio, hundra och tusen år. Och kom ihåg, de har njutit av det också.

– Och därborta, fortsatte han, där är porten som leder ut ur Helvetet. Ni skall strax få passera genom den. Först ska ni bara en och en gå längs raden av djävlar och ta dem var och en i hand och förlåta dem.

– Förlåta dem! Alla människorna flämtade till och stirrade på Satan. Skulle de förlåta alla dessa som i årtal inte gjort annat än utsatt dem för de mest fasansfulla plågor.

Satan satte upp en oförstående min.

– Javisst. Om ni verkligen vill lämna Helvetet, så måste ni först förlåta. Annars kan ni inte komma härifrån. Sätt igång.

Människorna stod där framtör djävlarna och tvekade. De såg från den ene till den andre. De mindes deras hänskratt och deras vassa ljuster och blö-

dande pisksnärtar. Där stod han som brukade klippa dem i skinnet med en stor sax, och där stod en annan djävul som brukade roa sig med att hälla en hink kokande vatten över ens huvud, när man minst anade det. Och där var den lille lömske, som alltid skulle sticka dem som brödkakor innan de åkte in i ugnen. Skulle de förlåta dem? Skulle de ta dem i hand och förlåta? Nej, hur skulle de nånsin kunna göra det? De stod där och trampade. Nog måste de väl komma ut ur Helvetet utan denna förödmjukande handling?

– Men varför går ni inte?

Kvinnan såg oförstående på dem, där de stod och trampade och tvekade.

– Inte kan det vara svårt att förlåta nu. De visste ju inte vad de gjorde!

– Jo, det visste de nog, sa en karl, och de andra mumlade instämmande.

– Men ni får ju lämna Helvetet om ni gör det!

Kvinnan nästan grät.

– Jag går först, sa hon.

Och så gick hon från den ene djävulen till den andre, tog dem i hand, och förlät dem uppriktigt och av hjärtat.

– Det går väl an för henne, var det en som sa. Hon har ju inte länge varit här. Och förresten så bet inte plågorna på henne.

När kvinnan gått längs hela raden av djävlar, hade ännu ingen följt henne.

– Men vad ska ni göra då? ropade hon förtvivlat. Ni vill väl inte fortsätta lida i evighet!

Nej, det ville de förstås inte. Men att gå längs hela raden av djävlar och förlåta... De sneglade på Satan, där han stod, svart och mäktigt och såg på dem med spelande ögon. Fanns det möjligen inte någon annan utväg?

Nu tog Satan till orda igen:

– Om det nu är så att ni har lite svårt för att förlåta dem som gjort er så mycket illa – och det kan jag gott förstå efter allt som ni har gått igenom – så finns det förstås en annan möjlighet.

Han gjorde en paus och alla spetsade öronen.

– Jag har här, fortsatte Satan, en uppsättning nyvässade ljuster och knutpiskor. Om ni hellre än att förlåta vill ge igen för allt vad ni själva har lidit, så finns förstås den möjligheten. Det är bara att komma hit och hämta de redskap ni vill ha. Ugnen står också till ert förfogande. Det blir så att säga ombytta roller.

Och Satan log med glittrande ögon och vassa tänder.

Nu blev det oroligt i djävlarnas led. Det hela hade tagit en vändning som de inte tänkt sig. Hjälpssökande tittade de på kvinnan, kunde hon ändå inte övertala människorna?

Ja, nog försökte hon. Hon sa till dem att hämnden bara ledde till allt värre

elände. Hon utmålade för dem Himmelrikets härlighet, och bad dem för Guds skull besinna sig, så de inte gjorde något som de för alltid skulle ångra.

Men bland människorna hade det blivit en viss rörelse sen Satan kom med sitt förslag. Att få ge igen, att få plåga plågoandarna, att låta dem få känna på sin egen behandling, det tedde sig som ett mycket lockande bud.

– Om jag förlät dem istället för att ta chansen att äntligen ge igen, så skulle jag ångra mej i all min tid, sa en kvinna, och många instämde med henne.

– Hit med en piska, ropade en man, och klev fram till Satan. Nu ska dom få känna på!

Smådjävlarna kröp förskräckta ihop och bad om nåd. Men ingen hörde på dem. Satan delade ut ljuster och piskor, instruerade hur svavelgrytorna och ugnen skulle skötas, och en ström av människor följde honom. Förtvivlad sprang kvinnan fram och tillbaka emellan människorna, drog i deras armar, försökte få dem att ändra sig. Ingen lyssnade på henne. Alla var ivriga att ta itu med det som de längtat efter så länge: hämnd.

Det dröjde inte länge innan Helvetet var som förr igen. Ängestskrik steg mot taket och lukten av bränt kött spreds. De förut plågade var nu själva ivrigt sysselsatta med att plåga, och med tårar i ögonen stod kvinnan och såg på deras grymma leenden, och hur horn började växa ut i deras pannor.

Satan vände sig mot henne.

– Då så, sa han. Nu har jag hållit vad jag har lovat. Nu kan du lämna Helvetet, och alla som vill följa med, får du ta med dig.

Så skrattade han ett grymt och fasansfullt skratt, och alla de nya djävlarna i Helvetet instämde i skrattet, det ekade längs väggarna och överröstade de förra djävlarnas klagorop och skrik. Bedrövad vände kvinnan ryggen åt dem och gick ut genom Helvetets port.

Hon gick med ansiktet mot jorden, skar sig på de vassa stenarna, men brydde sig inte om det. Allt var förgäves, allt gott hon gjort hade lönat till inget, ingen enda hade hon kunnat rädda från den eviga pinan. Mycket trött gick hon sin väg från Helvetet.

Vägen tillbaka till Paradiset var lång. Kvinnan hade gått i flera dagar utan att se till någon annan levande varelse, när hon plötsligt på långt avstånd såg någon komma. Det var en man, och när han närmade sig började hennes hjärta dunka allt häftigare, och glädjen spred sig inom henne, när hon kände igen den som kom emot henne. Det var hennes man, hennes make, som hon älskade så.

När han fick se henne, började han springa, och snart var han framme hos

henne och slöt henne i sina armar. Med ögonen fulla av tårar såg hon på honom. Han var så lik och ändå så olik. Hans ansikte var ljust, och i hans ögon glimrade och gnistrade en kärleksfull glöd, som hon aldrig förr sett där.

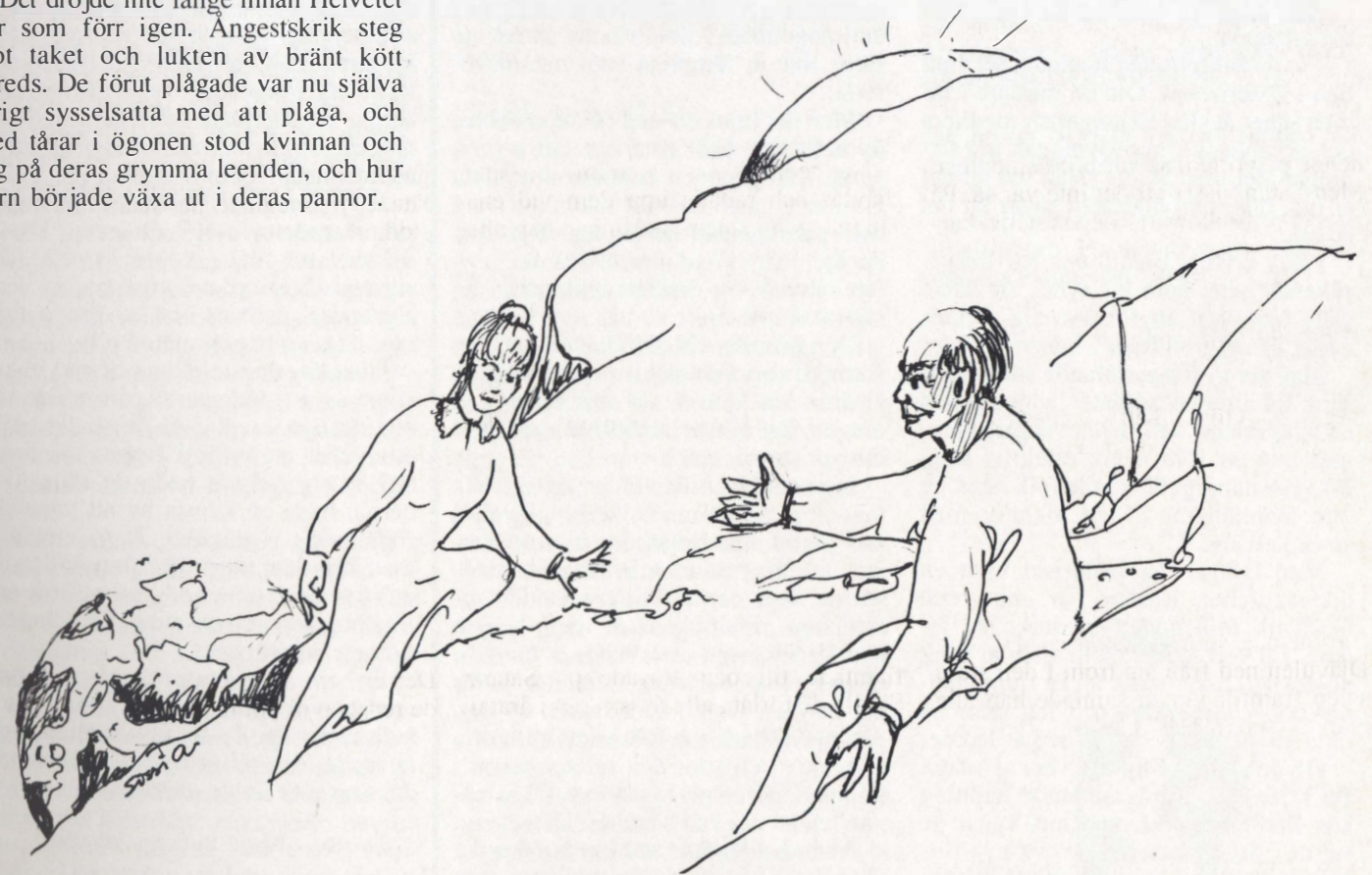
– Jag blev så orolig för dig, sa han. Jag gick däruppe i himlen, och ledde efter dig, och kände att jag aldrig kunde bli lycklig, om du måste lida i mitt ställe. Till sist fick jag lov att lämna Salighetens rike, och komma ner till Helvetet för att dela det med dig. Och så möter jag dig här på vägen!

Han grät av glädje och omfamnade henne igen.

– Det har hänt mig mycket, sa kvinnan, och jag ska berätta allt för dig, när vi kommer hem.

Och så lade hon sin hand i hans, och tillsammans gick de den strålande vägen upp till Guds väldiga boningar.

Så var det ändå till någon nytta, tänkte hon. Så var den ändå till någon nytta, den kärlek jag hade att ge.

Teckningar: Sissi Andersson

Barbro Johansson

Månadens bibelcitat: VARA LYDIG

"Eder lydnad är ju känd av alla. Över eder gläder jag mig därför; men jag skulle önska att I voren visa i fråga om det goda, och menlösa i fråga om det onda." Rom. 16:19.

Begreppet lydnad har för många en negativ klang. Som barn fick vi lära oss att vara lydiga och sätta åt sidan det vi själva tänkte och ville. Och vi minns de tragedier i historien som varit resultat av blind lydnad.

Intressant är det då att se på vad Buddha sa redan för 2500 år sedan:

"att vi icke må tro på något som sägs blott för att det är uttalat; ... ej heller på nedteckningar av de vise, för att just de vise nedtecknat dem; ... ej heller på den blotta auktoriteten hos lärare eller mästare. Men vi skall tro på det när det ... bekräftas av vårt eget förnuft och medvetande."

Tro på auktoriteter är annars det vanliga i Österlandet. Om en mästare i Indien säger åt sina lärjungar att meditera och göra vissa kroppsövningar, gör lärjungen det utan frågor. Han vet att det är bra, eftersom mästaren säger att det är bra.

I den kristna traditionen har ifrågasättande setts som en synd, att tänka själv har varit att förhäva sig. "Guds vägar är outgrundliga", har man sagt.

Idag ser vi ifrågasättande som något sunt. En armé av soldater, som var och en ifrågasätter vad befälet säger, kommer inte att föra något effektivt krig. Ett självständigt tänkande folk låter sig inte manipuleras av en diktator med stark karisma.

Men lydnad har historiskt varit en nödvändighet. Länder har enats och blivit till folk under en stark, bra ledare. En god ledare, som själv är högt utvecklad, har kunnat locka fram människors ädlare sidor och lett dem på rätta vägar. Jesus var en sådan ledare.

Olydnad kan, i sin tur, vara av ondo. En kritisk och ifrågasättande hållning kan låsa sinnet, så man inte vågar ge sig ut i det okända och pröva nya förhållningssätt till livet. Ett ständigt analyserande kan leda till att man missar helhetsupplevelsen.

Man kan säga att det finns tre stadier av lydnad. Blind lydnad, olydnad och lydnad utifrån förståelse.

För den primitiva människan räcker det att tro. Jag ser solen stiga upp i öster och gå ner i väster. Alltså är jorden platt och står stilla, och solen rör sig över den välvda himlakupan. Prästen säger att den som syndar kommer till helvetet. Alltså följer jag de regler som han ger, för att jag ska få salighet efter döden. Livsmedelsindustrins mätningar visar att det inte finns några rester av bekämpningsmedel i den frukt som säljs. Alltså äter jag utan oro blanka gröna äpplen från Argentina.

Men så kommer det stadium, då jag upptäcker att jag har förmåga att tänka själv. Jag ger mig ut i rymden och tar reda på hur jorden verkligen ser ut. Jag obducerar människokroppar, utan att hitta något tomrum där en själ kan ha suttit. Och jag använder min logiska förmåga till att inse att frukter som besprutats tjugofem gånger och doppats i antimögelmedel och vaxats innan de säljs, inte är lämpliga som människoföda.

Men det finns ett steg till: upplevelse av helheten. Den som har lärt sig ett språk från grunden behöver inte hålla i minnet varje enskild stavningsregel och grammatiskt undantag. Han har språket i sig. På samma sätt är det möjligt att få en helhetsupplevelse av själva skapelsen.

Den primitive bushindianen hade en instinktiv uppfattning om denna helhet. Utifrån sin känsla var han övertygad om att det medicinmannen och hövdingen sa var sant.

Jag som lever idag håller på att söka mig fram till denna helhetsupplevelse, fast på ett annat plan. Ur min utvecklade intelligens och min växande medkänsla föds det verkliga vetandet, intuitionen. Intuitionen är den högsta kunskapen, som inte behöver hänvisa till några källor eller referenser. När jag har sett havet, känt lukten av det, gått ut i vattnet och låtit vågorna skölja över mig och känt den salta smaken i munnen, då behöver jag inte fråga någon annan om vad havet är. Då vet jag.

Ännu har jag inte sett havet. Men jag anar det. Och det är den aningen som ska leda mig. Det är den första gryende känslan av helhetsupplevelse som ska vara min ledstjärna. Den behöver jag inte ifrågasätta, den kan jag vara lydig.

Placeboeffekten

När en behandling (exempelvis en medicin) verkar trots att den inte borde göra det (eftersom medicinen inte innehåller någon verksamt substans) då talar man om placeboeffekten: Patienten intalar sig att han skall bli bättre, och blir det.

Vad beror nu placeboeffekten på?

En finsk fysiolog, I. Kojo, menar att placebo verkar genom "ett komplicerat och holistiskt psykofysiologiskt system", där visualisering åstadkommer de fysiska förändringarna. Och han anser att placebo borde användas medvetet inom sjukvården som en del av behandlingen, eftersom metoden är mycket verksamt.

Det är patientens bildliga inbillningsförmåga (föreställningsförmåga) som orsakar placeboeffekten, enligt Kojo. Han hänvisar till undersökningar som visar att visualisering kan orsaka fysiologiska förändringar, exempelvis höjning och sänkning av hudens temperatur. Hjärnans blodflöde kan också förändras genom suggestion.

Placeboeffekterna tenderar att bli varaktiga.

Visualiseringstekniker har testats vetenskapligt. Det har exempelvis visat sig att de kan användas i ett klassrum och minska rädslan för att tala inför klassen. Ett experiment vid Washington State University visade att visualisering var till bättre hjälp än någon annan metod för att minska ångslan inför ett offentligt framträdande.

Joy Ayres och Theodore Hopf experimenterade med 107 studenter. Dessa delades in i fyra grupper: en fick lära sig visualisering, två grupper fick lära sig andra metoder och en grupp fick inte lära sig någon metod alls.

Visualiseringstekniken bestod bland annat av att studenterna föreställde sig alla detaljer en dag då de skulle hålla ett lyckat tal inför klassen. De föreställde sig hur de hade de rätta kläderna, hade en känsla av att vara väl förberedda, pratade förtroendefullt med klasskamrater före framträdandet och hur de därefter väl genomförde sitt föredrag och efteråt med självskärhet svarade på frågor.

En av försöksgrupperna använde muskelavslappning och en annan rationellt tänkande. Tester visade att de som använde visualisering minskade sin ångslan mer än de andra.

Källa: Brain/Mind Bulletin, juli 1989.

Regressioner Forts

stämmelse uppträder för 3-5 positioner, kan det inte vara en tillfällighet. Den matematiska sannolikheten för slump är försvinnande liten - vare sig man tror på astrologi eller ej.

Ett annat indicium har jag också själv upplevt i ett par fall. A kände som B en person C, som idag är en fjärde person D, vilken känner A idag. Vi har tillfälle att göra en regression med D utan att D vet om A:s upplevelse, och därvid bekräftas A:s uppgifter helt.

Helen Wambach ger en stor mängd statistiska indicier i sin bok "Reliving Past Lives" (Bantam, New York 1979).

Men åter till den väsentliga motivationen för en regression: att försöka ge hjälp med lösningen av ett personligt problem. Om vi åtminstone antar att det finns fall, där orsaken till ett problem verkligen ligger i en traumatisk upplevelse i ett annat liv, så går ju all konventionell psykologi konsekvent förbi denna orsak. Men endast en regression till tidigare liv, där man utgår från reinkarnationshypotesen, kan i så fall leda till problemets verkliga rot och i vissa fall möjliggöra en radikal lösning (radix = rot).

Att det är omöjligt att strikt vetenskapligt bevisa reinkarnation, liksom också att motbevisa den, ändrar inte på det empiriska faktum att sådana regressioner ofta leder till verklig befrielse. Detta är då det väsentliga. Hur upplevelsen skall tolkas är en andrahandsfråga. En del vill *a priori* stämpla den som bara symboldrama. De får göra så - det ändrar knappast resultaten. För min del tror jag att alla de symboldramer som idag upplevs med Leuners teknik, eller med C G Jungs aktiva imaginering och andra metoder, ofta innehåller upplevelser från tidigare liv. Det ändrar inget väsentligt i den hjälp upplevelsen kan ge, om tolkningsmöjligheten tidigare liv utesluts. Men varför inte nämna en möjlighet vid dess namn?

En journalistik i vilken det tydligen skall smälla så att man hörs, men där det verkar att spela en mindre roll hur skotten träffar, tjänar inte heller sakens verklighet. Där kastas barnet ut med badvattnet.

Den viktigaste lektionen i reinkarnationens skola är enligt ett stort erfarenhetsmaterial den oinskränkta kärleken till medmänniskan, insikten om att vi alla är bröder och systrar, oavsett ras, kultur, religion och social ställning. Det är för att lära oss handla i kärlek som vi ständigt återkommer, tills vi äntligen fattar kärlekens betydelse och lyckas övervinna vårt motspänstiga egos tröghet. Denna anda måste råda vid allt arbete på detta om-

råde.

Reinkarnationens verklighet kan inte bevisas - eller motbevisas. Den kan bara upplevas individuellt, på ett sätt som för andra kan verka subjektivt.

Fram för sociala uppfinningar!

Trots allt elände i världen och i vårt eget hörn av den finns det ändå ljusglimtar. Det finns människor som försöker ta tag i situationen och göra något vettigt för samhället och planeten. Det finns många små eller större föreningar och sällskap som arbetar för något positivt mål. Det finns också några som vill samla goda krafter och underlätta samarbete och kommunikation. En sådan är föreningen *Sociala Uppfinningar i Sverige*, förkortat SUS. Den är knuten till SISU, Svenska Institutet för Sociala Uppfinningar. SISU är en stiftelse som bl a ger ut skrifter. SUS ger ut ett medlemsblad, *bladSUSet*, som hittills har kommit med 8 nummer. Det senaste ägnas permakultur och "ekologiskt boende".

SISU och SUS presenterar sig bl a så här:

"SISU och SUS

- en stiftelse och en förening för sociala uppfinningar

Vad är en social uppfinning? Det är en ny fantasifull lösning på ett socialt problem eller otillfredsställt socialt behov, ett nytt sätt att förbättra livskvaliteten, en ny modell för mänsklig samexistens, en ny organisatorisk struktur, en ny kombination eller tillämpning av befintliga lösningar, som främjar egenaktivitet och motverkar maktlöshet.

Föreningen Sociala Uppfinningar i Sverige, SUS, är en ideell förening som är nära knuten till stiftelsen Svenska Institutet för Sociala Uppfinningar, SISU. Syftet med föreningen är att främja goda sociala uppfinningar, dvs sådana som är förenliga med ekologiska och humanistiska synsätt, genom att:

- identifiera problem och otillfredsställda behov
- finna och främja goda lösningar på sociala problem
- uppmärksamma berömvärda sociala uppfinningar
- stimulera samarbete mellan forskare och praktiker
- erbjuda ett forum för utbildning, lärande och debatt
- bejaka fantasi, humor och socialt bus.

Också på detta område gäller rävens hemlighet i "Den lilla prinsen" av Antoine de Saint-Exupéry: "Man ser bättre med hjärtat. Det väsentliga är osynligt för ögonen."

Vi som har bildat föreningen vill motverka utvecklingens negativa sidor och ta fasta på positiva trender. Vi är optimister och vill arbeta för konstruktiva lösningar. På så sätt kan vi bidra till ett människovärdigt liv och ett mänskligt samhälle i en frisk och rik natur.

Och vad kan en organisation som SUS åstadkomma, som inte myndigheter med resurser och makt klarar? En viktig förutsättning är just att SUS inte är en myndighet. Vi skall inte bli ytterligare en instans som löser människors problem. Istället skall vi uppmuntra och underlätta för människor som vill ta itu med sin egen situation. Det kan gälla individer, grupper och stora organisationer. Och till vår hjälp vill vi ta några redskap som myndigheter sällan förfogar över: FANTASI OCH HUMOR."

Jag tycker SUS är värt att stödja. Bli medlem! Det kostar per år 150 kr, som betalas till postgiro 76 66 20-9. Medlemskap gäller tolv månader från betalningsdatum. För studerande och arbetslösa kostar det 50 kr.

Nils-Olof Jacobson

Ur "Bladsuset". Illustrerar "att leva lättare på jorden".

Intervjuundersökning om vetenskaplig förståelse

Endast en av 18 vuxna amerikaner har tillräcklig kännedom om vetenskapens uttryckssätt och metoder för att kunna ta vettig ställning i vetenskapliga frågor som kärnkraft, surheten i naturen och hälsofrågor. Detta visar en undersökning som gjordes 1988 vid Northern Illinois University Public Opinion Laboratory. Över 2 000 personer intervjuades.

Omkring sex procent av amerikanerna förstår vad vetenskapen betyder i samhället och i människornas dagliga liv. De andra har bristfälliga insikter.

En liknande undersökning har gjorts i Storbritannien, med lika dåligt resultat. I två av världens ledande demokratier saknar alltså en mycket stor del av medborgarna den vetenskapliga beläsenhet som fordras för att förstå problem med vetenskaplig anknytning.

Undersökningen mätte 1) kunskapen om hur vetenskap går till, 2) förståelsen av vetenskapliga termer och begrepp och 3) förståelsen av hur vetenskapen påverkar samhället.

Ungefär 50 procent av de tillfrågade hade en riktig uppfattning om hur vetenskap och teknologi påverkar samhället. 12 procent förstod vetenskapligt tänkande. 28 procent förstod vetenskapliga termer och begrepp. – Äldern hade ingen betydelse, men män hade lite bättre resultat än kvinnor.

Resultaten i USA och Storbritannien var mycket lika, men britterna hade aningen bättre förståelse av vetenskapens betydelse i samhället.

För att mäta förståelsen av hur vetenskap går till bad man de tillfrågade att med egna ord svara på frågan: "Vad innebär det att studera något vetenskapligt?" Svar som bedömdes riktiga innehöll sådana ord som att testa hypoteser, att tänka ut teorier, att göra experiment och att göra systematiska jämförelser. De som svarade riktigt, fick några frågor om astrologi. Endast de som sa att astrologi inte är en vetenskap bedömdes ha en korrekt uppfattning om vad vetenskap är.

(Att Michel Gauquelins mycket omfattande statistiska undersökningar kanske ger visst stöd åt någon form av astrologi vore det förstås ofint att påpeka. Red.)

För att anses ha tillräcklig förståelse av vetenskapliga termer och begrepp måste de tillfrågade svara rätt på minst sju av tio frågor, av vilka de flesta skulle besvaras med "sant", "osant" eller "vet inte".

Exempel:

Syret som vi inandas kommer från växterna. (Sant. 81% svarade rätt.)

Elektroner är mindre än atomer. (Sant. 43% rätt.)

Universum började med en stor explosion. (Sant. 54% rätt.)

(Det skulle vara kitsligt att invända att detta trots allt är en teori. Red.)

Människan, som vi känner henne idag, har utvecklats från tidigare djurarter. (Sant. 46% rätt.)

(En bra teori. Jag vet ingen bättre. Men det gällde förstås att se upp för dem som hade någon avvikande uppfattning på den punkten – om de nu ville bli godkända. Red.)

De tidigaste mänskliga varelserna levde på samma tid som dinosaurerna. (Osant. 37% rätt.)

(Knappast något allvarligt misstag att tro att det fanns urmänniskor på dinosaurernas tid.)

De tillfrågade skulle också tala om vilket som är snabbast, ljuset eller ljudet. (Ljuset. 76% rätt.) De fick även frågan: Rör sig jorden runt solen eller solen runt jorden? (Att dessa himlakroppar strängt taget rör sig i förhållande till varandra, eftersom det inte finns någon fast punkt i universum, vore det säkert obilligt att påpeka. Red.)

De som svarade rätt och sa att jorden rör sig runt solen, fick följdfrågan hur lång tid jordens rörelse kring solen tar – en dag, en månad eller ett år. (Rätt svar, ett år, gav 45%.)

För att mäta förståelsen av vetenskapens inverkan i samhället ställde man bl a frågan om följande påståenden var sanna eller osanna:

Radioaktiv mjölk kan göras säker genom kokning. (Osant. 64% rätt.)

Antibiotika dödar virus såväl som bakterier. (Osant. 25,5% rätt.)

Är all radioaktivitet framkallad av människor eller finns även naturlig radioaktivitet? (Det senare är sant. 65% rätt.)

Källa: The Skeptical Inquirer, sommar-numret 1989.

Ael Gi

TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind). Pris 47:- inkl. frakt och postförskottsavgift.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

Varje stor rörelse måste gå igenom tre stadier: den förlöjligas, den diskuteras, den erkänns.

John Stuart Mill

Den nyttigaste läxa livet lärt mig är att idioterna många gånger har rätt.

Winston Churchill

TEOSOFIN
– Den forntida Visdomen –
läs därom i

TIDSKRIFTEN TEOSOFISKT FORUM

som kommer att innehålla bland annat följande artiklar:

- Visdomens källor
- Solsystemet – solen och de inre och yttre planeterna
- Tankar om Buddha och hans läror
- Skaparkraft i orfiska myter
- Katarernas skatt
- Jesus och Kristus – historia och myt
- I solnedgångens land – en berättelse ur blommornas rike
- Människlighetens arv och sökande
- Förnuftets och minnets mysterier
- Cykliska förmytelser av den teosofiska läran

* * * * *

TEOSOFI

är inte en nyuppfunnen livsåskådning. Dess tankar kan spåras ända tillbaka till de första mysterieskolorna.

Prenumerationsavgift:
50:-/år/ 4 tidskrifter
Postgiro 25 07 65-5
Teosofiskt Forum
Åvångsgatan 13
253 71 Helsingborg

Den egendomliga Steiner

I tidskriften Human-Etik, november-decembernumret 1989, har den judiske bibliotekarien Boris Beltzickoff en kritisk betraktelse över Rudolf Steiner. Han tar upp ett par konstigheter, däribland Steiners påstående att Buddha år 1604 började en verksamhet på planeten Mars för att där verka för fred bland krigiska folk; Franciscus av Assisi blev en av hans efterföljare på Mars.

Steiner berättade också om de två Jesusbarnen. Bakgrunden är att det i Matteus- och Lukasevangeliet berättelser om Jesu födelse och barndom finns vissa motsägelser, som teologerna inte har kunnat förklara.

Beltzickoff skriver:

"Men Steiner kom med sin andevetenskapliga metod på lösningen. I kortet lyder berättelsen så här:

Det måste ha funnits två makar med namnen Josef och Maria i Betlehem och Nasaret och två söner till dem, som föddes nästan samtidigt och på tillskyndan av en ängel, bägge fick namnet Jesus. Den ene var konungaättling och hyllades av de vise männen, det något yngre barnet härstammade från prästen Natan och det var inför honom som de fromma herdarna böjde knä. Det äldre barnet förvånade människorna genom sin mogenhet och visdom, medan det yngre utmärkte sig för en känslolivets rikedom.

Då barnen var omkring 12 år gamla, begav sig familjerna på pilgrimsfärd till Jerusalem. Där övergick det salomoniska barnets jag till det natanska barnet. Detta stillsamma och känsliga barn visade därefter plötsligt prov på häpnadsväckande tankeförmåga och stor kraft. I tre dagar sökte föräldrarna sina barn, innan de slutligen fann dem och kunde återvända till Nasaret. Här började det salomoniska barnet, som övergivits av sitt jag, att tyna bort och dö. Han hade mistat sin far och ungefär samtidigt dog modern till det natanska barnet och något senare dess köttslige fader. Jesus slöt sig då allt närmare sin styvmor Maria intill dess att han mottog dopet i Jordan."

"Man måste beundra Steiner och hans andevetenskapliga metod, som så elegant lyckats lösa detta intrikata problem till belåtenhet", skriver Beltzickoff ironiskt.

Optimisten har lika ofta fel som pessimisten, men han har mycket roligare.

Okänd

Örjan Björkhem: Provokation

Häromdagen mötte jag en häxa vid en TV-inspelning. För hon hade gjort flera salvor som byggde på örter – så visst var väl hon en häxa? Och för halvtannat år sedan uppträdde ett par häxor i ett TV-program. För de hade varsin tarotkortlek – så nog måste de väl vara häxor?

Inte för att jag hyser någon större beundran för häxor som yrkesgrupp men jag kan inte vara den ende som nästan får blodstörtning när jag hör talas om dessa eländiga imitationer. Idag kan man visst lära sig vad som helst på en eftermiddag men några burkar Skillingarydsalva och en tarotkortlek kan väl knappast räcka för att man skall få kalla sig häxa?

Och när desa femöreshäxor blir tillfrågade om de är djävulsdyrkare svarar de storögt att visst är de det. Då önskar man nästan att den Lede inte var avskaffad, för hade han varit kvar ibland oss hade de nog fått reda på vad det i sådana fall handlar om.

För det är ju i alla fall så att det ligger en avgrund mellan häxkult och djävulsdyrkan. Sedan vi blivit lagom kristnade har visserligen häxorna beskyllts för att fara till Blåkulla och umgås med Djävulen. Skäligen intimt skall tilläggas, enligt "tillförlitliga" domstolsprotokoll är Djävulens Petter Niklas kallare än en istapp och hans famntag hemskare än dödens.

Men häxornas djävul har kvar alla sina attribut av fruktbartetsgud och häxkulten visar tydligt sin uppkomst i fruktbartetsrit, magi, folketro, förtvivlan och umbäranden. Av de hundratusentals häxor som brändes på bål under 1400–1600-talet var det åtskilliga som själva kände sig som häxor och gick i döden med en viss tillförsikt. För deras "Djävul" var inte Bibelns onda makt utan Världens och fruktbartets Herre.

Men häxorna var nästintill undantagslöst gamla, fattiga och utstötta. Deras häxeri bestod i enkla salvor mot utslag, förmågan att ta bort vårtor, några kärleksdrycker

och enklare svart magi, typ voodoo-dockor och kanske en bjära – det lilla praktiska djuret som sprang iväg och knyckte grannens mjölk.

Men häxan är nästan alltid en indikation på nöd och umbäranden. Typiskt är att ytterst få häxor i Sverige beskyllts för att stjäla mjölk. Istället anklagades de för att stjäla "nyttan" i mjölken, det vill säga grädden. När det var nödår brände man med andra ord häxor. I verkligheten handlar det som bekant sällan om bröd och skådespel, istället får man antingen det ena eller det andra.

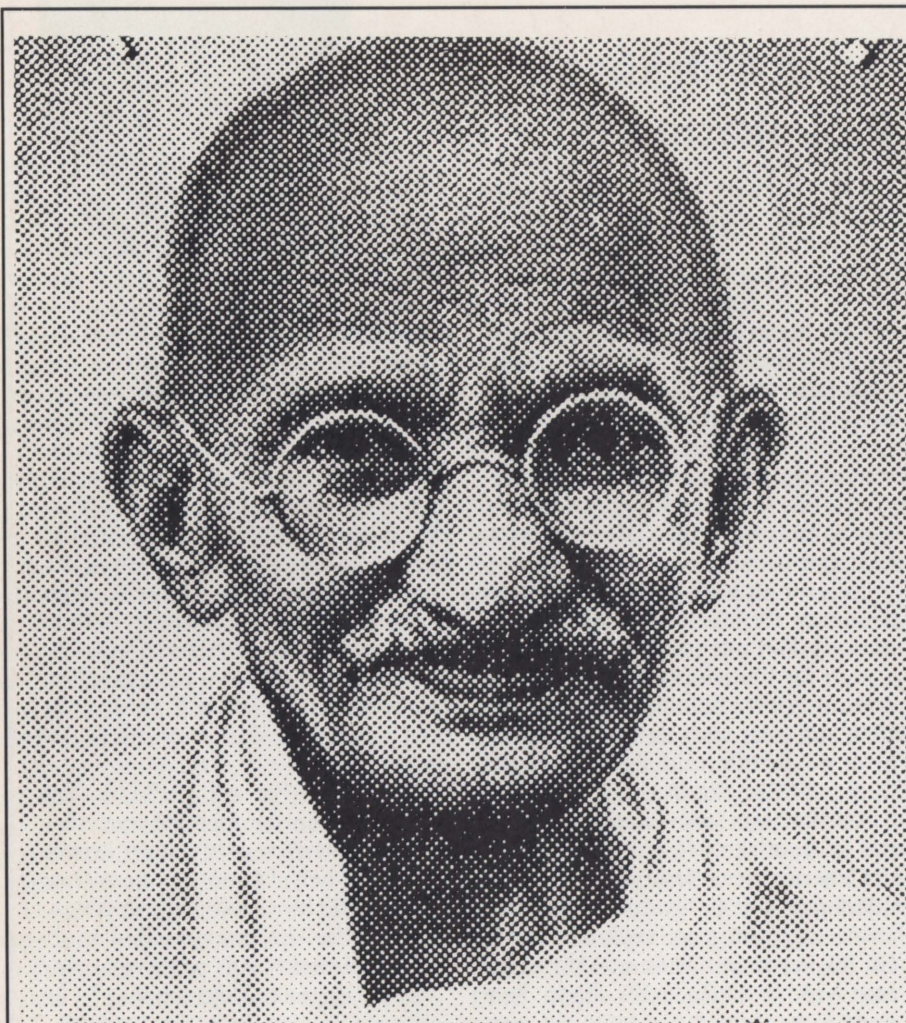
Djävulskult är till skillnad från häxeriet, som åtminstone har förkristna rötter, ett alltigenom kristet fenomen och någonting som hör hemma i de högsta socialgrupperna. Här handlar det om renodlad svart magi, om makt- och penningbegär.

Och dagens "djävulskult" är samma eländiga imitation som dagens häxor. Svart magi av den gamla typen krävde åtskilligt av förberedelser och kunskaper av sina utövare. Att samlas och dricka whisky på en gravsten som man sedan kissar på och välter omkull är visserligen precis som den "riktiga" djävulskulten ganska degenererat, men företeelserna kan knappast jämföras.

Nu har jag hört talas om åtskilliga tragedier och katastrofer både bland femöreshäxor och plastdjävar. För fast det man sysslar med inte har ett skvatt med de egentliga traditionerna att göra blir det snabbt till verkliga fenomen. Ingen är så utsatt som den som själv tror sig vara ond.

Och naturligtvis innebär traditionen och kunskapen ett visst skydd. Några gånger har jag träffat fullkomligt vettskrämda djävulsdyrkare som i åratals försökt få kontakt med Högstensamme genom att kissa på gravstenar eller liknande fåniga lekar. Och när de tyckt sig se honom har de fått sitt livs skrämskott.

Kanske vore det obarmhärtigt att önska alla femöreshäxor och plastdjävar samma instruktiva upplevelse?

ATT SEGRA GENOM KÄRLEK...

"Jag har funnit att livet består mitt ibland förödelser. Därför måste det finnas en lag som är högre än förödelser. Endast under den lagen kan ett välordnat samhälle tänkas möjligt och livet vara värt att leva.

Om detta är livets lag måste vi arbeta fram den i vår dagliga tillvaro. Var det än är krig, var vi än blir ställda ansikte mot ansikte med en motståndare, måste vi segra genom kärlek. Jag har funnit att kärlekens säkra lag har visat sig ändamålsenlig i mitt eget liv på ett sätt som förödelsernas lag aldrig har gjort. I Indien har vi haft ett åskådligt exempel på verkan av denna lag i vidast möjliga skala. Jag påstår inte att idén om icke-våld har genomsyrat 360.000.000 människor i Indien, men jag påstår att den har trängt djupare än någon annan lära på otroligt kort tid.

Det krävs att man idkar mycket ihärdiga övningar för att uppnå ett sinnestillstånd som avstår från våld. Det är ett disciplinerat liv, som liknar en soldats. Det fullkomliga tillståndet är uppnått först sedan själ, kropp och tal har bringats i rätt samordning. Varje problem skulle lösa sig självt om vi bestämde oss för att göra sanningens och icke-våldets lag till livets lag.

Alldeles som en vetenskapsman kan utföra underverk genom olika användningar av naturens lagar, så kan en människa som brukar kärlekens lagar med vetenskaplig precision utföra ännu större underverk. Läran om icke-våld är oändligt mycket mera underbar och subtil än naturkrafter som exempelvis elektriciteten. Kärlekens lag är en långt större vetenskap än någon modern vetenskap."

M. K. Gandhi.

Kontakt

Kontakt önskas med personer som har den paranormala förmågan att se den mänskliga auran. Svar till "GA", Sökaren f v b.

Söker en tjej med ursprung i Asien, Latinamerika eller Afrika, 18-29 år. Enbart för vänskap inom överskådlig tid. Bostadsort utan betydelse. Bor själv i Stockholm/Uppsala. Jag är en 24-årig färgad kille - halvt afrikanskt ursprung, svenskfödd, universitetsstuderande, oblyg, idealist (med viss självdistans). Intressen: musik (aktivt och passivt - från klassiskt till rock), natur, yoga, karate, naturvetenskap, konst, filosofi, motionssport m m. Svar till "Songs in the key of life", Sökaren f v b.

Pris för kontaktannonser 50 öre per ord + 5:- i eftersändningsavgift, dock tillsammans minst 15:-. Moms inräknad.

Gåvor

Brita Nykvist, Eskilstuna, 5:-, Curt Löfgren, Öjebyn, 5:-, Lennart Isaksson, Halmstad, 10:-, A. Czartoryski, Knivsta, 25:-, Ingrid Temstedt, Alingsås, 35:-, Gert Kaffa, Arkelstorp, 1.000:-, Hjalmar Kehlman, Farsta, 300:-, Kristina Bryngel, Gnosjö, 150:-, Curth Orefjärd, Järfälla, 55:-.

Hjärtligt tack!
Red.

Tankar är krafter. Var och en av dem skapar på sitt sätt. Var och en kommer tillbaka, bärande med sig motsvarande verkan.

Ralph Waldo Trine

Avgörande är inte vilka anlag man har, utan hur man använder dem.

Gustaf Lundgren

Älska och gör sedan vad du vill.
Augustinus

WÄXTHUSET Borgen

KOMPANJONER (hel- eller delägare) sökes till Wäxthuset Borgen, en redan etablerad kursgård i New Age-anda i Nordingrå, "Sveriges vackraste socken". Förutom den nybyggda kursgården och det gamla danspalatset BÖRGEN, en rymlig verkstad och odlingsbar jord har vi en strålande utsikt över berg och hav!

VÄLKOMMEN!
Ring Claes Asker, tel 0613-120 24

Läsvärdesundersökning

7,9 poäng (10 10-poängare)
7,3 poäng (11 10-poängare)
6,3 poäng (4 10-poängare)
7,3 poäng (8 10-poängare)
6,7 poäng (5 10-poängare)
5,8 poäng (5 10-poängare)
8,3 poäng (17 10-poängare)
8,1 poäng (16 10-poängare)
6,3 poäng (4 10-poängare)
6,7 poäng (6 10-poängare)
4,5 poäng (1 10-poängare)
7,3 poäng (6 10-poängare)
7,8 poäng (10 10-poängare)
7,8 poäng (10 10-poängare)
6,0 poäng (2 10-poängare)
6,3 poäng (4 10-poängare)

Ockultism, vad är det? Enkät.
Vad är ockultism? Intervju med G.A. Pettersson.
Stolsexperiment med Robin Stevens av Ö. Björkhem.
Ett kreativt, självorganiserande universum. Intervju med J. Tellefsen.
Intervju med Lena Kristina Tuulse.
Psaltaren, en tröst för sorgsna människor? av Ö. Kjellman.
Vision och verklighet av A. Ahlberg.
Parapsykologi och vidskepelse av A. Ahlberg.
Månadens bibelcitat av B. Johansson.
Vad är betydelsefullt med det paranormala? av L.L. LeShan.
Svar till Henrik Sedvall av G. Almgren.
Provokation av Ö. Björkhem.
Bokrecensioner.
Bokrevy.
Håkan Blomqvists artiklar.
Ockultismen som blev rumsren, om antroposofin, i nr 6, 1989 av H. Blomqvist.

Vi har gjort en läsvärdesundersökning.

Någon vecka efter det nr 7, 1989 utkommit, sände vi frågor till 100 av slumpen utvalda prenumeranter. Vi bad dem sätta poäng på de olika huvudinslagen i numret enligt en skala från 1 till 10, där 10 = toppen och 1 = botten.

32 svar kom in. Ingen påminnelse

utsändes.

Högsta poängen fick Alf Ahlbergs "Vision och verklighet" före samme författares "Parapsykologi och vidskepelse".

Minst uppskattning rönte Gullevi Almgrens gensvar till Henrik Sedvall om scientologin och Östen Kjellmans kritik av Psaltaren.

Vi passade också på att ställa frågor om Håkan Blomqvists artiklar, eftersom vi fått en del kritik för att vi publicerat dem. Siffrorna kan läsas ovan.

Förvånande är att Örjan Björkhems reportage om experimentet med Robin Stevens inte har uppskattats mer.

Läsvärdesundersökningen fortsätter.

SM

Doris Ankarberg

ett av Sveriges mest kända medier. Men Doris arbetar inte enbart med seanser och kontakt med andra sidan. Det viktiga för Doris är helheten och att integrera mellan den andliga och den fysiska världen. Livet kan vara svårt att leva även om man har insikt om livet. Genom sin guide och andlige lärare CLEO förmedlar Doris en verklighetsnära och kärleksfull bild av livet på jorden och dess fördolda motpart, det andliga riket. "Samtal med Cleo" är Doris första bok. Till boken hör också övningskassetter för de som vill fördjupa kontakten med sig själva - till ett NYTT LIV!

SAMTAL MED CLEO, Inbunden. 132 sidor. Pris: 115:-

HEALING- och ÖVNINGSKASSETTER med Doris

Utveckla din känslighet och intuition, 95:-
Sid A: Känn din aura och hela den
Sid B: Känn din partners aura och hela den

Guidad djupmeditation, 95:-
Sid A: Trädet
Sid B: Kristallet

Möt din andlige lärare, 95:-
Sid A: Möt din andlige lärare. Trädgården
Sid B: Möt med en mästare. Stranden

Läkande ljusmeditationer, 95:-
Sid A: För dig själv - kontakt med din kropp
Sid B: Avståndshäaling

SPGLINGAR I LJUSET NYHET!!!

Shakti Gawain
Du som läst de mycket omtyckta böckerna "Kreativ visualisering" och "Att leva i ljuset", får här en möjlighet att återknyta kontakten med Shakti Gawain i dagboksform med positiva tankar varje dag under ett år med affirmationer och ett dagligt budskap att fundera över.
Inbunden, 380 sidor. Pris: 158:-
Kurser i Kreativ visualisering 18-19 nov 1989 och 17-18 feb 1990. Ring så skickar vi utförligt kursprogram. 0240-424 40.

Klipp och posta till Energica Förlag, Box 8, 794 00 Orsa, Ordertelefon dygnet runt: 0250 - 424 40

..... Samtal med Cleo 115:-
..... Utveckla din känslighet 95:-
..... Guidad djupmeditation, 95:-
..... Möt din andlige ledare, 95:-
..... Läkande ljusmeditation, 95:-
..... Speglingar i ljuset, 158:-
20:- tillkommer i pfsk avg.

Betala i förskott på pg 35 16 37 - 4 Energica, eller genom att bifoga en check så sänder vi portofritt samma dag.

TEXT A TYDLIGT

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

En pärla

”1953 började Eileen Caddy ta emot personlig vägledning från en stilla, liten röst djupt inom sig, från en källa hon kallar den inre Guden.” Så inleds förordet till boken *Att öppna inre dörrar*, som innehåller en del av den visdom som Eileen Caddy förmedlar. Utgivare är Regnbågsförlaget, Stiftelsen Stjärnsund, 770 70 Långshyttan, och översättare från engelskan Erik Åhrberg.

Det är en visdomssida för varje dag på året. Idag, när recensionen skrivs, 13 oktober, läser jag följande:

Förvaltaren

Giv evigt tack för alla de goda och fulländade gåvor som Jag överöser dig med. Inse att du alltid har allt du behöver, närhelst du har behov av det. Jag känner alla dina behov innan du ens ber om dem. Du är en förvaltare av allt Jag tilldelar dig – var därför en god förvaltare. Försök aldrig att äga någonting, utan använd allt du har med stor vishet och förståelse. Du kom till den här världen utan någonting, och du lämnar den utan någonting. Allt du har, har Jag givit dig att nyttja till fullo, medan du är på detta jordeplan. Varför då inte glädjas åt och tacka för allt? Försök emellertid inte att hålla fast vid det. Fritt har det givits dig, så ge det fritt vidare till alla omkring dig. Dela allt du har och bered på så sätt utrymme för alltmer att komma till dig. Vet att alla dina behov på ett underbart sätt blir tillgodosedda när du lever efter Mina lagar.

Ofta känns det att orden för dagen träffar mitt i prick. Fast det är inte alltid man blir glad åt dem. Ibland kan de uppfattas som kritik mot en själv, och då förstår man att man måste bättra sig. Men boken är ju väldigt vänlig i tonen, och uppmuntrande. Den innehåller genomgående nyttiga anvisningar om vad man bör tänka på varje dag för att dagen skall bli så bra som möjligt.

Man kan också läsa boken om och om igen. Varje människa borde ha den på sitt bord och läsa i den inför varje ny dag. Om så skedde, skulle nog mänskligheten vara bättre, och strida mindre, än nu. Alla skulle nog behandla varandra bättre.

”Att öppna inre dörrar” passar alla, oavsett religion eller annan livsåskådning. En pärla i mitt bibliotek.

Anitha Magnusson

Nyandliga jesuser

Arild Romarheim är docent i religionsvetenskap i Oslo och han har gett ut en bok i ett intressant ämne: *Kristus i Vattumannens tecken. Nyreligiösa uppfattningar om Jesus Kristus* (Libris förlag).

Ämnet är intressant just för att många ”nyandliga” och ”nyreligiösa” rörelser använder Jesus som en sorts legitimation för sina trossatser. Detta är en rätt självklart metod som används både bland olika vegetariska rörelser, antroposofi och också inom

olika österländska importerade system

Men det Arild Romarheim egentligen vill visa är att dessa olika ”Kristusar” (efter den vanliga engelska benämningen: Jesus The Christ) på något sätt är illegitima, och detta är inte på något sätt självklart, för naturligtvis är också de olika traditionella kristna kyrkornas ”Kristusar” resultatet av en önskan att ge legitimitet åt olika inomkyrkliga föreställningar.

Och dessvärre gör Arild Romarheims fenomenologiska metod knappast de olika rörelserna någon rättvisa. Att bara få reda på hur ”löjliga” deras Kristusbilder är ger knappast någon bild av de olika rörelserna eller någon förklaring på deras framgångar.

Och vill man använda begreppet ”nyandligt” som ett skällsord, kommer det lätt att bli alltför omfattande. Att betrakta det stora vilddjuret Aleister Crowley som en nyandlig lärare är roligare än det är upplysande.

Den intressanta frågan om vilken funktion de olika, mer eller mindre förbryllande, Kristustolkningarna har i de olika nyandliga rörelserna förblir obesvarad. Ofta skulle man önska att nyandligheternas kritiker vore mer begåvade, för här finns förvisso mycket att kritisera, men Romarheims bok utvecklar sig till en ren katalogaria där läsaren allt oftare ruskar på huvudet åt författaren istället.

Örjan Björkhem

Rekommenderad Fredriksson

På sätt och vis är det ledsamt att kaldéern Anjalis i Marianne Fredrikssons roman *Den som vandrar om natten* (Wahlström & Widstrand) i själva verket är Johannes Döparen. Det ger romanen en snedbelysning och en underton som nästan stör berättelsen.

Anjalis kommer till Rom och blir den som räddar barnet Marcus från en hysterisk blindhet och nästan räddar honom från en okänslighet som kastar sig över honom allt våldsammare ju äldre han blir. Anjalis har egentligen kommit till Rom som spion – hans far har varit en av de tre vise män som gett sig till Jerusalem för att skåda den nyfödde världshärskaren. Men spionrollen klär honom illa, han är framför allt analytiker och psykolog och rollen som Marcus lärare blir allt viktigare för honom.

Och frågan är om inte relationen mellan barnet och läraren också är det viktigaste budskapet i Marianne Fredrikssons bok. Här växer den och hennes berättarförmåga erinrar ibland om Mika Waltari, vars stil och miljöskildring hon ofta ansluter sig mycket nära till.

Och liksom alla hans romaner är ”Den som vandrar om natten” en Bildungsroman, en berättelse om en människas utveckling, men om huvudpersonen är Marcus eller den undanglidande kaldéern är det inte lätt att riktigt avgöra. Men boken blir till en ytterligt begåvad och inkännande analys av förhållandet mellan lärare och elev, eller kan-

ske ännu hellre guru och chela. Egentligen blir inte Marcus befriad förrän han dödas av ett välriktat skott ur en slunga.

Det känns märkligt att läsa en modern svensk roman som är värd att tas på allvar. Det händer inte varje år, och romanen kan verkligen rekommenderas. Om inte annat så för att man här inte kan sammanfatta bokens budskap i några enkla floskler.

Örjan Björkhem

Székelys på svenska

Peter Norrthon i Sundsvall har översatt och utgivit första boken av Székelys gamla förfalskning *Esséernas fredsevangeliem* (Ad Astra 1989). Lustigt nog tycks utgivaren inte vara medveten om att detta ”manuskriptfynd”, liksom Székelys andra, är rena – och lättgenomskådade – förfalskningar. Se exempelvis Per Beskows roliga bok ”Fynd och fusk i Bibelns värld”!

Och vore de inte förfalskningar, skulle knappast Jesus vara någon person att ihågkomma – för här finns knappast någon moral eller etik, liksom det finns mycket litet av religion eller religiös känsla i texten. Å andra sidan finns här mycket skattretande, som när Jesus beskriver hur man ger sig själv lavemang med hjälp av en kalebass, eller hur man botar binnikemask.

”Esséernas fredsevangeliem” är bara ett mindre lyckat försök att göra evangelium av vegetarianismen. Översättningen förefaller lyckad, den avspeglar tydligt Székelys oförmåga att härna bibeltexten.

Örjan Björkhem

Väg till gemenskap

Bokmarknaden – inte minst den amerikanska – översvämmas i våra dar av rådgivningsböcker för människosjälén. ”Älska dig själv”, uppmanas vi. ”Lämna din rädsla, ta färväl av din skuld”, säger man till oss hurtigt och glatt. ”Tänk positivt, så blir livet en dans på rosor.” Men det finns också böcker för våra själar som går mera på djupet. Genom sina böcker ”Den smala vägen” och ”Det svåra steget till gemenskap” visar oss den amerikanske psykiatern M. Scott Peck hur vi skall använda våra inre resurser för att främja vår egen själsliga eller andliga utveckling.

Livet är hårt, säger Scott Peck, men vi måste möta problemen öga mot öga, acceptera vårt ansvar och försöka uppnå den rätta balansen i våra liv. Om kärlek och sanning och modet att utvecklas handlar hans första bok *Den smala vägen*, som kom ut 1986 och i över ett år var en av de mest sålda böckerna i USA. Den bygger på dr Pecks gedigna kunskaper som psykiater samt på hans egna funderingar kring de erfarenheter han gjort som psykoanalytiker eller terapeut. Här lämnas konkret vägledning både för terapeuter, föräldrar och andra ledare

samt för alla de människor som är villiga att gå på den smala väg som leder till psykologisk eller andlig utveckling, något som för Scott Peck är samma sak. Uppmärksamhet, ihärdighet och vilja är den färdkost som måste medföras på denna ofta svårforcerade men också glädjebbringande väg.

Scott Pecks andra bok kom ut 1989, också den på Förlagshuset Hagaberg, och har titeln *Det svåra steget till gemenskap*. Den handlar om personlig mognad och fördjupat ansvar i grupper, företag och familjer samt i det stora samspelet mellan länder och folk. Detta är – så vitt jag förstår – en viktig bok som borde läsas av många i vår oroliga, kaotiska tid. Innehållet bygger på Scott Pecks erfarenheter med grupper av olika slag, som han har velat och ofta lyckats lotsa fram till det som han kallar ”en äkta gemenskap”. I en sådan gemenskap kan man uppskatta varandras olikheter och nå fram till beslut i samstämmighet. Den process som leder dithän är ett äventyr, menar Peck, men den utvecklas samtidigt efter vissa bestämda mönster, som författaren noga beskriver. Han visar hur grupperna vanligen går genom falsk gemenskap där alla är älskvärda och undfallande mot varandra, in i ett kaos där man pucklar på varann och försöker omvända varandra och sedan genom en tomhet i vilken man tömmer sitt inre på förväntningar och förtutfattade meningar. Slutligen når man fram till en äkta gemenskap, som är något mer än de närvarande individerna och som framkallar frid. I denna äkta gemenskap är alla ledare, och alla har samma ansvar för gruppen som sådan. En nödvändig ingrediens i en sådan grupps arbete är tystnad och kontemplation.

Äkta gemenskap är i dag något sällsynt, menar Scott Peck. Vi är i desperat behov av en ny etik som bygger på att vi människor utan förbehåll kan dela allt som är gemensamt för oss, också vår svaghet och otillräcklighet. Det verkar svårt att föreställa sig en värld där man höjer sig över olikheter, en kontemplativ värld där realistiska beslut fattas genom samförstånd. Men vi är kallade till förvandling. En verkligt vuxen människa är något förunderligt, skriver Scott Peck, och antalet av sådana har ökat under de båda senaste generationerna. De verkligt vuxna är de som har lärt sig att ständigt utveckla och träna sin förmåga till förändring. Vad Peck ger oss genom sina böcker är mönster för denna förvandling.

Under det att den första boken skrevs övergick Scott Peck från att vara agnostiker till att bli övertygad kristen – låt vara med en egen form av kristendom. Hans böcker har inte en utpräglad kristen inriktning men är skrivna utifrån författarens tro som kristen. ”Om någon skulle ta anstöt av detta”, säger Scott Peck till sina läsare, ”ber jag er komma ihåg att det är er plikt att acceptera min egenart, mina unika egenskaper, precis som det är min plikt att acceptera era.”

Kärleken är vad kärleken gör, skriver M. Scott Peck i ”Den smala vägen”. Den är en viljeakt, dvs både en avsikt och en handling. Viljan innebär därtill ett val. Därför är den smala väg som dr Scott beskriver så svår att beträda. I vårt mänskliga väsen finns ett motstånd, en andlig lättja som

skrämmar oss för förändring. Men där finns också en kraft som lockar oss att ta ansvar för oss själva och andra samt för hela vår jord. Denna mystiska kraft kallar Scott Peck för nåd. Den kallar till ansvar, den drar mot förvandling, och det är den som skall rädda vår jord om vi öppnar oss för den.

Birgit Cars

Baoms värld

Baom Carlman har skrivit dikter och sånger sedan hon var barn. Hon har gett ut fem böcker tidigare. Nu kommer *Baoms visor i*

närvaron. Det är en vacker bok i liggande A4, 80 sidor med av henne själv tonsatta dikter. Den är illustrerad med några foton, och framförallt med skimrande, luftiga tuschlaveringar av konstnären Petter Petersson. Hon har själv gjort layout, med utskott balans mellan bilder, text och noter.

Baoms visor handlar till stor del om känslor, om att våga göra sig öppen för dem och uppleva dem. De handlar om att förlåta sig själv och andra, att skapa fred i sig själv och på så vis göra freden möjlig runt omkring.

Baoms visor kan beställas i bokhandeln eller från Baom Förlag, Box 98, 647 00 Mariefred, tel 0159/12 706. Den kostar 120 kr + exp och porto.

Nils-Olof Jacobson

Som ett norrsken
är frågorna
och svaret

Himlakropparna
Molnen vindarna

Skogen med fällorna
Forsen med dammarna
Vägen med gårdarna

Taggträdsåkrarna

Ljusen
Rösterna
Vibrationerna
Alla kropparna
Jag du vi
är frågorna
och svaret

Frågorna är svaret

BAOM CARLMAN

Ur Bokrevy nr 3, 1989

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Druehyld, Dannie. Häxans handbok. Prisma. Övers. fr. da. av Ingrid Maria Inge-mark. Orig:s titel: Heksens håndbog. 211 s. Ill. litt.

Magiska råd, ritualer och besvärjelser från folktron blandade med en feministisk tro på kvinnans mystiska kraft är innehållet i Häxans handbok. Trots den uppenbara ambitionen att täcka många områden: rening, drömmar, healing, kärleksmagi, rökelse, oljor, månfaser, örter m m ändas alltsammans i en ganska både tröttande och meningslös uppräkningslista. Det finns örtaböcker med betydligt mer matnyttig och seriös kulturhistoria. Boken kan kanske användas som en handbok i folktro och magi, men då användbara recept blandas med skrock på ett olyckligt sätt och utan att förf anger var de olika bruken förekommer eller förekommer är det svårt att se något användningsområde för boken.

Marianne Ekenbjörn

Beesley, Ronald P. Esoterisk kristendom. Förf. bokterminal i distr. Övers. fr. eng. av Peter Norrthon. Orig:s titel: Esoteric Christianity. 122 s.

"Esoterisk" har innebörden "avsedd för de invigda, svårtillgänglig" etc. Kristendomen är en världsreligion inställd på mission och har ett frälsningsbudskap avsett för alla människor. Därför är esoterisk kristendom en självutsägelse, och den här boken är inte heller någon kristen uppbyggelsebok för dem som vanligtvis hämtar sin andliga näring ur predikningar, kyrkobesök och församlingssamlingar. Boken beskriver heliga lagar, ockulta synpunkter, karma och återfödelse, och här talas om planetariska egon och planetariska personligheter. Under nästan hela läsningen av boken förblir

den i förf:s tankebanor oinvigde läsaren helt förbryllad och letar efter meningar. Texten är bildrik, suggestiv och innehållsmässigt osammanhängande. Kanske kan boken ge en känsla av att tillvaron har hemliga dimensioner, men hur dessa ser ut blir förmodligen inte ens en till modern ockultism positivt inställd läsare klar över.

Anders Blivik

Hillerdal, Gunnar. Så ger sig Gud till känna. Om gudserfarenheter i vår tid. Proprius, 190 s.

Denna bok är den fjärde i en serie där den välkände teologen och skriftställaren Gunnar Hillerdal har försökt att genom framför allt brev från människor något kartlägga den religiösa erfarenheten i vår tid. I bokens första del återges (i redigerad form) och kommenteras berättelser – från både människor hemmastadda i och främmande inför traditionella kyrkvägar – om allt från gudserfarenheter i naturen, drömmar och närdöden-upplevelser till kristusvisioner och andedopsupplevelser. I bokens andra del ges några anspråkslösa reflektioner kring religionens och mystikens psykologi. Boken, som är ledigt skriven och riktar sig till en vid läsekrets, ger en intressant, spännande och bred dokumentation och analys av religiösa upplevelser. Tillsammans med de övriga böckerna i serien utgör den ett viktigt bidrag till den religionspsykologiska forskningen.

Bengt Rasmusson

Aronsson, Gun Maij. Heliga och helande bilder. Thankas från Dalai Lamas målarskola. Dotter Svea. 59 s. Ill.

Förf. har tillbragt nio månader som stipendiat i Dalai Lamas målarskola i Dharamsala i Indien. Boken är en rapport från studietiden, utförd efter tibetansk modell med tryck på bredden av sidorna i stället för på höjden och med ett inlagt snöre. Den berättar om

möten med andra studerande, om buddhismens grundtankar, om dess speciellt tibetanska form etc men framför allt om thankas, de tibetanska målningarna. Det bästa i boken är återgivningarna av några sådana thankas och kommentarerna till dem. På förf:s entusiasm kan ingen tvivla. Tyvärr störs läsningen av en bristfällig språkform med mängder av språkfel och tryckfel.

Sten Rodhe

Guzie, Tad. Att leva sin egen myt. Av Tad Guzie och Noreen Monroe Guzie. Hagaberg. Övers. fr. eng. av Ingrid Maria Inge-mark. Orig: titel: About men and women. 165 s. Litt.

På grundval av tankegångar hos Jung, egna livserfarenheter och arbete med tusentals människor vid kurser och seminarier i USA formulerar författarna en populärt hållen presentation av de åtta psykiska energimönster eller arketyper som människan under historien levtt och utvecklats genom. Jungs termer animus och anima används inte här. Konkreta exempel, som kan kännas ganska förankrade i amerikanskt sätt att leva, lyfter fram människor som fungerar i samklang med sin arketyp eller gör uppror mot den med för personligheten förödande resultat. Boken är uppslagsrik och lyfter in arketyperna i vardagsliv, äktenskap, yrkesverksamhet och livets senare år. Ibland känns den dock alltför tvärsäker och schematisk i sina påståenden.

Gunnel Enby

Wenger, Win. Kreativa metoder för personlig utveckling. Handbok i visuellt tänkande. Metoda. Övers. fr. eng. av Kajsa Larsson Berglind. Orig:s titel: A method for personal development. 188 s. Ill. litt.

Dr Win Wengers övningar för att öka kreativiteten är lätta att genomföra och de borde rimligen ha effekt. Här finns övningar både för fritt visuellt tänkande och problemlösningssmetoder. Metodiken bygger på en djupgående kunskap om våra sinnen och vår kreativa förmåga och här förs ett teoretiskt resonemang om kreativt tänkande och visualisering. Tyngdpunkten ligger dock på övningarna, som kopplas till olika sinnesförmågor och här finns också många tips om hur man skall gå tillväga om man inte lyckas. Här finns också övningar i perspektivförändringar i rymd, tid och storlek, som frigör energi i nuet. Den svenska förläggaren bidrar till framställningen med trevliga teckningar, klargörande och inspirerande reflexioner och en liten historik. Översättningen är välgjord.

Carin G Hansson

Rosendal, Björn. Gud, barnet och mystiken. En berättelse om inre upplevelser. UFOKI. 127 s.

Björn Rosendal är både konstnär och läkare, en god kombination när man skriver på gränslinjen mellan mystiken och den materiella verkligheten. Han har själv haft

parapsykologiska upplevelser och upplevt ögonblick av mystik, och på grundval av dessa byggt upp en världsbild som bl a innehåller en tro på reinkarnation och en övertygelse om att det han kallar varat, vår del av allt, lever vidare genom reinkarnationen, men att egot, vår jordiska upplevelseform, inte gör det. Utifrån dessa tankar och upplevelser diskuterar han så vårt behov av att bejaka våra psi-upplevelser och se öppet det vi söker trycka ner i det fördolda, den kretsensitiva (skapande sensitiva) personligheten, medfödda minnen och mycket annat. En lugn och sansad liten bok som utan åthävor redovisar en positiv lissyn i "faktamänniskornas" allt omänskligare värld. Ett tema som också framförs i en del dikter.

Roland Adlerberth

Steinberg, John M. 100%!?. En annorlunda, rolig och tankeväckande bok om ett "friskare liv". Utbildningsproduktion. 49 s. Ill.

En högst annorlunda fackbok i friskvårdsgenren, skriven av en pedagogiklärare och attitydexpert. Steinberg utgår ifrån att läsarna redan vet hur ett sunt och hälsosamt leverne bör vara. Därför riktar han in sig på hur man bäst ska kunna ändra sitt beteende från icke-sunt till "friskt". Innehållet kretsar i huvudsak kring våra beteenden och attityder, i synnerhet hur dessa påverkas. En mycket tankeväckande – och rolig! – bok full av utmärkta ifyllnadsövningar (enkla "tester"), konkreta argumentationer, tips och råd, diskussionsfrågor m m. Den passar perfekt i studiecirkelssammanhang (utförlig studieplan ingår). Bokens motto skulle kunna vara: Lär känna dig själv samt dina attityder och vanor, så blir det lättare att få en förändring till stånd. En riktig toppenbok – med ett 20-tal roliga teckningar – som alla, även ungdomar från 15 år, kan läsa med största behållning.

Bengt Bengtsson

Hawking, Stephen W. Kosmos. En kort historik. Prisma. Övers. fr. eng. av Tönis Tönnisson. Orig:s titel: A brief history of time. 194 s.

Stephen W Hawking innehar samma professur i Cambridge som en gång Newton. Sedan mer än 20 år lider han av en nervsjukdom, som gjort honom rullstolsbunden och med allt sämre muskelkontroll. Han har förlorat talförmågan och meddelar sig med hjälp av en dator och syntetiskt ljud. Trots allt detta har han blivit en av världens främsta forskare inom teoretisk fysik och kosmologi. Att han nu också gett sig tid att skriva en populärbok om sitt forskningsområde är beundransvärt. Boken beskriver i enkla ord och utan formler hur vi i dag ser på de partiklar och kraftfält som bygger upp vår värld, universums struktur och utveckling samt skapelseproblemet. Speciellt belyses förf:s egna insatser och ansträngningar att förena relativitetsteori och kvantfysik till en enhet. Framställningen är fascinerande och bör intressera inte minst alla som funderar över sk existentiella frågor. Översättningen är i stort sett bra.

Gunnar Larsson-Leander

Du längtar efter andens glädje och frihet:

det är ditt
så snart du gör klart för dig
varifrån alla dina goda, fulländade gåvor kommer,
och erkänner att Jag är källan till allting,
och accepterar att du är såsom intet utan Mig.

Intellektuellt högmod kan vara ett handikapp
på den andliga vägen.

Det kan lägga verkliga hinder i vägen för sanningen.
Det är inte intellekt du behöver,
utan inspiration och intuition.
Intellektet har sitt ursprung i det yttre,
medan inspiration och intuition flödar fram ur ditt inre,
och inte låter sig påverkas av någonting utanför.

Låt dina lärdomar komma inifrån:
Frammana allt som göms inom dig.
Du kommer att häpna över vad som finns där –
det är obegränsat

för det har sitt ursprung i Mig, och Jag är obegränsad
och allt som är av Mig är obegränsat och evigt.

Hur vore det om du började
ösa ur denna källa nu genast?
Varje människa
har underbara möjligheter inom sig,
men de förblir dolda där
tills du bestämmer dig för att låta dem flöda fram.

Men om du missbrukar Mina gåvor
kommer de att dras tillbaka från dig.
Kom alltid ihåg det.
Så se till att du använder gåvorna på rätt sätt.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers. Maria Adkinson. Ill. Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Ivan Troëng: MAGNETTERAPINS GRUNDER

På ett instruktivt och lättfattligt sätt beskrivs den vetenskapliga bakgrunden, utrustning och grundregler för behandling. I avsnittet magnetterapins A-B-C finns rekommendationer för behandling av mer än 150 sjukdomar.

Sätt in 50:- på vårt postgiro 12 81 00-5, så kommer boken portofritt. Gratis skickar vi dessutom häftet **Magnetism – ett effektivt hälso- och läkemedel** och vår prislista.

Terapimagneter AB

Måsvägen 65, 312 06 Mellbystrand
Tel. 0430-250 10, 258 25

Livsstil

Lönande affärer, snabba bilar, snygga kläder, nöjen med sprit och erotik – en livsstil.

Litet arbete, billig bostad, enkla kläder, gammal bil (eller bara cykel) och mycket fritid, som fylls med något roligt – en annan livsstil.

Bönen i centrum, tjänande i enkelhet – ytterligare en livsstil.

Arbete för förtjänsten 8.00–17.00 fem dagar i veckan, bostad villa (gärna med swimmingpool) en prydlig fru (eller en duktig man) bil, hyggligt med pengar, utlandssemestrar, nöjen – "Svenssons" livsstil.

Att genom brott av olika slag skaffa sig pengar för att kunna leva ett glatt och fritt liv (med fängelset som en ständig möjlighet) – den notoriske brottslingens livsstil.

Alkohol, narkotika och stölder för att få pengar till drogerna – narkomans livsstil.

Se, det var några olika sätt att leva.

För en del människor är pengar kärnan i livsstilen, för andra är det karriären som står i centrum. Några samlar sig kring familj, hus och hem, några kring en hobby, några kring idrott eller nöjen. För en del är TVn livets medelpunkt, för andra bilen eller motorcykeln, för åter andra kläderna och utseendet. Några sätter Jesus i centrum, andra böckerna eller motionsturerna.

Man kan också tala om samhällets livsstil. Det finns en exploaterande livsstil (västerlandets idag) och en bevarande och solidarisk livsstil (västerlandets imorgon). Det finns en hektisk

livsstil och en lugn livsstil.

Några har ett medvetet sätt att vara. Andra lever slentrianmässigt och låter dagarna bara gå.

En del människor vill göra sitt liv till ett mästerverk, sökande personlig utveckling och livskvalitet. Andra är trötta på alltihop och tycker att livet kan kvitta.

Vi är olika. Några är "starka", andra "svaga". Och starka kan bli svaga. Några är ambitiösa och äregiriga, andra vill bara flyta omkring.

Några livsstilar är förkastliga, andra acceptabla och åter andra berömvärda. Vad sägs om Clark Olofssons livsstil, "J.R.s", moder Teresas?

Nå, allt detta gäller förstås främst oss västerlänningar. I u-länder väljer man inte alltid sin livsstil, utan tvingas in i ett livsmönster. Och det gäller oss som är tillräckligt friska för att i någon mån kunna välja vårt liv.

Finns det en Nya Tidsålderns livsstil? Nej, ingen stil som vunnit allmän utbredning bland new ageare. Men det finns karakteristiska drag så som en naturbevarande, resursbevarande, solidarisk livsstil. Att bevaka och reparera är New Age – slit och släng är det inte. Att knega för brödfödan med ointressanta arbetsuppgifter är inte New Age – att göra något som är roligt är New Age.

Tänk gärna över det här med livsstil. Vilken är Din livsstil?

SM

INNEHÅLL

Jan Erik Sigdell:
Regression till hypotetiska tidigare liv 2

SM:
Fantasier, inte reinkarnationsminnen 4

SM:
Återfödelse? 8

SM:
UFO-gåtan 10

Anders Liljegen:
Majestic-12-dokumentet 11

SM:
Vetenskapsman med en holistisk syn 13

Örjan Björkhem:
Ett ljusmirakel 14

Helge Andersson och Örjan Björkhem.

Nils-Olof Jacobson:
Nytt om den fria energin 17

Barbro Johansson:
Ditt ord är ditt trollspö 18

SM:
Den märklige Olle Jönsson 20

Birger Qvarnström:
Hisnande upplevelser med Olle Jönsson 26

Vem var Jesus? 28

Willis Harman och Howard Rheingold:
Vår tids förlorade mening 30

Barbro Johansson:
Kvinnan som bytte bort sin plats i himlen 32

Barbro Johansson:
Månadens bibelcitat 38

Örjan Björkhem:
Provokation 41

Bokrecensioner 44

Bokrevy 46

Sune Stigsjö avled i december.

SÖKAREN

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
65220 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (8 nr) 195:-

Halvår 105:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonsspriser: (moms tillkommer):
Helsida 1.300:-, halvsida 750:-
småannonser 25:- per spalt-cm, men
minst 75:-

Wallin & Dalholm Boktr AB,
Lund 1990
ISSN 0038-0504